

☼☼☼☼☼☼☼ **NEMZETKÖZI NYELV** ☼☼☼☼☼☼☼

☼☼☼☼☼☼☼ **NEMZETKÖZI NYELV** ☼☼☼☼☼☼☼

DR. SALGA ATTILA

ESZPERANTÓ ÍRÁSBELI VIZSGA

**ALAP-, KÖZÉP- ÉS FELSŐ FOKON
(ORIGÓ VIZSGARENDSZER)**

DEBRECEN 2014

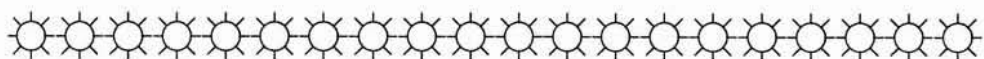
☼☼☼☼☼☼☼ **NEMZETKÖZI NYELV** ☼☼☼☼☼☼☼

☼☼☼☼☼☼☼ **NEMZETKÖZI NYELV** ☼☼☼☼☼☼☼

A jó teljesítmény feltételei

1. Szóbeli vizsgára csak azt a tudást vihetjük be, ami a fejünkben van.
2. Írásbeli vizsgára nemcsak a szótárakat kell bevinnünk, hanem a fejünkben lévő tudást is.
3. Nemcsak azt kell tudnunk, amit megtanultunk, hanem azt is, amit nem. Az eszperantó szóképzésének ismeretében szavakat találhatunk ki, a mondatból kikövetkeztethetjük az ismeretlen részeket.

© Dr. Salga Attila

Nyolcadik, átdolgozott kiadás, Debrecen 2014

ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK

Az eszperantó élő nyelv. Államilag elismert szóbeli, írásbeli vagy komplex nyelvvizsgát lehet tenni. A felsőoktatási intézmények a 6/1996. (I. 18.) számú kormányrendelet alapján önállóan dönthetnek arról, hogy a záróvizsgára bocsátás, illetve a diploma átadásának feltételeként milyen típusú nyelvvizsgát határoznak meg. A kormányrendelet egy (két) idegen nyelvből alap-, közép- vagy felsőfokú, államilag elismert nyelvvizsgát ír elő.

A KÉTNYELVŰ NYELVVIZSGA NEVE

MAGYAR NÉV	NEMZETKÖZI NÉV
A) ALAPFOKÚ SZÓBELI	B 1 SZÓBELI
B) ALAPFOKÚ ÍRÁSBELI	B 1 ÍRÁSBELI
C) ALAPFOKÚ KOMPLEX	B 1 KOMPLEX
A) KÖZÉPFOKÚ SZÓBELI	B 2 SZÓBELI
B) KÖZÉPFOKÚ ÍRÁSBELI	B 2 ÍRÁSBELI
C) KÖZÉPFOKÚ KOMPLEX	B 2 KOMPLEX
A) FELSŐFOKÚ SZÓBELI	C 1 SZÓBELI
B) FELSŐFOKÚ ÍRÁSBELI	C 1 ÍRÁSBELI
C) FELSŐFOKÚ KOMPLEX	C 1 KOMPLEX
SZAKMAILAG BŐVÍTETT FELSŐFOKÚ (Eszperantóból nincs kidolgozva)	C 2 -----

VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

ALAPFOKÚ SZÓBELI

ALAPFOK (B1) PONTOK

1. Kötetlen beszélgetés	2. Képleírás	3. Szituáció	Összesen
a) Kommunikatív érték 10	5	5	20
b) Szókincs	(Az 1., 2., 3. pont alapján)		10
c) Nyelvhelyesség	(Az 1., 2., 3. pont alapján)		10
B E S Z É D K É S Z S É G MINIMUMA (40 %) 16			
a), b), c) pontok alapján			

---

d) Beszédértés (gépi hang, magnófeladat)	20
B E S Z É D É R T É S MINIMUMA (40 %) 8 PONT	

Összesen: 60

Megfelelt 60 százalékos teljesítmény esetén: 36 pont

*****

KÖZÉPFOKÚ SZÓBELI

KÖZÉPFOK (B2) PONTOK

1. Kötetlen beszélgetés	2. Képleírás	3. Szituáció	Összesen
a) Kommunikatív érték 10	5	10	25
b) Szókincs	(Az 1., 2., 3. pont alapján)		15
c) Nyelvhelyesség	(Az 1., 2., 3. pont alapján)		10
B E S Z É D K É S Z S É G MINIMUMA (40 %) 20 PONT			
a), b), c) pontok alapján			

---

d) Beszédértés (gépi hang, magnófeladat)	20
B E S Z É D É R T É S MINIMUMA (40 %) 8 PONT	

Összesen: 70

Megfelelt 60 százalékos teljesítmény esetén: 42 pont

*****

FELSŐFOKÚ SZÓBELI

FELSŐFOK (C1) PONTOK

1. Kötetlen beszélgetés   2. Képleírás   3. Szituáció   Összesen

a) Kommunikatív
érték   10   10   10   30

b) Szókincs (Az 1., 2., 3. pont alapján) 15

c) Nyelvhelyesség (Az 1., 2., 3. pont alapján) 15

B E S Z É D K É S Z S É G MINIMUMA (40 %) 24 PONT

a), b), c) pontok alapján

---

d) Beszédértés (gépi hang, magnófeladat, labor) 20

B E S Z É D É R T É S MINIMUMA (40 %) 8 PONT

Összesen: 80

Megfelelt 60 százalékos teljesítmény esetén: 48 pont

*****

ALAPFOKÚ ÍRÁSBELI

ALAPFOK (B1) PONTOK

Szótár használható. Idő: 60 perc

a) Közvetítés eszperantóról magyarra (összefoglalás) 10
KÖZVETÍTÉSI KÉSZSÉG (500-1500 leütés)

MINIMUM (40 %) 4 PONT

b) Levélírás 20
ÍRÁSKÉSZSÉG (8-10 sor)
MINIMUM (40 %) 8 PONT

c) Szövegértés 20
OLVASÁSI KÉSZSÉG (1000-1500 leütés)
MINIMUM (40 %) 8 PONT

Összesen: 50

Megfelelt 60 százalékos teljesítmény esetén: 30 pont

*****

KÖZÉPFOKÚ ÍRÁSBELI

KÖZÉPFOK (B2) PONTOK

a) 50 feladatból álló nyelvtani teszt kitöltése (30 perc, szótár nélkül) 15

MINIMUM: NINCS MEGHATÁROZVA

Szótár használható. Idő: 150 perc

b) Fordítás eszperantóról magyarra (1000-1200 leütés) 20

KÖZVETÍTŐI KÉSZSÉG MINIMUMA (40 %) 8 PONT

-----
c) Levélírás (17-20 sor) 20

ÍRÁSKÉSZSÉG MINIMUMA (40 %) 8 PONT

-----
d) Szövegértés magyar kérdésekkel és válaszokkal (3000-3200 leütés) 25

OLVASÁSI KÉSZSÉG MINIMUMA (40 %) 10 PONT

Összesen: 80

Megfelelt 60 százalékos teljesítmény esetén: 48 pont

*****

FELSŐFOKÚ ÍRÁSBELI

FELSŐFOK (C1) PONTOK

a) 50 feladatból álló nyelvtani teszt kitöltése (30 perc, szótár nélkül) 15

MINIMUM: NINCS MEGHATÁROZVA

Szótár használható. Idő: 240 perc

b) Fordítás eszperantóról magyarra (kb. 1600 leütés) 20

c) Magyar szöveg tömörítése eszperantóul (2000-2200 leütés) 20

KÖZVETÍTŐI KÉSZSÉG MINIMUMA (40 %) 16 PONT

-----
d) Levélírás (22-25 sor) 20

ÍRÁSKÉSZSÉG MINIMUMA (40 %) 8 PONT

-----
e) Szövegértés magyar kérdésekkel és válaszokkal (4000-4200 leütés) 25

OLVASÁSI KÉSZSÉG MINIMUMA (40 %) 10 PONT

Összesen: 100

Megfelelt 60 százalékos teljesítmény esetén: 60 pont

NÉV: .....

Írásbeli erősítő (1. rész)

Salga Attila Eszperantó nyelv című jegyzetéhez
1-5. lecke, 5-49. old.

Traduku en Esperanton (en Esperantan lingvon)!
Esperantigu la frazojn!

1. Milyen a kávé?	20. Hány éves vagy?
2. A kávé fekete, erős és édes.	21. 28 éves vagyok.
3. Vannak szüleid?	22. Péter a szobában hangosan olvas egy könyvet.
4. Igen, van édesapám és édesanyám.	23. Holnap is sokat kell dolgoznom.
5. Tegnap Éva csokoládétortát evett.	24. Holnapután Mária lerajzolja Pétert.
6. Este jó zenét fogok hallgatni.	25. Mutasd meg nekem, ki Péter?
7. Szeretsz filmet nézni?	26. Mutasd meg nekem, hol van Péter!
8. Szeretek paradicsomlevest enni.	27. Mutasd meg nekem, milyen Péter!
9. Télen hideg van, nyáron meleg van.	28. A képen három szép virágot látok.
10. Hol ülsz most?	29. Mária sokat dolgozik a gyárban.
11. Most a barna széken ülök.	30. Ők Mónika szorgalmas fiai.
12. Holnap szeretnék kirándulni a he- gyekbe.	31. Péter hűséges férj, Mária hűséges feleség.
13. Beszélj hangosabban eszperantóul!	32. Egy évben 12 hónap van.
14. Éjszaka sötét van.	33. Milyen nap van ma?
15. Általában nyáron szoktam üdülni.	34. Ma szerda van.
16. A fiúk és a lányok szorgalmasan tanulják az eszperantót.	35. Hányadika van ma?
17. Hány eszperantista van itt?	36. Ma 2014. július 23-a van.
18. Itt tíz eszperantista van.	37. Hány óra van most?
19. Nem ismerem Péter lányát, Máriát.	38. Tizenkét óra tizennégy perc.

39. Tegnap egy órákor találkoztam Annával.
40. A folyóban sok víz van.
41. Kevés pénzem van.
42. Holnapután Máriának adok egy csokoládétortát, mert születésnapja lesz.
43. Sokat kell tanulnunk és olvasnunk eszperantóul.
44. Hová utazol? *(A vonaton kérdezik.)*
45. Budapestre utazom. *(A vonaton válaszolom.)*
46. Most hová utazol? *(A pályaudvaron kérdezik.)*
47. Most Egerbe utazom. *(A pályaudvaron válaszolom.)*
48. Hogyan számolunk eszperantóul?
49. Az eszperantó nyelvtana könnyű, mégis szorgalmasan kell tanulni azt.
50. Van egy kis (valamennyi) szabadidőm.
51. Vajas kenyeret ettem.
52. Három kétliteres üveg van itt.
53. A lányomnak intelligens barátai vannak.
54. Van két nagy kutyám.
55. Nagyon szeretek úszni.
56. Barátaim legyenek diszkrétek és vidámak!
57. Szeptember 25-én lesz a születésnapom.
58. Nem tudom, hány éves vagy.
59. Éva édesanyja könyvelőként dolgozik a városházán.
60. Márta leült a padra.
61. Márta a padon ül, és egy könyvet olvas.
62. Nyáron a kertünkben fogok dolgozni.
63. Ez a busz lassan megy.
64. Van egy fekete macskám, amelyik sokat eszik.
65. Van egy fehér kutyám, amelyik keveset eszik.

NÉV: .....

Írásbeli erősítő (2. rész)

Salga Attila Eszperantó nyelv című jegyzetéhez
6-7. lecke, 51-67. old.

Traduku en Esperanton (en Esperantan lingvon)!
Esperantigu la frazojn!

1. Tegnapelőtt július 10-e volt.
2. Tegnap utaztam Budapestre, ma jöttem vissza.
3. Amikor megérkeztem, metróval utaztam tovább.
4. Étteremben ebédeltem.
5. Gulyáslevest és sertéshúst ettem krumplival.
6. Meglátogattam a barátomat.
7. Holnap csütörtök lesz.
8. Holnap nem kell dolgoznom.
9. Pihenni fogok a kertünkben: könyvet, újságokat olvasok.
10. Feleségem nem lesz itthon, mert az egyetemen vizsgázik.
11. Rá gondolok majd.
12. Holnapután, pénteken, az anyósom meglátogat minket.
13. 60 éves, szimpatikus, energikus, sovány, magas asszony.
14. Szeret sokat beszélni (mesélni) a problémáiról.
15. Megvárom a gyerekeimet, akik négykor jönnek haza az iskolából.
16. Utána moziba megyünk.
17. Szeretek érdekes témákról beszélgetni.
18. Beszéljünk a holnapi napról!
19. Emlékezzünk vissza a rokonainkra!
20. Gondoskodj a madarakról, ha szereted a természetet!
21. Szeretek dolgozni a konyhánkban.
22. Naplementekor nagyon szép a kertünk.
23. Tegnap sokat tanultam.
24. Holnap megérkeznek a rokonaink a szomszéd városból.
25. Holnap csak nyolctól kettőig fogok dolgozni.

26. Ne menj be a gépek és a szekrények közé!
27. Egy magas fa és egy sárga pad között állok.
28. Találkozzunk ma este hat és hét között!
29. Nem szeretem az almafőzeléket.
30. Milyen ételeket szeretsz enni?
31. Szeretek beszélgetni különböző érdekes témákról.
32. Mit csinálsz holnap?
33. Tegnap a kertünkben dolgoztam.
34. Május 10-én vendégeink lesznek.
35. Tegnap meglátogattam a fiam magyartanárát, aki Péter barátja.
36. Azt mondják, holnap meleg lesz.
37. A kislányom a barátnőjével 3-tól 5-ig fog sétálni.
38. Ne gondold, hogy holnap elutazhatsz!
39. Ma a hét napjait tanultuk.
40. Az egyetemeken és a főiskolákon sok hallgató tanul.
41. Hamarosan új szavakat tanulok.
42. Mivel utazzunk holnap Budapestre?
43. Találkozzunk délután négykor a klubban!
44. Debrecen nagy város.
45. Debrecen nevezetességei: a Nagyerdő, csónakázótó, állatkert, vidámpark, botanikus kert, Debreceni Egyetem, Nagytemplom, gyógyfürdő, Református Kollégium, Kölcsey Ferenc Református Főiskola, Déri Múzeum, Csokonai Színház, régi és új városháza, modern városközpont szökőkutakkal, Arany Bika Szálló stb.
46. A magyarok általában étteremben vagy otthon ebédelnek.
47. Sokan a névnapokat étteremben ünneplik.
48. A fiatalok szeretnek diszkóba járni.
49. Hétfvégén általában kirándulok a barátaimmal.
50. Nemcsak diszkókban, hanem éttermekben is lehet táncolni.
51. Néhány perc múlva felszállok a vilamosra.
52. Ma tíz órakor fekszem le aludni.

53. Látod, ez a kislány egyedül szállt le a buszról.
54. Szeretnék fürödni ma a Balatonban.
55. Vannak az ön városában lovaglási lehetőségek?
56. Köszönöm (neked) az érdekes könyveket.
57. Kérem, mondja meg a barátnőjének, hogy hat órákor várni fogom.
58. Csodálatra méltó, hogy gyorsan megtanultad a leckét.
59. Mikor lesz holnap az óra?
60. Este egy koncertet fogok meghallgatni.
61. Szeretnék körülnézni a városban
(csak tárgyeset kell!).
62. Mária kinevette Pétert. (pro)
63. Jóságod dicséretre méltó.
64. Városunkban kb. 220 ezer ember lakik.
65. Szabadság, egyenlőség, testvériség – nagyon szép eszmék.
66. Nem lehet mindenki gazdag ember.
67. A falusi lakosok többet vannak a szabadban.
68. Ez a festmény nagyon értékes.
69. Hétfvégén minden embernek van szabadideje.
70. Te is velem jössz?
71. Szeretnék egy szobát rendelni az ön szállodájában.
72. Sajnos nincs szabad szobánk.
73. Megengedi, hogy telefonáljak?
74. Tegnap kaptam a barátomtól két érdekes könyvet.
75. Holnapután Miskolcra utazom, mert szeretném elintézni hivatalos ügyeimet.
76. Van egy nagy problémám: sokat kell tanulnom ma estig.
77. Szeretném, ha meglátogatnál (engem).
78. Miért késtél el?
79. Kertes házunk van.
80. Holnap délután ötkor találkozom Péterrel, aztán együtt nézünk meg egy érdekes magyar filmet.

NÉV: .....

Írásbeli erősítő (3. rész)

Salga Attila Eszperantó nyelv című jegyzetéhez

8. lecke, 68-84. old.

Traduku en Esperanton (en Esperantan lingvon)!

Esperantigu la frazojn!

1. 1975. szeptember 12-én születtem.
2. Édesanyám háztartásbeli, édesapám korábban kőművesként dolgozott, most nyugdíjas.
3. Van két testvérem: Ilona és Lajos.
4. Érettségi után az egri tanárképző főiskolán kezdtem el tanulni.
5. Tanár lettem, majd továbbtanultam a debreceni egyetemen, ahol elvégeztem a matematika–fizika szakot.
6. Visegrád mesés szép város.
7. Tegnap Visegrádra kirándultunk. Megnéztük a királyi várat.
8. Jobban szeretem a várakat, mint a modern épületeket.
9. Jobban szeretem a sertéshúst, mint a marhahúst.
10. Mennyibe kerül ez a könyv?
11. 1800 forintba.
12. Magyarország az Európai Unió tagja, ezért a magyarok sok országba útlevél nélkül utazhatnak.
13. A magyarok szeretnek magyaros ételeket enni.
14. A magyaros ételek károsak az egészségre, mert sok fűszert (főleg piros paprikát), zsírt tartalmaznak.
15. Jellegzetes magyar étel a gulyásleves és a halászlé.
16. A magyarok szeretik a töltött káposztát és a túrós csuszát.
17. Jobban szeretem a paprikás csirkét, mint a rántott húst.
18. Miből főzik a gulyást?
19. A gulyást zöldségféléből, marhahúsból, fűszerekből és vízből főzik.
20. Milyen ruha van rajtad? (*Milyen ruhát viselsz? – Tb.sz.*)

21. Kék pulóverben vagyok, van rajtam egy fehér ing, barna nadrág, barna zokni és barna szandál (*porti, surhavi + t.e.*).
22. Szeretsz nagykabátot hordani?
23. Télen kénytelen vagyok nagykabátot hordani. Egyébként nem szeretem, mert nehéz benne mozognom.
24. Szeretek segíteni szüleimnek a házi munkában.
25. Sütök, főzök, kirántom a húst.
26. Gyakran takarítom a lakásunkat.
27. A kertben is szoktam segíteni édesapámnak.
28. Kóstold meg ezt az ételt, és mondd meg, ízlik-e.
29. Sajnos az utóbbi időben fokozatosan romlik az idő.
30. Három hónappal ezelőtt kezdtem el eszperantót tanulni.
31. Legjobban a saját kocsimmal szeretek utazni.
32. Kedvelem a Barátok közt című tv-filmsorozatot.
33. Azt mondják, hogy az eszperantó könnyű nyelv; igazuk van, de nagyon sokat kell tanulni (azt).
34. A cirkuszban az oroszok kezdték a műsort.
35. Édesanyám, hány órákor érkezel?
36. Köszönöm a meghívást, de nem tudok elmenni, mert négy óráig dolgozom.
37. Megmondtam Károly barátomnak, hogy holnap négykor találkozunk.
38. Elkéstem, mert sokat kellett várnom az ebédlőben.
39. Órák alatt az első sorban ülök.
40. Tegnap sokáig néztem a tévét.
41. Tamásnak három nagy fia van.
42. Kérek egy kiló sertéshúst.
43. Most nincs szabadidőm, de holnap el tudok menni veled teniszezni.
44. Meg kell beszélnem a dolgot veled.
45. A Nagytemplom Debrecenben a városközpontban található.
46. Sajnálom, de holnap nem tudok veled menni a hegyekbe, mert dolgoznom kell.

47. A Debreceni Egyetem szociális munkás szakán tanulok. Harmadéves vagyok.
48. Autónkat a szabadban tartjuk *(csilloggarázsban – 'ég alatt'; áll)*
49. Jobban szeretek enni, mint inni.
50. Jobban kedvelem a teát, mint a kávét.
51. Ne állj a szekrény elé!
52. Házunk előtt nincs virágoskert.
53. Milyen tantárgyakat szeretsz?
54. Mit szoktál csinálni délután?
55. Családtagjaink rendszeresen kirándulnak a közeli hegyekbe.
56. Ez az alma a legnagyobb az asztalon.
57. Ez a fiú a legmagasabb az osztályunkban.
58. Ez a labda nagyobb, mint a kék labda.
59. Ez a labda ugyanolyan kék, mint a másik.
60. Szeretek süteményt enni.
61. Miattatok nem tudtam moziba menni.
62. Érted dolgozom.
63. Az asztalon sok étel és ital volt.
64. Szeretném megkönnyíteni a munkádat.
65. A munkám fárasztó, de érdekes.
66. Langyos vízben szeretek fürödni.
67. A barátnőm leültetett egy barna székre.
68. Városunkban sok látnivaló van.
69. Az USA távoli ország.
70. Milyen magyaros ételeket ajánlanál külföldi barátaidnak?
71. Meséld el, hogyan készül a gulyás!
72. Ne egyél túl sokat! Egyél többször *(néhányszor)* keveset!
73. Pettyes szoknyát hord a menyasszonyom.
74. Szeretek pólót hordani.
75. Margit ugyanolyan jól felelt, mint Pál.
76. Ez a könyv Péteré.
77. Éva elkérte Pétertől a füzetét, hogy írni tudjon.
78. Egy jó programot ajánlok neked.
79. Szükségem van a segítségedre.
80. Egészségedre!

NÉV: .....

Írásbeli erősítő (4. rész)

Salga Attila Eszperantó nyelv című jegyzetéhez
9. lecke, 85-96. old.

Traduku en Esperanton (en Esperantan lingvon)!
Esperantigu la frazojn!

1. Tegnap Péter egész délután kézilabdázott.
2. Mártának a barátnője segített kitarítani a lakást.
3. Szerinted a nők többet dolgoznak, mint a férfiak?
4. Mit lehet csinálni nyáron?
5. Nyáron lehet fürödni, úszni, napozni, üdülni, dolgozni a kertben.
6. Mit lehet csinálni télen?
7. Télen lehet síelni, korcsolyázni, szánkózni, kirándulni a hegyekbe.
8. Kertes házban lakom.
9. Ez a ház valamikor a dédnagymamámé volt.
10. Nyissuk ki házunk ajtaját!
11. Lakcímem: Debrecen, Péterfia utca 8.
12. Egy folyosót látunk, amely végén a nappali található.
13. A folyosón kívül a házunkban a következő helyiségek vannak: két hálószoba, két WC, fürdőszoba, konyha, étkező és éléskamra.
14. Házunk előtt van egy kis virágoskert, ahol orgona, ibolya, jácint és jázmin nő.
15. A nappalinkban van két asztal, hat szék, két fotel, szőnyegek, tévé, virágok, a falakon híres festők képei.
16. Kertünkben különböző gyümölcsfák nőnek: körtefák, almafák, cseresznye-fák, meggyfák.
17. Legjobban szeretem a meggyet.
18. Van még három diófánk, négy szilvafánk és két őszibarackfánk.
19. Szeretek kapálni, ásni, gereblyézni.
20. Kertünk végén van egy gémeskút (*baskulputo*).
21. Szeretem locsolni a növényeket.

22. A szalonnasütőhely a kedvenc helyünk.
23. Házunk mögött van egy terasz, azon egy hosszú asztal, körülötte székek.
24. Családtagjaink gyakran ülik körül az asztalt: étkezünk, beszélgetünk, társasjátékot játszunk.
25. Nem tudom, hány forint van a pénztárcámban.
26. A turisták a part mentén haladtak.
27. Véleményem szerint holnap esni fog.
28. Rajtatok kívül a szobában nincs senki.
29. Leültem Péter mellé.
30. Péter mellett ülök.
31. Péter elment az iskola mellett.
32. Kóstold meg ezt a levest! Nagyon finom.
33. Az egyik fiú azt mondta, hogy nem jön velünk.
34. Péter és Éva egymás mellett ül.
35. Egymás mellett ültek.
36. Szeretném, ha holnap együtt kirándulhatnánk a hegyekbe.
37. Hány szobás a lakásotok?
38. Mit szoktál csinálni a dolgozószobádban?
39. Szlovákia Magyarországtól északra fekszik (*situi*).
40. Szlovénia hazánktól dél-nyugatra terül el.
41. Érdekes, hogy az utóbbi időben sokat gondolok arra a kellemetlen kirándulásunkra, amelyen te is részt vettél.
42. Délelőtt véletlenül találkoztam Károllyal.
43. A hetedik és a nyolcadik osztályban egymás mellett ültünk.
44. Sajnos nem tudok visszaemlékezni a nevedre.
45. Hallgattam a rádiót, és azt mondták, hogy ma már fűteni fognak.
46. Ellenőrizd le, jól mondta-e Miklós, hogy elmúlt két óra.
47. Nem szeretem a kínai ételeket.
48. Nem tudom, igaz-e, de állítólag csak három ízt ismernek, az erőset, a savanyút és az édeset.
49. Ez a három íz keveredik.

50. Éjszaka rosszul aludtam, mert azt álmodtam, hogy üldöztek.
51. Szellőztetnem kell a szobát.
52. A toll az én munkaeszközöm.
53. Rajtatok kívül senki nem volt a gyűlésen.
54. A képen három magas fát látok.
55. Tudod ki áll melletted?
56. Hol laksz?
57. Kérlek, mondd meg a telefonszámodat!
58. Meghívlak vacsorára.
59. Vacsorázzunk ma este hétkor!
60. A városközpontban van egy elegáns étterem.
61. Ott nemcsak magyaros ételeket lehet enni, hanem bőven van kínai, olasz, görög és török étel is.
62. Hol van a közelben olasz étterem?
63. Lakásunk három szobából áll.
64. A nappalinkban tévét nézünk, és különböző érdekes témákról beszélgetünk.
65. Szüleim hálósobája az enyémmel szemben található.
66. Barbara szereti a telet, mert akkor síelhet, szánkózhat és korcsolyázhat.
67. Nyáron szeretek fa alatt feküdni és hideg sört inni.
68. Lakásunkban elromlott a központi fűtés.
69. Telefonáltam az ügyelethesnek, és megígérte, hogy küld egy szerelőt.
70. Ez három órával ezelőtt történt.
71. Azt ígérte, hogy azonnal küldi.
72. Sajnos még most sem érkezett meg.
73. Fázom, mert a lakásunkban csak 15 fok van.
74. Az igazgató megkért, hogy maradjak a munkahelyemen este hétig, mert sok a munka.
75. Elment mellettem egy fehér kutya.

Szeretek veled találkozni, mert mindig érdekes dolgokról (*afero*) beszélgetünk. Délelőtt és délután otthon leszek, de este moziba megyünk. Melegem van, mert forró teát ittam.

NÉV: .....

Írásbeli erősítő (5. rész)

Salga Attila Eszperantó nyelv című jegyzetéhez
10. lecke, 97-110. old.

Traduku en Esperanton (en Esperantan lingvon)!
Esperantigu la frazojn!

1. Kérlek, segíts nekem!	13. Dörög az ég.
2. Telefonálj a barátodnak, hogy jöjjön el, és javítsa meg a vízcsa- pot!	14. Villámlik.
3. Nagyon hálás vagyok neked, mert hoztál a boltból egy kiló szalámit.	15. 185 cm magas és 78 kilogramm vagyok.
4. Körülbelül kettőkor jövök vissza.	16. Sajnos ellopták a pénztárcámat.
5. Vennél nekem két üveg Borsodi sört?	17. Egy rabló elrabolt tőlem 60 ezer forintot.
6. Sajnos elromlott a karórám.	18. Hogy nézett ki a rabló?
7. Félreértetted a válaszomat.	19. Barna hajú volt, fekete cipőt és kék nadrágot viselt.
8. Séta közben (sétálva) tanultam.	20. Tudnál-e velem holnap kirándulni a hegyekbe?
9. Hol szeretne leszállni (a buszról)?	21. Sajnos beteg vagyok. Magas lázam van.
10. Menjen gyalog a múzeumig! Nincs messze.	22. Dohányzol?
11. Németországból érkeztem. Eszperantista vagyok.	23. A dohányzás káros az egészségre.
12. Tegnap az erdőben voltam, és lát- tam, hogy a favágó éppen vágja a fát.	24. Azt mondják, hogy holnap hűvös lesz, de ennek ellenére elutazhatunk Tokajba.

25. Azt mondta az orvosom, hogy lázcsillapítót kell szednem.
26. Torokgyulladásom van, és influenza vagyok.
27. A zöldségfélék sok vasat tartalmaznak.
28. Egy kis adag levest kérek (*porcio*).
29. Kérlek, add vissza a könyveimet!
30. Szeretném megnézni a lillafüredi Palota Szállót.
31. Beteg vagyok, két napot feküdnöm kell.
32. Ha siettél volna, előbb ideértél volna.
33. Ha több időm lett volna, többet tudtam volna foglalkozni veled.
34. Miután sétáltam egyet, két órát tanultam.
35. Mi a véleményed az elolvasott könyvről?
36. Írtam volna neked levelet, ha lett volna szabadidőm.
37. Holnap havazni fog.
38. Nagyon örülök, hogy találkoztunk.
39. Szerintem a fűszeres ételek károsak az egészségre.
40. Szeretnék veled levelezni különböző témákról.
41. Az utóbbi időben sokat gondolok a nyaralásunkra.
42. Az időjárás-előrejelzés szerint holnap esni fog.
43. Jobban kedvelem a főzelékeket és a paradicsomlevest, mint a töltött káposztát.
44. Még nem olvastam ezt a könyvet. Miről szól?
45. Az uszoda tele van nyaralókkal.
46. Kérek egy pohár ásványvizet!
47. Tudod bizonyítani, hogy ma délután Máriával sétáltál?
48. Kivel játszott tegnap a fiad az iskolában?
49. Te vagy a legjobb színházigazgató az egész világon!
50. A főtt hús ízlett neki.
51. Beteg vagyok, ezért ma Gábor fog helyettesíteni az iskolában.

52. Igyál sok teát, vegyél be sokféle vitamint! Gyógyulj meg!
53. Mikor találkoztál a volt osztálytársaidal utoljára?
54. Nem tudom, (hogy) mikor találkoztunk legközelebb.
55. Láttam, hogy Péter majd dolgozni fog a kertben.
56. Fúj a szél, esik a hó.
57. Megkérdeztem, mikor kirándul az osztályuk.
58. Nem tudom, hogy kivel voltál moziban.
59. Dohányozni tilos!
60. Alvás helyett dolgoznom kellene.
61. Péter most nincs jelen.
62. Só nélkül főzte a levest.
63. Magdolna helyett te fogsz felelni matematikából.
64. Az eszperantisták szimbóluma a zöld csillag és a zöld zászló.
65. Ne menjünk vissza busszal, inkább sétáljunk egy kicsit!

Nagyon kérek, holnap gyere el a rendezvényre! Fellép egyik kedvenc színészed is. A

közelmúltban egy filmsorozatban láttuk, amelynek ő volt a főhőse. Ha foglalt leszel, halaszd

el a teendődet! Beszéld meg a dolgot a barátoddal! Ő is jöjjön veled! Utána együtt vacsoráz-

hatunk a közeli étteremben. Holnap nem kell korán kelned, mert vasárnap lesz. Ha ma este

későn érsz haza, akkor is hívj fel! Szeretném tudni, jöttök-e. Nyárra egy külföldi utat

tervezünk. Szeretnénk Olaszországba menni. Gyakran képzelem el, hogy fürdök a tengerben a

gyerekeimmel. Sohasem láttam a tengert. Hozzánk legközelebb a Földközi- és az Adriai-

tenger van.

NÉV: .....

Írásbeli erősítő (6. rész)

Salga Attila Eszperantó nyelv című jegyzetéhez
11. lecke, 111-125. old.

Traduku en Esperanton (en Esperantan lingvon)!
Esperantigu la frazojn!

1. Falun különböző háziállatokat tartanak (*bredi+tárgyeset*): például tyúkot, disznót, kutyát, macskát.
2. Gratulálok. Láttam, hogy van vagy húsz galambod.
3. A rossz idő ellenére holnap kirándulunk a hegyekbe.
4. Anyuci, mikor jön haza apuci?
5. A vadállatok közül a fókákat szeretem legjobban.
6. A kenguruk Ausztráliában élnek.
7. Nem tudtam, hogy ilyen buta vagy. Ne olvass erkölcstelen könyveket!
8. Hány órát tanulsz naponta eszperantóul?
9. Bármilyen könnyűnek tűnik az eszperantó, mégis sokat kell tanulni.
10. Bárki mondta, hogy István nem jön el, nincs igaza.
11. Rokonaim értékes festményeket vásároltak.
12. Az eszperantó mindenki tulajdona – mondta Zamenhof.
13. A váróteremben sok utas várta a vonat indulását.
14. Semmiképpen nem tudok rajtad segíteni.
15. Semmilyen politikai regényt nem szeretek olvasni.
16. Ma nincs kedvem tanulni.
17. Ez az étel nem ehető.
18. Patakából folyó lesz, a folyóból folyam.
19. Mindenütt kerestelek, de nem találalak. Hol voltál?
20. Ne csúnyítsd el magad!
21. István kért Pétertől egy érdekes könyvet, hogy tudjon olvasni, ne unatkozzon.
22. Ilona ugyanolyan jól válaszolt, mint Rita.
23. Ilona jobban felelt, mint Sándor.

24. Szeretnék holnapra telefonon két színházjegyet rendelni.
25. Természetesen egyetértek veled.
26. Meg tudnád oldani a problémámat?
27. Valahogyan meg kell találnom Péterék házát.
28. Szüleim ebben a házban laktak a második világháborúig.
29. Sohasem mondtam neked, hogy a Balatonnál fogunk nyaralni.
30. Az eszperantó nyelvvizsga szükséges az egyetemi diplomámhoz.
31. A házhoz szállítás a megvásárolt áruk összegétől függ.
32. Szeretem nézegetni a fényképalbumokat, amelyben utazásaink élményeit örökítettük meg.
33. Érdekes, süt a nap, mégis hűvös van.
34. Mindent megteszek érted, ha hagyod.
35. Elveszett a bőröndöm. Ki találja meg?
36. Berlinből repültem hazafelé, amikor megismerkedtem egy csinos nővel.
37. Nem igaz, hogy a szőke nők buták.
38. Azt mondják, itt lehet olcsón éjszakázni.
39. Egy fejjel vagyok magasabb nálad.
40. Te is olyan magas vagy, mint én.
41. Az anya megcsókolta volna a fiát, ha az nem szaladt volna el.
42. Érdekelne engem is ez a könyv, de sajnos nincs időm elolvasni.
43. Ezt bárkinek elmesélheted.
44. Semmiképpen nem akarok találkozni vele.
45. Bárkivel sétálnék, ha lenne egy kis szabadidőm.
46. Az italboltban sokan voltak, ezért nem maradtam sokáig.
47. A fák lombja ősszel lehull, és csak néhány száraz levél marad rajtuk.
48. Otthon felejtettem a cigarettatárcámat.
49. Jóságod csodálatra méltó.
50. A lovardában nem gebéket, hanem szép, erős lovakat tartanak.
51. Mit pityeregsz? Menj haza az anyukádhoz!

52. A rendőrfőnök sokáig mesélt arról, hogy a városban nagy baleset történt.
53. Ezen az oldalon van a megtanulandó rész?
54. Hol fogsz nyaralni július végén?
55. Rántottát készítettem öt tojásból.
56. Milyen hangszeren játszol?
57. Eszperantó tudásom új távlatokat nyit az eszperantó mozgalomban.
58. Milyen benyomásaid vannak Szabó tanár úr legújabb verseiről és fordításairól?
59. Gyakran használom a számítógépet levelezésre.
60. Csodálatos, hogy szinte másodpercek alatt el lehet érni a legtávolabbi barátokat az internet segítségével.
61. Ha a vizsgán megkérdezik, van-e otthon egerem, azt válaszolom, hogy csak számítógépes egerem van.
62. Nagyon örülök, hogy az internet segítségével megismerkedhettünk.
63. Vannak olyanok, akiknek az anyanyelve az eszperantó.
64. Előfordul, ha két idegen országbeli eszperantista összeházasodik, és nem ismerik egymás anyanyelvét.
65. Kénytelenek egymással és gyermekükkel eszperantóul beszélni.
66. Az asztalon csak néhány kenyérmorzsa volt.
67. Nem tudom, mikor utazhatok veled.

Az utóbbi időben keveset tudok dolgozni a kertünkben. Tegnap például

abszolút nem volt időm kapálni. Megbetegedett a fivérem kislánya, ezért náluk voltam, és

segítettem főzni, mosogatni, mosni. Szerencsére nincs magas láza. Remélem, hogy néhány

nap múlva meggyógyul. Utána a két család együtt kirándul a Bükkbe, ahol megnézzük a

Szalajka-völgyet. Ti megnéztétek már Eger nevezetességeit?

NÉV: .....

Írásbeli erősítő (7. rész)

Salga Attila Eszperantó nyelv című jegyzetéhez

12. lecke, 126-141. old.

Traduku en Esperanton (en Esperantan lingvon)!

Esperantigu la frazojn!

1. Szeretnék Debrecenben lakni, mert sok látnivaló van ott.	11. Ezüst gyertyatartó helyett jobb lett volna, ha egy aranygyűrűt veszel.
2. Debrecen Magyarország keleti részén terül el, az ország második legnagyobb városa.	12. Felejthetetlen élményeimről sokáig mesélek majd az unokáimnak.
3. Kérem, mutassa meg a személyi igazolványát!	13. Különböző sportágak vannak: foci, kézilabda, kosárlabda, atlétika, síelés, asztaltenisz, tenisz, ökölvívás stb.
4. Van jogosítványa?	14. Rendszeresen futok a szomszéd parkban, hogy egészséges maradjak.
5. Szeret vezetni?	15. Átdobta a falon a labdát.
6. Amikor vezetek, csak a forgalomra koncentrálok, amely állandóan változik.	16. A hegyeken túl laknak.
7. Ismerősömnnek van egy cége Berlinben.	17. Minden héten lottózom, de nem szoktam nyerni.
8. István munkanélküli volt két évig, de tegnap talált munkát.	18. Menj át a téren!
9. Van egy vacak fényképezőgépem, újat és jobbat kell vennem.	19. A füzetet a könyv fölé teszem.
10. Fényképezd le azt a templomot! Nagyon tetszik mind a két tornya.	20. Fölöttünk laknak Erdeiék.
	21. Lakást cseréltünk, és rá kellett fizetnünk kétfélmillió forintot.
	22. Sajnos tapétáztatnunk kell mindkét szobát.

23. Mennyiért vállalná egy új garázs felépítését?
24. Halló! Baleset történt. Két sérült van. Kérem, jöjjenek azonnal!
25. Kétszer többet fizetnék, ha gyorsabban dolgozna.
26. A levesemben egy hajszálat találtam. Kérem, cserélje ki!
27. Ne a hajszálat, hanem a levest cserélje ki!
28. Nem azért élünk, hogy együnk, hanem azért eszünk, hogy éljünk.
29. Sajnos nem jut eszembe az „internet” szó.
30. Jobban szeretem a rántott húst, mint a túrós palacsintát.
31. Hogyan jutok el a Petőfi térre?
32. János feleségül vette Évát.
33. Nagyon kíváncsi vagyok, hogyan sikerül az eszperantó vizsgám.
34. Kérem, adja át üdvözetem szüleinek és nagyszüleinek.
35. Menjen egyenesen vagy 200 métert, aztán annak a sárga háznak a sarkánál forduljon jobbra.
36. Engedje meg, hogy bemutatkozzam.
37. Az idegenvezető hosszasan mesélt a város nevezetességeiről.
38. Ebben a házban életveszélyes lakni.
39. A mentőállomásról elindult egy kocsi a baleset színhelyére.
40. Bocsánat, félreértettem önt.
41. Holnap kicsempézem a fürdőszobánkat.
42. Az egészséges életmód nagyon fontos minden ember életében.
43. Kedden szeretnék Debrecenbe látogatni, mert a barátaim megígérték, hogy elmegyünk a gyógyfürdőbe.
44. Az ikrek hasonlítanak egymásra.
45. Nagy örömömre Gábor is eljött a találkozóra.
46. Kimegyek a sötét folyosóra, mert zajt hallottam.
47. Számíthatok a segítségére?
48. Sokáig táncoltak a jó diszkózenére.
49. Szerdára meg kell csinálnod.
50. A hideg idő ellenére vágyom egy fagylaltra.

51. Nagy örömmel emlékszem vissza a veled együtt eltöltött napokra.
52. Kérek két jegyet a hétórás előadásra.
53. Meghívlak a holnapi vacsoránkra, de szeszes italokat nem fogyasztunk.
54. Elégedett vagy a hűsítő italokkal?
55. Évről évre idősebbnek érzem magam, te pedig egyre jobban fiatalodsz.
Mondd, hogy csinálod?
56. Darabokra törted a szívem.
57. Jól emlékszem Istvánra. Megígérte, hogy ötre jön.
58. Történelemórán az 1848-as forradalomról tanultunk.
59. Napról napra hidegebb lesz, de nem fázom, mert téliesen öltözködöm.
60. Én mindenre képes vagyok.
61. A gyűlésen Erzsébetre szavaztam.
62. Villamosról vonatra szállt.
63. Büszke vagyok a gyerekeimre. Nem félnek az állatoktól, szorgalmasan tanulnak, és sokat segítenek nekem.
64. Holnapra megírnám a cikket, ha lenne időm.
65. Ülj mellém a padra, és beszéljünk a problémádról!
66. Ha te is akarsz, holnap kirándulhatunk. Igaz, az időjárás-jelentés szerint nem lesz túlságosan jó idő.
67. Nem szeretek táncolni, viszont szívesen nézem, hogyan táncolnak a fiatalok.
68. "Az ész a fontos, nem a haj" – énekelik egy régi magyar slágerben.
69. Ha nem szóltál volna, bölcs maradtál volna.
70. Néhány hét múlva lesz az eszperantó írásbeli vizsgám.
71. Jobban kedvelem a palacsintát, mint a töltött káposztát.
72. Kimegyek az udvarra, mert ott friss a levegő.
73. Telefonálj Évának!
74. Két felejthetetlen hetet töltöttünk Olaszországban.
75. Amikor hideg van, nem szeretek sétálni a parkban.

A TÁRGYESÉT HASZNÁLATÁRÓL

(A MAGYARBAN A TÁRGY RAGJA: -T)

AZ INDOEURÓPAI NYELVEKBEN AZ ESZPERANTÓN KÍVÜL ALIGHA VAN OLYAN NYELV, AMELYBEN MINDIG UGYANAZON VÉGZŐDÉSSEL FEJEZŐDIK KI A JELZETT SZÓ ÉS A JELZŐ TÁRGYESETE. A MAGYARBAN (NÉHÁNY KIVÉTELTŐL ELTEKINTVE (PL. *ENGEM*, *TÉGED*) TÁRGYAS IGÉK UTÁN MINDIG HASZNÁLJUK A -T RAGOT. (IGAZ, A JELZŐT JELZŐS KIFEJEZÉSBEN NEM RAGOZZUK: *ZÖLD KÖNYVET*.) ÓRÁIMON ÉS VIZSGÁKON AZT TAPASZTALTAM, HOGY A HALLGATÓK NYELVTANI HIBÁINAK LEGNAGYOBB RÉSZE A TÁRGYESÉT HELYTELEN HASZNÁLATÁBÓL ADÓDIK. TANULJA MEG AZ ALÁBBI MAGYARÁZATOKAT, PÉLDÁKAT.

A létige után (ESTI) sem a magyarban, sem az eszperantóban nem használunk tárgyesetet!

Mi estas librotenisto. Könyvelő vagyok.

Mindig tárgyesetet használunk

1. *Tárgyas igék után (mint a magyarban):*

labori, studi, lerni, manĝi, aĉeti, respondi, peti, trinki ktp.

Mi aĉetis du interesajN librojN. Vettem két érdekes könyveT.

HAVI ige után (szintén tárgyas ige)

Mi havas dudek du jarojN. Huszonkét éves vagyok. Mi havas brunaN hundoN. Van egy barna kutyám.

2. *Dátum kifejezésére (hányadikán? kérdésre)*

Ni ekskursos la duaN de Februaro. Február másodikán kirándulunk.

3. *Fok- és mértékhatározó kifejezésére*

Mi estas 170 centimetrojN alta kaj 66 kilogramojN peza.

4. *Időhatározó kifejezésére*

Ni pasigis du neforgeseblajN tagojN en urbo Debrecen. Két felejthetetlen napot töltöttünk Debrecenben. Mi laboris eksterlande la tutaN jaroN. Egész évben (egész évet) külföldön dolgoztam.

5. *A magyartól eltérő tárgyas igék után*

Mi bezonas viaN helpoN. Szükségem van a segítségedre. Hieraŭ ni ĉasis fazanojN. Tegnap fácánra vadásztunk. Mi divenis viaN sekretoN. Rájöttem a titkodra. Reĝoj regis la tutaN landoN. A királyok az egész ország fölött uralkodtak. Mi entreprenis tiuN laboroN. Vállalkoztam erre a munkára. Mi gratulas viN. Gratulálok neked. Mi dankas viN pro (por) viaj libroj. Köszönöm a könyveidet. Tio ne koncernas miN. Ez nem vonatkozik rám. Mi renkontis PetroN. Találkoztam Péterrel. Ili timas hundojN. Félnék a kutyá(k)tól. Tio kostas dumil forintojN. Kétezer forintba kerül. Mia kapo doloras miN. Fáj a fejem. Ni vizitis fabrikoN. Ellátogattunk egy gyárba. Mi partoprenis konferen-

coN (en konferenco). Részlettem egy konferencián. Ĉe tiu strato *ŝanĝu* la tramoN! Annál az utcánál szállj át a villamosra!

6. A *hol?* (kie?) kérdésre felelő határozószók tárgyesetbe tehetők *hová?* (kien?) jelentésű irány kifejezésére: dekstre jobbra (hol?) – dekstreN jobbra (hová?); supre fenn (hol?) – supreN fel (hová?); eksterlande külföldön (hol?) – eksterlandeN külföldre (hová?); hejme otthon (hol?) – hejmeN haza (hová?). Mi estas hejme. Itthon vagyok. Mi iros hejmeN. Haza megyek. Ugyanígy használható: Mi iros en la ĉambroN. = Mi eniros la ĉambroN. A szobába megyek.
7. *Tíz elöljárószó után állhat alany- és tárgyeset. (A többi után csak alanyeset!)* malantaŭ, antaŭ, apud, ĉirkaŭ, en, inter, sub, super, sur, trans = ezek két esettel álló elöljárószók.

KÉT ESETTEL ÁLLÓ ELŐLJÁRÓSZÓK

ALANYESET HOL? (KIE?) -A, -O, -AJ, -OJ	Elöljárószó	TÁRGYESET HOVÁ? (KIEN?) -AN, -ON, -AJN, -OJN
mögött malantaŭ la granda domo	malantaŭ	mögé malantaŭ la grandan domon
előtt antaŭ la granda domo	antaŭ	elé antaŭ la grandan domon
mellett apud la granda domo	apud	mellé apud la grandan domon
körül ĉirkaŭ la granda domo	ĉirkaŭ	köré ĉirkaŭ la grandan domon
-ban, -ben en la granda domo	en	-ba, -be en la grandan domon
között inter la grandaj domoj	inter	közé inter la grandajn domojn
alatt sub la granda domo	sub	alá sub la grandan domon
fölött super la granda domo	super	fölé super la grandan domon
-on, -en, -ön sur la granda domo	sur	-ra, -re sur la grandan domon
túl trans la granda domo	trans	túlra trans la grandan domon

CSAK ALANYESETTEL ÁLLÓ ELÖLJÁRÓSZÓK

Elöljárószók	Jelentések	Példák
al	-nak, -nek, (részeseset); -hoz, -hez, -höz, felé; -ba, -be, -ra, -re (csak földrajzi nevek esetén)	Mi donis libron al Petro. Mi veturos al urbo Debrecen.
anstataŭ	helyett	Anstataŭ vi mi vizitos la muzeon.
ĉe	-nál, -nél; -kor idején, közben (idő)	Ni sidis ĉe la fenestro. „Saluton!” – oni diras ĉe renkontiĝo.
da	-ból, -ből (csak mennyiség esetén; nem fordítjuk magyarra)	Ni aĉetis du kiogramojn da porkviando.
de	-nak, -nek (birtokviszony), -tól, -től (hely, idő), által (szenvedő szerkezetben), óta	La amikino de Petro ne alvenis. Ni laboris de la oka horo. La domo estis konstruita de mi.
dum	alatt, közben (időtartam)	Dum tagmanĝo ni interparolis tre gaje.
ekster	kívül	Ekster urbo estas agrable.
el	-ból, -ből (hely)	Mi venas el la lernejo.
ĝis	-ig (hely és idő kifejezésére)	Ili iris ĝis la ĝardeno. Ĝis revido!
je	(óra)kor; fok- és mértékhat.	Ni renkontiĝis je la dua horo posttagmeze. Li estas je kapo pli alta ol mi.
kontraŭ	ellen, szemben	Ne batalu kontraŭ mi! Ili loĝis kontraŭ ni.
krom	kívül (felsoroláskor)	Krom porkviando mi aĉetis salamon kaj tranĉaĵon.
kun	-val, -vel (társhatározó)	Hieraŭ mi promenis kun Petro.
laŭ	szerint, alapján, mentén	Laŭ mia opinio estos bona vetero. Ni iru laŭ la bordo!

Elöljárószók	Jelentések	Példák
malgraŭ	ellenére	Malgraŭ la malbona vetero ni ekskursos morgaŭ.
per	-val, -vel (eszközhatározó)	Petro skribis la leteron per plumo.
po	azonos mennyiség, felosztó jelentés	Ili trinkis po du glasoj(n) da biero.
por	számára, részére, céljából, -ért (célhatározó); -ra, -re (idő)	Mi laboras por vi. Mi lernas Esperanton por havi diplomon. Ni aĉetis biletojn por la morgaŭa prezentado.
post	után, múlva (időhatározó)	Mi revenos post du horoj.
preter	mellett (mozgásban)	Ni iris preter la granda arbo.
pri	-ról, -ről (nem hely)	Ni interparolis pri interesaj temoj.
pro	-ért, miatt (okhatározó)	Pro kio ili malfruiĝas?
sen	nélkül	Mi ne iros sen vi!
tra	keresztül, át	Ili iris tra la placo.

Kettős elöljárószók (alanyesettel)

de sur -ról, -ről (helyhatározó): de sur la tablo (az asztalról)

el sub alól: el sub la ŝranko (a szekrény alól)

de post (vmi vége) óta: de post du semajnoj (két hét óta)

de antaŭ elől: Iru for de antaŭ mi! (Menj előlem!)

el trans valamin túlról: el trans la oceano (az óceánon túlról)

tra inter között át (valamilyen akadályon): La sunbriloj radiis tra inter la foliaro.

(A lomb között átsugárzott a napfény.)

.....

© Dr. Salga Attila: Eszperantó írásbeli vizsga. Tilos a kiadvány bármely részét sokszorosítani, a szerzővel történt egyeztetés nélkül terjeszteni. Továbbá tilos másféle kötésben (kötés nélkül), más borítóval (borító nélkül) használni tanfolyamokon.

A magyar -RA, -RE, -N, -ON, -EN, -ÖN ragok fordítása

Gyakran tapasztalom, hogy néhány hallgatóm a magyar nyelvtan alapvető szabályait sem ismerik. Igyekeznek minden szót (ragot, képzőt) lefordítani. Olykor ilyen mondatra is „képesek”: *Ili legi al.* (Ők olvasNAK; AL = -nak, -nek; a magyar-eszperantó szótár szócikkében a szótári alak: olvas legi! A mondat helyesen: *Ili legas.*) A címben megjelölt ragok helyes eszperantó fordítására (eddig) 13 lehetőséget találtam.

1. SUR

a) **Alanyesettel:** csak akkor, ha konkrét, kézzel fogható felszínen helyezkedik el valami (-N, -ON, -EN, -ÖN). La bruna libro estas SUR la flavA tablo. A barna könyv a sárga asztalon van. Mi sidas SUR komfortA seĝO. Egy kényelmes széken ülök. (HOL? KIE?)

b) **Tárgyesettel:** csak akkor, ha valaminek (kézzel foghatóan) a tetejére, felszínére teszünk valamit (-RA, -RE). Mi metas la brunan libron SUR la flavaN tabloN. A barna könyvet a sárga asztalra teszem. Mi sidiĝis SUR la brunaN seĝON. Leültem a barna székre. (HOVÁ? KIEN?)

2. EN

a) **Alanyesettel:** valamilyen épületben, helyen, belül, eseményen. EN la longa koridorO a hosszú folyosón, EN la pedagogiA atlernejO a tanárképző főiskolán, EN la DebrecenA UniversitatO a Debreceni EgyetemEN, EN vilaĝO faluN, EN la aŭtobusO az autóbuszon, EN la kongreso a kongresszusON (HOL? KIE?).

b) **Tárgyesettel:** valamilyen épületbe, helyre, belülre. Mi iras EN la universitatoN. Az egyetemre megyek. Mi eliros EN la mallumaN koridorON. Kimegyek a sötét folyosóra (HOVÁ? KIEN?).

c) **Alanyesettel:** időhatározói jelentésben. EN la lastA semajno a múlt hétEN, EN la studhorO de historio történelemórán, EN la lunda, gajA vesperO a hétfői vidám estén (MIKOR? KIAM?)

3. VONZATKÉNT ÉS IRÁNY JELÖLÉSÉRE

a) **Tárgyesettel:** vonzatként. Traduki EN EsperantoN eszperantóRA fordítani, viziti la urbon Miskolc MiskolcRA látogatni. Mi atendis StefanoN longe. Sokáig vártam IstvánRA. Mi memoras StefanoN bone. Jól emlékszem IstvánRA. Mi emas laboroN. Képes (hajlamos) vagyok a munkára.

b) **Tárgyesettel:** irány kifejezésére. Iru maldekstreN. Menj balra! Iru rekteN! Menj egyenesen! Ni vojaĝis eksterlandeN. Kölföldre utaztunk. (HOVÁ? KIEN?)

4. AL

a) **Alanyesettel:** földrajzi nevek előtt -RA, -RE, -BA, -BE jelentésben; ha hosszabb távolságra (rendezvényre) megyünk. Morgaŭ mi veturos AL Budapeŝto (Debrecen). Holnap Budapestre (DebrecenBE) utazom. Mi iros Al la universitato. Az egyetemre megyek. Mi iros Al la kunveno (la konferencO). A gyűlésre (a konferenciára) megyek (HOVÁ? KIEN?)

b) **Alanyesettel:** bizonyos igék után, kifejezésekben (vonzatként): Ĝemeloj estas similaj unu AL la alia. Az ikrek hasonlítanak egymásra. De tago AL tago napról napra, de tempo AL

tempO időről időRE, de jaro AL jarO évről évRE; Tio ne rilatas AL MariA. Ez nem vonatkozik Máriára. Li šanĝis la tramon AL la trajnO. Villamosról vonatRA szállt.

5. JE

Alanyesettel: bizonyos kifejezésekben. JE dek kilometrA distancO tíz kilométer távolságRA, JE viA sanO egészségedRE, JE miA ĝojO örömmRE, JE miA feliĉO szerencsémRE, disrompi JE specoJ darabokRA törni; Mi estas JE viA disponO. Rendelkezésére állok. Mi kalkulas JE viA helpO. Számítok a segítségedRE.

6. POR

a) **Alanyesettel:** valamilyen időpontra. Mi faros tion POR morgaŭ. HolnapRA megcsinálok. Donu al mi tiun libron POR du tagoJ. Add ide ezt a könyvet két napRA. Vi devos tion fari POR merkredO. Szerdára meg kell csinálnod. Mi petas bileton POR la sepA horO. A hétórás (előadásra) kérek egy jegyet. Mi diris tion POR la honorO de Maria. Mária dicseretéRE mondtam. POR ĉiam mindörökre.

b) **Alanyesettel:** vonzatként. Mi estas kapabla POR ĉio. MindenRE képes vagyok. Helena kaj Petro voĉdonis POR Elizabeta. Ilona és Péter ErzsébetRE szavazott.

7. -E

Időhatározó: lundE hétfőN, mardE keddeN, merkredE szerdán, somerE nyárON.

8. DUM

Alanyesettel: időtartam kifejezésére (gyakran EN helyett): DUM la koncertO a hangverseny, DUM la konferencO a konferencián, DUM la tutA somerO egész nyárON.

9. PRI

Alanyesettel. Mi memoras PRI tiuJ belegaJ tagoJ. Emlékszem azokRA a gyönyörű napokRA. Mi sopiras PRI glaciaĵO. Vágyom egy fagylaltRA. Ofte mi pensas PRI viA vojaĝO. Gyakran gondolok az utazásodRA. Li fieras PRI siaJ gefiloJ. Büszke gyerekeiRE.

10. DÁTUM KIFEJEZÉSÉRE

Tárgyesettel: la duaN de Februaro február másodikán, la triaN de Julio július harmadikán (MIKOR? KIAM?)

11. GYŪJTŐSZÁMNÉV + -E

Határozószóként: duOPE kettEN, triOPE hármAN, kvarOPE négyEN, kvinOPE ötEN

12. SUB

Alanyesettel: Ni dancis longe SUB la bonA muzikO. Sokáig táncoltunk a jó zenére. Ili faris tion SUB la komandO. ParancsRA tették. Li vojaĝas SUB la nomO de Februaro. Február álnévEN utazik. Ĉio estas SUB viA disponO. Minden rendelkezésére áll.

13. TRA

Ili iris TRA longA stratO. Egy hosszú utcán mentek. Mi vidis TRA la malpurA fenestrO nenion. Semmit sem láttam a koszos ablakon ÁT (*keresztül*).

*****

Dr. Salga Attila: Eszperantó írásbeli vizsga. Debrecen, 2014.

© dr. Salga Attila

Minden jog fenntartva. A jegyzet és annak oldalai nem fénymásolhatók. Tanításra csak a szerző külön engedélyével lehet felhasználni. A fentiek be nem tartása jogi következményeket von maga után. Ha Ön nem zöld borítójú példányt kapott a tanfolyamon, illegálisan terjesztett jegyzetet használ. Az összetűzött vagy össze nem tűzött, spirálozott, címloldal nélküli anyag is ennek bizonyítéka. A szerzői jogokkal való visszaélést a törvény szigorúan bünteti. Felelősségre vonható a nyelviskola és minden hallgatója.

Név:.....

A magyar -RA, -RE, -N, -ON, -EN, -ÖN ragok fordítása

1. Nagy örömmel gondolok vissza rád (*pri*).
2. Emlékszel még az együtt töltött gyönyörű napokra?
3. Köszönöm jó kívánságaidat.
4. Télen lehet szánkózni, nyáron a gyerekek fürdenek a folyóban, mert melegük van.
5. Szerdára el tudnád hozni azt a kék pulóvert, amivel meg akarsz ajándékozni?
6. Imre bement a szobába, és sokáig olvasott egy könyvet.
7. Vigyázz a ruháidra!
8. Előre megmondtam, hogy meg tudod csinálni!
9. A folyosón már sötét van.
10. Egyetemre járok.
11. Mikor indulsz a gyűlésre?
12. Válaszolj a kérdéseimre!
13. Karácsonyra veszünk neked egy biciklit.
14. Névnapodra milyen ajándékot szeretnél kapni?
15. Születésnapomon legalább tízen voltunk.
16. A buszmegállóban sokáig vártam szüleimre és barátaimra.
17. Nyáron a gyerekek nem járnak iskolába.
18. Meghívlak augusztus 20-ára.
19. Minden rendelkezésedre áll.
20. Kölcsön tudnád adni két napra ezt a könyvet?
21. Szerencsére már nem kell félned!
22. Szerdán nem tudok veled menni a főiskolára.
23. Emlékezz rám!
24. Gyere el az eszperantó tanfolyamra!

25. Holnapra megcsinálom.
26. A buszon sokan voltak.
27. Pénteken be kell mennem az egyetemre.
28. A könyvespolcon nemcsak könyvek, hanem fényképalbumok is vannak.
29. Kire vársz?
30. Gyere haza hat órára!
31. A vadászok fácánra vadásztak.
32. Hirtelen jutott eszembe, hogy Miskolcon már két éve nem jártam.
33. Fokhagymára van szükséged, ha húslevest akarsz főzni.
34. Kívánságodra megjelentem.
35. Ötleteidre jellemző, hogy nem lehet megvalósítani őket.
36. Tedd be a húst a hűtőbe!
37. Meglocsold már ezt a virágot?
38. Erre a könyvre nincs szükségem.
39. Vigyáznál a fiamra néhány percig?
40. Ezen a dolgon (*afero*) már én is sokat gondolkoztam.
41. Milyen ruha van rajta?
42. A repülőgépen sokat beszélgettem Máriával.
43. Ebédre gyere haza!
44. Mit együnk vacsorára?
45. Végre! Örülök, hogy megjöttél!
46. Erre a feladatra sok időt kell fordítani.
47. Melegre vágyom! Hideg van!
48. Éva jelesre vizsgázott.
49. Irodalomórákon a tanárunk sokat mesélt Ady magánéletéről.
50. Az asztalon öt sorban kettesével helyezték el a könyveket.
51. Holnap utazol Kecskemétre?
52. Vasárnapra meggyógyulsz.
53. Te vagy a legszebb az egész világon.
54. Levelező tagozatra járok.

55. A vonaton egy érdekes könyvet olvastam.
56. Húsz perce várunk a buszra!
57. Nappali tagozaton tanultam.
58. Ezen a szakon sokat kell tanulni.
59. Már tízéves korában felfigyeltem rá.
60. A tanár felírta a táblára az ismeretlen szavakat.
61. Egy kis zöldségre vágyom!
62. Menj egyenesen! Fordulj balra!
63. Jobbra van a Szent István utca.
64. A harmadik emeleten lakom.
65. Nevetnem kell naivitásodon!
66. Telefonon beszéltem vele.
67. Munkahelyemen nem szeretik, ha valaki dohányzik.
68. Napról napra többet tudok eszperantóul.
69. Évről évre több külföldi turista érkezik Magyarországra.
70. Merre mégy? Balra?
71. Télre ezt a munkát be kell fejezned!
72. Az új városházán még nem jártam.
73. Ne tegyél semmit az asztalra!
74. Már húsz perce várunk a fiamra.
75. Négyen sétáltak az erdőben.
76. Sokáig táncoltak a jó zenére.
77. Büszke vagyok gyerekeimre!
78. A múlt héten adtam neki pénzt.
79. Ellátogattunk Miskolcra.
80. Képes vagyok a munkára.
81. A kongresszuson sok orvos vett részt.
82. Egészségedre!
83. A váza darabokra tört.
84. Gyakran utazom külföldre.
85. Gyakran panaszkodott betegségére.

AZ ESZPERANTISTÁK 12 PONTJA

LEGFONTOSABB SZABÁLYOK, AMELYEK FIGYELMEN KÍVÜL HAGYÁSA SÚLYOS HIBÁKAT OKOZ

1. Ha a birtokos névmás melléknévhez és/vagy főnévhez kapcsolódik, előtte nem használhatunk határozott névelőt:

az én könyvem   MIA libro

2. Ha a mondatban nincs másik ige, a létigét (**esti**) mindig kitesszük:

Ez (egy) asztal.   Tio ESTAS tablo.

3. Ha a mondatban van ige, a létigét (**esti**) nem használjuk:

Dolgozom a kertünkben.   Mi LABORAS en nia ĝardeno.

4. Tárgyas ige után mindig tárgyesetet használunk:

Tárgyas igék: fari, manĝi, lerni, viziti, vidi, aŭdi, aŭskulti, respondi, skribi, studi, legi, voli, ŝati, ami, diri, kanti, trinki, peti, desegni ktp.

**Egy nagy képet fest.   Li PENTRAS grandAN bildON.
Matematikát tanulok.   Mi LERNAS matematikON.
Egy érdekes könyvet olvasok.   Mi LEGAS interesAN librON.**

5. A létige (**esti**) után mindig alanyesetet használunk, vagyis nem ragozzuk a szót:

Ez egy szép kép.   Tio ESTAS bela bildO.

6. A főnevet, melléknevet, birtokos névmást, határozatlan számnevet (az -O és -A végű szavakat) egyformán ragozzuk, tehát számban és esetben egyeztetjük:

**Egy érdekes könyvet olvasok.   Mi legas interesAN librON.
Érdekes könyveket fogok olvasni.   Mi legos interesAJN librOJN.
Olvasd el az eszperantó könyvem.   Legu miAN EsperantAN librON!
Sok érdekes könyvem van.   Mi havas multAJN interesAJN libroJN.**

7. Kettő után és annál nagyobb mennyiség esetén többes számot használunk:

Itt van három érdekes könyv.   Jen estas TRI interesAJ librOJ.

8. Sorszámnev után mindig egyes számot használunk:

Ez a tizedik érdekes könyv.   Tio estas LA deka interesA librO.

9. Az előljáró mindig az előtt a szócsoport előtt áll, amelyekre vonatkozik:

Abban a nagy házban lakunk.   Ni loĝas EN TIU GRANDA DOMO.

10. Az igeidőket (-AS, -IS, -OS) nem szabad összekeverni!

**Most egy érdekes könyvet olvasok.   Nun mi legAS interesan libron.
Tegnap egy érdekes könyvet olvastam.   Hieraŭ mi legIS interesan libron.
Holnap egy érdekes könyvet fogok olvasni.   Morgaŭ mi legOS interesan libron.**

11. A táblázati szavak mindegyike a megértés kulcsa. Ha valamelyiket nem értjük meg, nem tudunk a kérdésre válaszolni. A ragozott alakjait is tudni kell (**kien, kion, kiun, kiujn, kiajn, kian** ktp.)

12. Segédigék után (**povi, devi, ŝati, deziri, voli, kutimi, rajti** ktp.) ugyanúgy főnévi igenevet használunk, mint a magyarban:

**Holnap nem tudunk kirándulni.   Morgaŭ ni ne POVOS ekskursI.
Sokat kell tanulnom.   Mi DEVAS lernI multe.**

B 1

ALAPFOK

ALAPFOK

PONTOK

Szótár használható. Idő: 60 perc

a) Közvetítés eszperantóról magyarra (összefoglalás) KÖZVETÍTÉSI KÉSZSÉG MINIMUM (40 %) 4 PONT	10
b) Levélírás ÍRÁSKÉSZSÉG MINIMUM (40 %) 8 PONT	20
c) Szövegértés OLVASÁSI KÉSZSÉG MINIMUM (40 %) 8 PONT	20

Összesen:

50

Megfelelt 60 százalékos teljesítmény esetén: 30 pont

*****

Komplett feladatsor

I. Olvasási készséget mérő feladat

Elérhető pontszám: 20 pont (min. 8)

A szöveg alapján válaszoljon **magyarul** a kérdésekre!

19-a Esperanto-festivalo „Aroma Jalto**” Unua informletero

Ukrainiaj esperantistoj invitas vin viziti la plej belan urbon de Ukrainio. Ĉi tie vi ripozos anime kaj fizike. En Esperanto-etoso, inter belegaj pejzaĝoj vi rememoros pri paradizo. Tio estas „Aroma Jalto” – tradicia Esperanto-festivalo.

Tempo: 29.04. - 09.05.2007.

Loko: Ukrainio, Krimeo, fama kuraĉloko Jalto

Programo: Seminario por Esperanto-instruantoj, divers-gradaj lingvaj kursoj, ekskursoj, piedmarŝoj, koncertoj...

Lingvoscio: Komencantoj ne estas akceptataj. Dum la registrado ĉiu partoprenanto memstare plenigas la aliĝilon kaj respondas simplajn demandojn.

Loĝado: en dultaj ĉambroj kontraŭ 8 EUR, en trilitaj ĉambroj kontraŭ 7 EUR, en kvarlitaj ĉambroj kontraŭ 5 EUR, en kvinlitaj ĉambroj kontraŭ 4 EUR. Loĝado ne eblas sen manĝado.

Manĝado estas trifoja, kontraŭ 8 EUR.

Aliĝkotizo (EUR)	ĝis 01.03.2007. surloke	
Ukrainio	4	6
Ekssovetio	6	10
B-landoj	15	20
A-landoj	20	30

Kontribuantoj al la programo havos rabaton laŭ interkonsento.

La aliĝkotizon sendu ĝis la 1-a de marto 2007 al la ĉeforganizanto.

La duan informleteron ricevos aliĝintoj.

* *Jalto: Jalta*

Kérdések

1. Milyen eseményről szól a tájékoztató (jellege, helye, időpontja)? (3 pont)
2. Mit tudunk meg a rendezvény helyszínéről? (3 pont)
3. Kik kapják meg a 2. hírlevelet? (1 pont)

4. Mire számíthatnak a program közreműködői? (3 pont)
5. Mikor és hogyan győződnek meg a résztvevők nyelvtudásáról? (4,5 pont)
6. Meddig lehet a részvételi díjat befizetni? (1 pont)
7. Honnan érkezik, és mikor fizet az, akinek 10 euróba kerül a részvétel? (3 pont)
8. Mit kell annak kötelezően igénybe vennie, aki a szállást megrendeli? (1,5 pont)

Megoldás

1. Milyen eseményről szól a tájékoztató (jellege, helye, időpontja)? (3 pont)
  - (Eszperantó-)fesztivál (Zamatos Jalta)
  - Jalta (Krim, Ukrajna)
  - 2007. ápr. 29 – május 09.
2. Mit tudunk meg a rendezvény helyszínéről? (3 pont)
  - Ukrajnában van / Ukrajna legszebb városa / híres fürdőhely / szép táj, stb.
3. Kik kapják meg a 2. hírlevelet? (1 pont)
  - akik jelentkeztek (a rendezvényre)
4. Mire számíthatnak a program közreműködői? (3 pont)
  - megegyezés szerinti
  - kedvezményre
5. Mikor és hogyan győződnek meg a résztvevők nyelvtudásáról? (4,5 pont)
  - a regisztráció során
  - önállóan kell kitölteni a jelentkezési lapot és
  - egyszerű kérdésekre kell válaszolni
6. Meddig lehet a részvételi díjat befizetni? (1 pont)
  - 2007. március 1-ig / a helyszínen
7. Honnan érkezik, és mikor fizet az, akinek 10 euróba kerül a részvétel? (3 pont)
  - a volt Szovjetunióból
  - a helyszínen
8. Mit kell annak kötelezően igénybe vennie, aki a szállást megrendeli? (1,5 pont)
  - étkezést

2. Közvetítés idegen nyelvről magyarra

Maximális pontszám: 10 (min. 4)

Ön egy rendezvényszervező cégnél dolgozik. Cégiük ezúttal határmelléki farsangi bált szervez. Az esperantó nyelvű jelentkezések kezelésével Önt bízták meg. Munkatársai számára készítsen összefoglalót magyarul az alábbi levélről.

Estimata Sinjorino!

Ni deziras partopreni la Karnavalan Vesperon, kiun organizas via firmao. Ni alvenos duo pe per trajno la 3-an de junio ĉirkaŭ je la deksepa horo. Mi deziras, ke iu atendu nin kun aŭto en la stacidomo.

Mia amikino volus iri al la hotelo. Ŝi volas lasi tie niajn pakaĵojn, kaj ŝanĝi niajn kostumojn. Ĉu la enirbileto por la balo inkluzivas la koston de la loĝado? Ni preferus loĝi en dulita ĉambro.

Post la balo ni dezirus dormi longe. Je kioma horo ni devos forlasi la hotelĉambron? Dum la posttagmezo, ni dezirus viziti la urbon. Ĉu vi povus certigi por ni turistgvidanton, kiu parolas Esperante?

Mi estas tridek kvin jara barbulo kun okulvitroj, mia amikino estas longhara blondulino.

Amike

Tom Clark

Kérdések

1. A vendégek érkezése, kívánságai: (2,5 ért. egys.)

---

2. Kérdéseik, kívánságaik a szállással kapcsolatban: (2,5 ért. egys.)

---

3. Külön kéréseik, kérdéseik vasárnapra: (2,5 ért. egys.)

---

4. A vendégek külseje: (2,5 ért. egys.)

Megoldás

1. A vendégek érkezése, kívánságai: (2,5 ért. egys.)
  - ketten érkeznek (0,5 ért. egys.)
  - vonattal (0,5 ért. egys.)
  - délután öt órakor/17 órakor (0,5 ért. egys.)
  - valaki várja őket autóval (az állomáson) (1 ért. egys.)

2. Kérdéseik, kívánságaik a szállással kapcsolatban: (2,5 ért. egys.)
  - először a szállodába akarnak menni, lerakni a csomagokat/átöltözni (1 ért. egys.)
  - a báli jegy ára tartalmazza-e a szállást (1 ért. egys.)
  - kétágyas szobában akarnak lakni (0,5 ért. egys.)

3. Külön kéréseik, kérdéseik vasárnapra: (2,5 ért. egys.)
  - sokáig aludnának (0,5 ért. egys.)
  - hány órakor kell elhagyni a szállást (0,5 ért. egys.)
  - délután szeretnék megnézni a várost (0,5 ért. egys.)
  - eszperantóul beszélő idegenvezetőt kérnek délutánra (1,5 ért. egys.)

4. A vendége külseje, egyéb kérdés: (2,5 ért. egys.)
  - 35 éves, szakállas, szemüveges férfi (1,5 ért. egys.)
  - hosszú hajú szőke nővel (1 ért. egys.)

*****

3. Irányított fogalmazás

Maximális pontszám: 20 (min. 8)

Terjedelem: 8-10 sor

Valamilyen alkalomból nagyszabású összejövetelt tervez lakásában, amelyre szeretné meghívni külföldi barátját / barátnőjét is.

Ezért most levelezőlapot ír neki.

- Érdeklődik hogyléte felől.
- Megírja, mit tervez és milyen alkalomból.

- Közli a buli időpontját és azt, hogy milyen társaság lesz ott.
- Meghívja ismerősét.
- Megkéri, hogy valamit hozzon magával (pl. ital, kazetta, esetleg jelmez, játék...).

Megoldás (minta)

Kara Beata!

Kiel vi fartas? Mi planas organizi grandan feston, ĉar mi havos naskiĝtagon. La festo okazos la sesan de aŭgusto, sabate en mia loĝejo. Miaj amikoj venos el la altlernejo. Ankaŭ ili lernas kaj parolas Esperante. Mi invitas vin. Portu al mi Esperantan romanon, se vi povas. Dankon. Mi atendas vian respondon. Ĉu vi povos veni?

Salutas vin

Roberta

Budapeŝto, la 3an de majo 2014

*****

Szövegértés (1.)

Pri orientiĝo kaj okcidentiĝo

Mia patro decidis resti en Hungario post la revolucio de 1956, malsame al pli juna frato, kiu elmigris kelkajn jarojn poste, iĝonte germana civitano. Dume kuzino ekloĝis en Bruselo, kaj ŝi estas de tiam entuziasma belgo. Aliaj familianoj restis en Rumanio. Infanaĝe mi neniel komprenis, kial ne eblas, ke ni ĉiuj simple loĝu en Hungario. En tiu tempo Raymond Schwartz verkis la frazon: „okcidentanoj ne povis orientiĝi, kaj orientanoj ne rajtis okcidentiĝi.”

Nuntempe la landlimoj estas pli-malpli traireblaj, sed ni – orientanoj same kiel okcidentanoj – foje sentas mankon de orientiĝo. Ĉu tuj post la efektiva aliĝo milionoj da potenciale subpagitaj laboristoj slovakaj, latvaj aŭ polaj invados la laborejojn eŭrop-uniajn, aŭ ĉu ili preferos resti hejme? Estas malsamaj opinioj pri tio.

EU kun sia pli kaj pli aĝa loĝantaro sendube bezonas enmigradon, kaj estus aktuale solvi la problemon ene de la eŭropa familio. Eĉ se Britio, Danio, Hispanio, Irlando kaj Svedio deklaris, ke ili komplete malfermos sian labormerkaton, temas pri esceptoj al la regulo. La ceteraj EU-ŝtatoj, ŝajne, intencas plu rifuzi al „nov-landaj” laborprenantoj liberan aliron al ilia labormerkato.

Ni povas demandi, per la vortoj de okcidentanino kiu „orientiĝis”: „Se oni senigas la civitanojn de certaj membroŝtatoj je la plej bazaj elementoj de la eŭrop-unia civitaneco, ĉu oni ne komplete sensencigas ĉi tiun koncepton mem?” Katrin Nyman-Metcalf, katedrestro pri EU-juro en altlernejo de Rigo, aldonas: „Se la ŝtatanoj de aliĝontaj landoj ne ĝuos la veran enhavon de la eŭrop-unia civitaneco, tio plej verŝajne forprenos de ĉi tiuj homoj ajnan senton aparteni al unio, esti parto ĝia.”

*****

Válaszoljon magyarul az alábbi kérdésekre!

1. A cikk írójának édesapja az 1956-os forradalom után miért nem disszidált? (4)

2. Mi volt Raymond Schwartz híres mondata? (1)

3. Az EU-hoz való csatlakozás után mi a legnagyobb kérdés? (2)

4. Mely országok nyitják meg határaikat a külföldi munkások előtt? (5)

5. Mi Katrin Nyman-Metcalf véleménye az emigrációról? (8)

*****

Szövegértés (2.)

Sur propra tereno propra preĝejo

La 42-jara litovo Pijus Stulginskis el la malgranda urbeto Vaiguva en la regiono de Kelme mirigis familianojn, najbarojn kaj ĉiujn loĝantojn, konstruante apud sia propra domo veran preĝejon.

La ideo de propra sanktejo naskiĝis antaŭ ses jaroj. Pijus rakontas: „Ĉiam mi admiris la belecon de kapeloj, kaj hazarde eĉ mem ekpensis konstrui unu apud mia domo” – memoras la viro. Kelkfoje dum sonĝo li aŭdis la voĉon de Sankta Maria, demandanta, kial li ne realigis tion.

Post unu jaro ĉi tie jam estis preta la kapelo. Pijus instaligis en ĝi malgrandan altaron kun statuo de Sankta Maria. Fojfoje venadis pastro, kunvenis najbaroj kaj ĉiuj preĝis. Dek personoj povis libere eniri la kapelon. Dum ĝia inaŭguro kunvenis eĉ cent interesitoj.

Kiam la ideo estis realigita, li detruis unu muron de la kapelo kaj komencis alkonstrulaborojn. Ĝia areo estas 100 kvadrataj metroj. Preskaŭ ĉiujn laborojn Pijus faras mem, kelkfoje helpas najbaroj. Dum preskaŭ tri jaroj li jam faris ĉiujn plej gravajn laborojn, restis nur plibeligaj kaj ornamaj taskoj. Eksciinte pri la planoj de la viro el fora litova urbeto, pluraj personoj ekdeziris subteni la projekton: proponis senkoste konstrui pordegon, skulpti sonorilon, donacis monon.

Demandinte, kiel reagis la edzino kaj aliaj familianoj al tio, kio okazis apud dome, Pijus ne klare respondas: „Ili scias, ke mi estas mi”. En la urbeto la viro estis tuj titolita kiel strangulo. Neniu el la familianoj, nek la najbaroj laŭdis lin pro la ideo. Por ili ne estas kompreneble, kial viro ekkonstruis ne profitodonan restoracion aŭ diskotekon, sed preĝejon, kiu alportos neniun monon kaj eĉ elĉerpos la tutan familian buĝeton. Pijus konfesis, ke li eĉ timas kalkuli, kiom da mono li jam investis al la konstrulaboroj. Li ne volas tion scii por ne malfaciligi la vivon.

Válaszoljon az alábbi kérdésekre magyarul!

1. Mit épített, és ki építkezett saját háza mellett? (2)
2. Kinek a biztatására és hol tette ezt? (4)
3. Kik és miben segítettek neki? (7)
4. Minek tartják őt a városban? (1)
5. Hogyan vélekednek a családtagok és a szomszédok a templom építéséről? Miért? (6)

*****

LEVÉLÍRÁS

Írjon 8-10 soros levelet eszperantóul úgy, hogy minden irányítási szempontra térjen ki. (Ezek sorrendjét felcserélheti.) Fontos, hogy a fogalmazás összefüggő szöveget alkosson. A terjedelemben nem számít bele a dátum, a megszólítás, a búcsúzó sor(ok) és az aláírás. Csak keresztnévet írjon. Ha a szöveg teljes nevet kíván, ne a saját nevét és lakcímét írja be. Ügyeljen arra, hogy ne lépje túl az előírt terjedelmet. Írjon olvashatóan, egyértelműen. A levél formai előírásait tartsa be.

Levél (1.)

Külföldi eszperantista barátja/barátnője Magyarországon szeretne tanítani.

- Fejezze ki örömét.
  - Írjon a magyar középiskolai tanulásról, tantárgyakról, érettségiről.
  - Hogyan osztályoznak Magyarországon?
  - Milyenek a magyar diákok és tanárok?
-

Kara Helena!

Koran dankon por via letero. Mi tre ĝojas, ke vi ŝatus labori en Hungario.

En Hungario la lernantoj lernas en mezlernejoj dum kvar jaroj. Ili lernas fremdajn lingvojn, ekzemple la anglan, francan kaj germanan. Ili ricevas kvalifikaĵojn de unu ĝis kvin. La unu poento estas la plej malbona noto. Kiam la lernantoj finas sian lernadon, ili devas abiturientiĝi. Ĝenerale ili ekzameniĝas pri la hungara lingvo kaj literaturo, historio, matematiko, fremda lingvo kaj elektita lernobjekto.

Laŭ mia opinio la hungaraj lernantoj estas ĝentilaj kaj lernemaj. Se vi alvenos, kaj instruos ilin, vi fartos bone, ĉar viaj hungaraj kolegoj estos helpemaj, karaj, atentemaj.

Nun mi finos mian leteron. Skribu viajn demandojn!

Debrecen, la 1-an de novembro 2014

Ĝis revido!

Viktoria

*****

Levél (2.)

Tájékoztassa külföldi barátját/barátnőjét a következőkről:

- házukat kertés házra cserélték;
- mutassa be a házat;
- mutassa be a kertet;
- hívja meg vendégségbe;
- köszöntse közelgő születésnapja alkalmából.

Kara Gabriela!

Mi skribis al vi antaŭlonge. Estas grava novaĵo, ke ni interŝanĝis nian loĝejon. Nun ni havas grandan domon kun ĝardeno.

Vi scias, ke mi sopiris domon longe. Nia domo estas malnova, sed ĝia ĉirkaŭaĵo estas tre bela.

En nia domo troviĝas granda loĝoĉambro, kies fenestroj rigardas al la korto. Maldekstre estas la dormoĉambro. Krome ni havas grandan kuirejon kaj du gastĉambrojn. En nia ĝardeno kreskas pomarboj, cidoniarboj, hiacintoj, rozoj, fragoj, riboj kaj diversaj legomoj.

Ni devas peti murfarbiston, ke li refarbu la tutan internon. Verŝajne tio kostos multe.

Mi invitas vin. Mi ŝatus, ke vi pasigus semajnon ĉe ni. Mi esperas, ke vi akceptos mian inviton.

Kun koraj salutoj

Viktoria

*****

Levél (3.)

Tájékoztassa eszperantista ismerősét a következőkről:

- állást változtatott;
  - milyenek az új körülmények (munkaidő, beosztás, konkrét munka, fizetés);
  - jellemezze főnökét;
  - milyen előrelépési lehetősége lesz?
-

Kara Elizabeta!

La afero estas, ke mi interŝanĝis mian postenon. Vi scias, ke mi ne ŝatis mian malnovan postenon, ĉar mi devis labori de la oka ĝis la sesa, kaj mia salajro estis malalta.

Nun mi laboras en la urba tribunala ofico, kaj mi helpas juriston. Ĝustadire mi estas sekretario. Mi aranĝas telefonadojn, alpoŝtigas leterojn kaj ordigas dokumentojn.

Mia ĉefo estas ĉarma, ĝentila, komprenema kaj talenta. Krome miaj kolegoj estas helpemaj. Imagu! Se mi laboras ĝuste, diligente, poste mi povas esti ĉefsekretario. Eble mi povos komenci mian studon en universitato.

Kion vi pensas pri mia decido? Mi petas vin, bonvolu skribi vian opinion.

Debrecen, la 6-an de aprilo 2014

Kun esperantistaj salutoj

Imre

*****

Levél (4.)

A közelmúltban volt az eljegyzése. Tájékoztassa ismerősét.

- Mutassa be vőlegényét!
- Hogyan ismerkedtek meg?
- Hogyan zajlott le az eljegyzés?
- Mikor lesz az esküvőjük?
- Hívja meg ismerősét az esküvőre!

Kara Regina!

Mi ne skribis al vi longe, ĉar mi havis multe da laboro.

Imagu, mi havis gefianĉiĝon!

Mia fianĉo estas Davido. Li estas juristo. Mi renkontiĝis kun li en restoracio antaŭ kvin monatoj. Li alparolis min, kaj ni ekbabiladis pri diversaj temoj.

Li estas talenta, ŝaga, bonhumora kaj ĝentila. Li ŝatas la naturon kaj la bestojn. Semajnfine ni kutimas ekskursi al la montoj. Estas interese kaj alloga, ke li ŝatas kuiru, do ofte li kuiras ekzotikajn (ĉinajn, afrikajn) manĝaĵojn.

Mi invitas vin al nia geedziĝfesto, kiu okazos la 2-an de julio 2014. Mi esperas, ke vi povos alveni. Mi sendos al vi nian invitbilkarton ĝustatempe!

Debrecen, la 6-an de februaro 2014

Kun koraj salutoj

Ibolya

*****

Levél (5.)

Levelezópartnere szabó(nő). Ennek megfelelően írjon neki érettségijéről, ballagásáról.

- Milyen ruhát viseltek ballagáskor?
- Általában hogyan öltözködtek fel a szóbeli érettségi vizsgára?
- Ünnepestes alkalmakkor mi a divat a magyar fiatalok körében?
- Szokott-e ön szabónál varratni?
- Hol tanul tovább?

La 23-an de julio 2014

Kara Elizabeta!

Mi informas vin, ke mi finis mian studadon en la gimnazio, kaj mi abiturientiĝis sukcese. Miaj klasanoj aĉetis belajn vestaĵojn por nia adiaŭa festo. Mi kaj miaj amikinoj surhavis blankajn, striajn bluzojn, longajn, malhelbluajn jupojn, nigrajn pinglo-ŝuojn. Miaj samklasanoj portis malhelbluajn kompletojn kun nigraj kravatoj kaj ŝuoj.

Dum la abiturienta ekzameno mi portis nigran pantalonon, nigrajn ŝuojn kaj blankan bluzon.

Dum la adiaŭa balo junulinoj surhavis belegajn robojn kaj junuloj portis kompletojn.

Nuntempe gejunuloj ŝatas strietajn vestaĵojn kaj malhelajn kolorojn. Mi ŝatas aĉeti konfektion, ĉar mi havas tute "precizan" mezuron. Tamen kelkfoje mia tajlorino stebas vestaĵojn al mi.

Mi deziras al vi ĉion bonan.

Ĝis revido!

Anita

*****

LEVELEZÉSI TÉMÁK

1. Írja meg afrikai (egyiptomi) eszperantista barátjának, hogy nagyon szereti a kerti munkát. Érdeklődjön az ottani éghajlatról, munkalehetőségekről, életszínvonalról egy 8-10 soros levélben.

2. Számoljon be barátjának nyári élményeiről (családjával utazott, külföldön járt, milyen élményekben volt része stb.)

3. Köszöntse távoli ismerősét egy 8-10 soros levélben. Tájékoztassa, hogy most a Balatonnál nyaral, és nagyon jól érzi magát.

4. Írjon egy 8-10 soros levelet külföldi barátjának budapesti élményeiről.

5. Küldjön egy képeslapot a távolban élő nagymamájának 90. születésnapja alkalmából.

6. Hívja meg ismerőseit nyaralójukba, ahol együtt fognak készülni az eszperantó nyelvvizsgára.

7. Köszöntse sógornőjét születésnapja alkalmából. Jelezze, hogy július 29-én egész családjával meglátogatja. Két napot töltenek náluk.

8. Köszöntse ismerőse szüleit, akik 25. házassági évfordulójukat ünneplik. Jókívánságai mellett fejezze ki: ön is szeretne ilyen boldog, békés, harmonikus családban élni. Ezt tapasztalta legutóbbi látogatása alkalmával.

9. Most éppen Olaszországban jár. Maximum 10 sorban írjon levelet barátjának azokról a csodálatos érzésekről, amelyeket e gyönyörű ország iránt érez.

10. Írjon egy képeslapot a közelgő karácsonyi ünnepek alkalmából. Fejezze ki barátjának és családjának a jókívánásait. Köszöntse őket az új esztendő alkalmából is. Minél több jókívánást ír, annál jobb.

11. Írja meg barátjának, miért nem tud vele utazni a korábban eltervezett spanyol eszperantó rendezvényre.

12. Ön most kapott egy kiskutyát. A kutyát ábrázoló fényképen 8-10 sorban írja meg barátnőjének, mennyire szereti az állatokat.

13. Írjon egy 8-10 soros levelet édesanyjának, amelyben közli, mikor érkezik haza, mikor utazik vissza. Kérje meg, hogy töltsön káposztát főzzön. Részletezze, mit szeretne otthon csinálni.

14. Tudassa ismerősével, hogy hamarosan Görögországba, Korfu szigetére utazik. Írja meg tervezett utazása legfontosabb részleteit.

15. Ismerőse most fejezte be az egyetemet. Építészmérnöki diplomát szerzett. Köszöntse őt ebből az alkalomból.

16. Ismerősei házasságot kötöttek. Írjon nekik egy 8-10 soros levelet. Gratuláljon, és tegyen célzást arra, hogy reméli, az olaszországi nászúttól számított egy éven belül új taggal bővül a családjuk.

17. Írja meg barátnőjének, hogyan készült az eszperantó alapfokú államilag elismert nyelv-vizsgájára.

18. Külföldi barátjának mutassa be azt a várost/községet, ahol él.

19. Miért kell egészségesen élni? Ön mit tesz egészsége érdekében? Írjon erről levelet külföldi barátjának.

20. Írja meg barátjának, hogy véleménye szerint miért nem sikerült az eddig tanult idegen nyelvekből nyelvvizsgát tennie.

21. Milyen életcélt tűzött maga elé? Miért választotta? Hogyan akarja elérni? Részletezze egy levélben.

22. A múlt nyáron szeretett volna Görögországba utazni, de valamilyen rendkívüli dolog történt. Írja meg ezzel kapcsolatos problémáját barátjának.

23. Hogyan vélekedik a sport szükségességéről és hasznosságáról? Részletezze véleményét egy levélben.

24. A közelmúltban kapta meg jogosítványát. A 200 kilométerre élő unokatestvérét szeretné meglátogatni. Írja meg ezt a két információt. Kérdezze meg, milyen ajándékot vigyen.

25. Svájci barátja Magyarországra készül. Tájékoztassa, hogy rekord meleg lesz. Halassza el az utazást a jövő hét végére, mert akkor már hűvösebb lesz, igaz eső is várható, ezért feltétlenül hozzon magával esernyőt és esőkabátot. Ígérje meg, hogy bemutatja majd a környéket, és meghívja egy magyaros ebédre.

26. Német ismerőse lakást szeretne bérelni az ön lakóhelyén. Ajánlja fel segítségét (hirdetést ad fel, ingatlanközvetítőt keres fel barátja nevében). Tájékoztassa arról, mit kell fizetnie a bérlőnek (gáz, fűtés, adó, villany, telefon, közös költség), ha valami elromlik, a javításokat is.

27. Angol barátja augusztus 20-án Budapesten tartózkodik majd. Írjon neki nemzeti ünnepünkről! (Rendezvények, szokások, tűzijáték, István király és államalapításunk ünnepe, minden üzlet és hivatal zárva lesz. Javasoljon egy-két programot, és ezekre hívja meg.

28. Német barátjával közös külföldi nyaralást szerveznek. Írja meg ezzel kapcsolatos ötleteit! (Például ön kocsival szeretne utazni. Érveljen mellette! stb.)

29. Írja meg, mi történt egy héttel ezelőtt. Este gyermeke belázasodott. Kihívta az orvost. Mesélje el a betegség tüneteit (pl. 39 fokos láz, hányinger, szédülés, erős köhögés, étvágytalanság, fejfájás stb.). Az orvos kivizsgálást javasolt. Gyermeke már meggyógyult.

30. Barátja nem szeret olvasni, inkább tévét néz. Győzze meg arról, hogy az olvasás nagyon hasznos: nem készítenek minden jó könyvből filmet; szakkönyveket is kell olvasni; a könyvet magunkkal vihetjük, bárhol elérhető; a könyv másféle esztétikai élményt nyújt, mint a tv.

KÖZVETÍTÉSI KÉSZSÉG

Szöveg (1.)

Ismerős nem tud eszperantóul. Levelet kapott külföldi rokonától. Foglalja össze a levél tartalmát magyarul a megadott szempontok alapján!

Preskaŭ ĉiuj viroj pensas, ke virinoj devas purigi loĝejon, ŝuojn, polvosuĉi tapiŝojn, lavi vestaĵojn, telerojn, kuiri, varti gefilojn, kudri kaj rideti.

Viraj „taskoj” estas rigardo de futbalmatĉoj, trinkado de biero kaj fiŝhokado.

Vi devas dividi la laboron, ĉar tiam vi havos pli multe da tempo, kiun vi povas pasigi kune. Vi povas ekskursi, vojaĝi al eksterlando, rigardi ekspoziciojn, rosti lardon en romantika etoso, karesi unu la alian.

Tiel via vivo iĝos pli sentoriĉa, tolerebla.

En nia familio ekzistas labordivido dum dek jaroj.

*****

1. Említsen meg egy olyan munkát, amelyet a férfiak szerint a nők kötelesek elvégezni? (1)

2. A férfiak „férfias feladatnak” tartják (3): ....

3. Közösen kell elvégezni a házimunkát, mert akkor lehet (5): ....

4. A mi családukban tíz éve van (1): ...

*****

MEGOLDÁS

1. lakástakarítás (porszívózás, gyermeknevelés)
2. ...a futbalmeccsek nézését (1), a sörivást (1) és a pecázást/horgászást (1) = 3
3. ...kirándulni (1), külföldre utazni (1), kiállításokat nézni (1), szalonnát sütni (1), simogatni egymást (1) = 5
4. munkamegosztás (1).

KÖZVETÍTÉSI KÉSZSÉG

Szöveg (2.)

Maria Wiener gépkocsit vásárolt. (Vagy mégsem?) Most erről ír magyar ismerősének, aki nem tud eszperantóul. Foglalja össze barátjának a levél tartalmát magyarul.

Oni diras, ke virinoj ne interesiĝas pri teknikaĵoj. Ĉu mi estas escepto? Kiam mi havis kvin jarojn, mi jam sciis kio estas bremsa, retrospegulo, radiatoro, stirilo.

Post kelkaj jaroj mi kaj mia patro vizitis aŭtosalonojn. Komence ni informiĝis pri la tipoj, konsumado kaj rabatoj. Estis grave, ke la aŭto havu kvin pordojn kaj ne konsumu multe. Mian unuan aŭton mi aĉetis kredite. Proksimume kvaronon de mia salajro nun mi elspezas por mia aŭtomobilo (banka repago, asekuro kaj benzino). Nun mi havas la sesan aŭton.

Ĝenerale mi ne rimarkis agresemon aŭ malĝentilecon de aliaj ŝoforoj. Tamen de tempo al tempo mi vidas kelkajn, kiuj ne respektas trafiklumojn, vojaĝtumulton, rapidecon.

Ĉar ankaŭ vi stiras aŭton, ne forgesu uzi ekster komunumoj malintensan lumon. Ne forgesu hejme vian startigan ŝlosilon!

*****

1. Fizetésének kb. egynegyedét a következőkre költi: (3)
2. Akadnak olyan gépkocsivezetők, akik nem veszik figyelembe be a következőket: (3)
3. Maria nem tapasztalta, hogy a gépkocsivezetők (ilyenek): (2)
4. Javasolja: ne felejtse el használni: (2)

*****

MEGOLDÁS

1. hiteltörlesztés, biztosítás, benzin/üzemanyag (3)
2. közlekedési lámpákat, csúcsforgalmat, sebességet (3)
3. agresszívek, udvariatlanok (2)
4. lakott területen kívül (1)
a tompított világítást (1)

KÖZVETÍTÉSI KÉSZSÉG

Szöveg (3.)

Az alábbi történet alapján egészítse ki a végén található mondatokat!

Okazis bonfara festo, dum kiu ĉeestis multaj infanoj. Post la festo oni konstatis, ke sur la tablo mankis unu el la arĝentaj kuleroj, kiujn uzis la infanoj por manĝi.

La sinjorino, kiu organizis la feston demandis la ĉeestantajn infanojn: „Kiu prenis la mankantan kuleron?”

Neniu respondis. Kelkaj infanoj, kiuj havis bonan konsciencon, montris siajn poŝojn. Sed la organizantino de la festo ne volis fari esploron. Ŝi diris simple: „Karaj infanoj! Mi konas efikan rimedon por retrovi la kuleron, kiu malaperis: ĉiuj vi metu siajn manojn sur la tablon!”

Ĉiuj infanoj faris tiel. Tiam la sinjoro demandis per laŭta voĉo: „Ĉu ĉiuj nun havas manojn sur la tablo?”

La infanoj respondis kune? „Jes.”

Post tio la sinjoro pludemandis: „Ĉu ankaŭ tiu, kiu prenis la kuleron?”

Sen pripenso iu infano respondis: „Jes.”

Nun oni konis tiun, kiu ŝtelis la arĝentan kuleron.

*****

1. Az asztról hiányzott (1):

2. A szervező megkérdezte (2):

3. Néhány gyerek biztosította, hogy ő nem volt *(hogyan?)* (2).

4. Kiderült, ki lopta el, mert (5)

*****

MEGOLDÁS

1. ...egy ezüst kanál. (1)
2. „Ki vitte /vette el a hiányzó kanalat?” (2)
3. megmutatta a zsebeit. (2)
4. Mindenki az asztra tette a kezét. „Az is az asztra tette mind a két kezét, aki elvitte a kanalat?” – kérdezte a szervező. Az egyik gyermek igennel válaszolt.

KÖZVETÍTÉSI KÉSZSÉG

Szöveg (4.)

Ismerőse eszperantó nyelvű levelet kapott Londonból. Megkéri Önt, foglalja össze a levél tartalmát magyarul.

La familianoj de John ŝatas manĝi kokinaĵojn, fiŝaĵojn, bakaĵojn. Ofte John kun sia filo fiŝhokas, promenadas en la proksima arbaro. Krome ili havas aliajn okupojn. Ili ŝatas legi librojn pri historiaj temoj, kuri en la parko, aŭskulti blovorkestron, kiu rolas ĉiusemajne sur la scenejo de la parko.

La edzino de John ŝatas resti hejme. Ŝi trikas, stebas kaj lavas per lavmaŝino.

Cetere John devas labori multe en sia laborejo: li organizas aranĝojn, planas programojn kaj renkontiĝas kun klientoj. Vespere li estas laca

John havas grandajn planojn por la somero. Li volus partopreni konferencon en Varsovio. Li volus finlegi la romanon de Lev Tolstoj „Milito kaj paco”. Eĉ liaj najbaroj ne pensis, ke li pentras belegajn bildojn. Li volus pentradi ĉe la maro. Fine de la somero li volus ekspozicii siajn pentraĵojn.

*****

1. John és családja húsételeket kívül szeret enni (1) ...

2. Szabad idejében John a a közeli erdőben fiával szeret (1) ...

3. John felesége szeret (4).....

4. John nyári terveit (4): ...

*****

MEGOLDÁS

1. (pék)süteményt (1)

2. sétálni (1)

3. otthon maradni (tartózkodni), kötni, (varrógéppel) varrni, (mosógéppel) mosni (4)

4. részt venni egy (varsói) konferencián, elolvasni Tolsztoj Háború és béke című regényét, feste(get)ni a tengernél, kiállítást rendezni festményeiből (4)

KÖZVETÍTÉSI KÉSZSÉG

Szöveg (5.)

Készítsen tematikai összefoglalót a következő történet alapján magyarul.

En iu nederlanda urbo en la klaso de okjaraj knaboj la instruisto klopodis instrui la lernantojn pri la kalkulado per la nombroj dek, dudek, tridek, kvardek ktp. ĝis cent. Por kontroli, ĉu la klasanoj bone komprenis la kalkulon per la dekoj, li diris al la lernanto Dirk:

„Dirk! Atentu bone pri la jena kalkulekzemplo. Supozu, ke mi pruntedonas al via frato Jan cent guldenojn, li promesas repagi al mi dek guldenojn ĉiumonate. Kiom da mono li ankoraŭ ŝuldos al mi post ok monatoj?”

La lernanto respondis: „Cent guldenojn, sinjoro instruisto.”

„Vi diris stultaĵon!” – ekkoleris la instruisto. – „Vi estas la plej granda stultulo en nia klaso. Estas nekredeble, ke vi ne konas eĉ la dekojn inter nulo kaj cent.”

„Pardonu, sinjoro instruisto!” – replikis trankvile la okjarulo Dirk. – „Mi konas bone la dekojn inter nulo kaj cent. Sed vi ne konas bone mian fraton Jan!”

*****

1. A történet helyszíne: (ország) (1)
2. Mit tanultak éppen? (1)
3. A tanár milyen feladatot adott Dirknek? (7)
4. Dirk válasza (1):

*****

MEGOLDÁS

1. Hollandia (1)
2. A tizedekkel való szorzást. (1)
3. „Ha kölcsönadok a testvérednek (1), Jannak (1) száz guldent/forintot (1), aki megígéri, hogy minden hónapban (1) visszafizet nekem 10 guldent (1), nyolc hónap múlva (1) hány gulddal fog tartozni? ” (1) (=7)
4. „Én ismerem a számokat, de Ön nem ismeri a testvéremet/Jant! (1)”

KÖZVETÍTÉSI KÉSZSÉG

Szöveg (6.)

Az alábbi történetet foglalja össze a szöveg alatt olvasható szempontok alapján!

Grupo de ekskursantaj skoltoj atingis belan lagon, post plurhora marŝado. Ili decidis halti tie por ripozi kaj pikniki.

La kuiristo de la grupo prenis sian fiŝkaptilon por provi kapti kelkajn fiŝetojn. Li havis bonan ŝancon. Jam post kelkaj minutoj li kaptis sufiĉe grandan fiŝon. Kritike li rigardis ĝin, kaj fine li reĵetis ĝin en la akvon. Jam post du minutoj alia pli granda fiŝo estis hokita. La kuiristo deprenis ĝin, kaj ankaŭ ĝin li ĵetis en la akvon. Post du minutoj li tiris gigantan fiŝon el la lago, sed eĉ tiun belan kaptajon li reĵetis al la lago.

La malsataj grupanoj pli kaj pli murmuris, kaj unu el ili demandis senpacience. “Kial vi reĵetas tiujn belajn fiŝojn unu post la alia en la lagon?.”

“Ĉar – grumblis la kuiristo – mi ne havas tiel grandan kaserolon.”

*****

1. A csoport szakács elment (*miért?*) (1) ....
2. Néhány perc múlva... (*mi történt?*) (1) ....
3. (*hogyan?*) ..... vizsgálta a halat. (1)
4. Aztán (*mit csinált vele?*) (1)
5. Két perc múlva (1) .....
6. Aztán... (1)
7. Újabb két perc múlva (1) ....
8. Aztán (1) .....
9. Egyikük megkérdezte (1): ....
10. A szakács válaszolta (1): ....

*****

MEGOLDÁS

1. horgászni/halászni (1)
2. elég nagy halat fogott. (1)
3. kritikus szemmel (1)
4. visszadobja/visszadobta a vízbe (1)
5. nagyobb halat fogott (1)
6. visszadobta/bedobta a vízbe (1).
7. Nagyobb halat fogott. (1)
8. Bedobta/visszadobta a vízbe (1).
9. “Miért dobtad vissza ezeket a szép halakat a vízbe?” (1)
10. “Mert nincs ilyen nagy fazekam.” (1)

B 2

KÖZÉPFOK

KÖZÉPFOK

PONTOK

a) 50 feladatból álló nyelvtani teszt kitöltése (30 perc, szótár nélkül) 15
MINIMUM: NINCS MEGHATÁROZVA

Szótár használható. Idő: 150 perc
b) Fordítás eszperantóról magyarra 20
KÖZVETÍTŐI KÉSZSÉG MINIMUMA (40 %) 8 PONT

---

c) Levélírás 20
ÍRÁSKÉSZSÉG MINIMUMA (40 %) 8

---

d) Szövegértés magyar kérdésekkel és válaszokkal 25
OLVASÁSI KÉSZSÉG MINIMUMA (40 %) 10 PONT

Összesen: 80

Megfelelt 60 százalékos teljesítmény esetén: 48 pont

*****

KOMPLETT FELADATSOR

I. Tesztfeladat

Maximális pontszám: 15

1. Oni diras, ke en Sud-Ameriko granda parto de iamaj ....arbaroj estas hakitaj.
A) sen   B) pra   C) ali   D) frost
2. La gastoj trinkis ... du glasojn da vino.
A) en   B) al   C) po   D) trans
3. Oni futbalas sur futbal..
A) ejo   B) o   C) aro   D) ujo
4. Mi ĝojas .... viaj sukcesoj.
A) al   B) -   C) pri   D) en
5. Kiu iam estis ministro, kaj nun li ne estas ministro, oni diras, ke li estas ...ministro.
A) al   B) eks   C) ek   D) for
6. Mi preferas hundojn al kato...
A) jn   B) -   C) j   D) n
7. Liber..., frat... kaj egal.... – tiuj idealoj estas la celoj de revolucioj ĝenerale.
A) aĵo   B) eco   C) uloj   D) ado
8. Pano konsistas el pan...
A) eroj   B) aĵoj   C) itoj   D) umoj
9. La gekokoj ...kuris, ĉar la hundo ekbojis.
A) dis   B) al   C) eks   D) fi
10. Kiu soifas, tiu estas trink...
A) ebla   B) ema   C) iga   D) inda
11. Iam tiu domo apartenis .... mia praavo.
A) pro   B) pri   C) de   D) al
12. Rivereto fluas ..... nia vilaĝo.
A) apud   B) por   C) pro   D) preter
13. Diru al via ĉefo, ke tiu letero estas nepre subskrib....
A) enda   B) ita   C) onta   D) ata
14. La situacio estis tre danĝera, ĉar en la stratoj kuradis hund...oj.
A) aĵ   B) ec   C) aĉ   D) aĵ

15. Diru al mi, ĉu tiu salamo estas mangĉ....?
 A) ebla   B) eta   C) iga   D) ada
16. Rigardu! La steloj brilas ... ni. Ĉu mi elektu unu el ili por vi?
 A) dum   B) sur   C) tra   D) super
17. Bonvolu, ne ...komprenu min!
 A) -   B) pri   C) mis   D) ek
18. Ĉu vi interparolis kun niaj klas... pri nia ekskurso?
 A) enoj   B) anoj   C) atoj   D) itoj
19. Ni lernas Esperanton .... tio, ke ni ne havas multe da libera tempo.
 A) malgraŭ   B) apenaŭ   C) antaŭ   D) sub
20. Mi petas vin, bonvolu .... doni al mi la libron de Petro!
 A) al   B) trans   C) tra   D) pri
21. Bonvolu diri al mi, ... kioma horo ni renkontiĝos morgaŭ vespere?
 A) al   B) -   C) je   D) je la
22. Mi volis ...kuri, ĉar mi sentis grandan honton.
 A) sub   B) for   C) sur   D) pri
23. Mi vizitis Italion du...
 A) obla   B) oble   C) foje   D) fojo
24. Mi alvenis ... serioza afero.
 A) pri   B) pro   C) -   D) la
25. Kiam ekplugetis, ni jam staris ... alta arbo.
 A) en   B) sub   C) dum   D) super
26. Mi ne pensis, ke vi legas ...librojn!
 A) tiu   B) tiuj   C) tia   D) tiajn
27. Ni alvenis .... rajdi.
 A) per   B) kun   C) por   D) al
28. Neniam mi vizitis Usonon. Tio signifas, ke mi ne flugis ... flugmaŝino kaj ne veturis .... marŝipo.
 A) per   B) kun   C) en   D) al
29. Kiu ne havas harojn, tiu estas .... harulo.
 A) sen   B) ne   C) ĉirkaŭ   D) post
30. Mi envagoniĝis ... pezaj valizoj.
 A) per   B) kun   C) al   D) en

31. .... Petro kaj Maria!
 A) Kara B) Karaj C) Abundaj D) Ŝatitaj
32. Mi ŝatas viziti la najbaran arbaron. Kiam mi estas .... nia urbo, mi fartas tre bone.
 A) ekster B) krom C) sen D) tra
33. Kvin.... kvin faras dudek kvin.
 A) foje B) foje C) obla D) oble
34. Oni havas ... manoj kaj piedoj po kvin fingrojn.
 A) en B) sur C) ekde D) pri
35. Interparol...i – tio signifas: minimume du personoj konversacias longe, ofte.
 A) et B) eg C) ad D) ig
36. Ne pensu, kara mia, ke kuŝ...i estas agrable!
 A) - B) um C) il D) kun
37. Ne hezitu! ...kantu hungaran popolkanton!
 A) Ek B) Pri C) El D) Po
38. Neniam mi pensis, ke iam mi havos ... pentraĵojn.
 A) - B) valora C) valoran D) vala
39. Kiom.... libera tempo vi havas nun?
 A) de B) oble C) el D) da
40. „Saluton!” – oni diras ... renkontiĝo.
 A) pri B) de C) al D) ĉe
41. ... vespermanĝo mi ŝatas interparoladi kun miaj familianoj.
 A) dum B) sub C) pro D) kun
42. ... la planko kuŝas multkoloraj tapiŝoj.
 A) en B) sur C) ekster D) sub
43. ... mia laboro mi studas en la universitato.
 A) apud B) ekster C) krom D) inter
44. La biciklo de Petro malfunkciis. Li ne povis uzi ĝin. Do oni devas diri, ke li iris .... bi-
 ciklo.
 A) kun B) per C) el D) sub
45. Malgranda tablo estas tabl....
 A) eto B) ego C) aĵo D) ado
46. Neniu diris al mi, ke morgaŭ ni ... renkontiĝi.
 A) - B) ne C) povis D) povos

Vagy:

B)

Ön három évvel ezelőtt egy nyári eszperantó rendezvényen barátságot kötött egy örmény fiatallal, sokáig leveleztek. Az elmúlt évben nem kapott hírt tőle. Most végre rászánja magát, hogy írjon neki.

- Fejezze ki sajnálatát, amiért megszakadt a kapcsolatuk.
- Kérdezze meg, hogy mi az oka barátja/barátnője hallgatásának!
- Idézza fel a közös élményeket!
- Mesélje el, hogyan változott meg az ön élete!
- Javasoljon egy újabb közös programot!

Csongrád, la 12-an de majo 2014

Kara Jay!

Mi tre ĝojas, ke vi studos en Hungario, kaj ni povos ofte renkontiĝi.

Laŭ via peto mi rigardis la studenthejmon. Ĝi troviĝas proksime al la universitato, do vi ne devos ellitiĝi tro frue antaŭ la studhoroj. La ĉambro ne estas tre granda, sed en ĝi estas ŝranko, librobretoj kaj skribotablo - krom la lito kompreneble. Necesejo, duŝejo kaj kuirejo apartenas al ĉiuj du-tri ĉambroj. Vi mem povas prepari simplajn manĝaĵojn. Se vi ne volas kuiri, vi povos manĝi apud la studenthejmo en studenta restoracio. En la urbo vi trovos alitipajn rapidmanĝejojn.

Ne estu maltrankvila pro la faklibroj: la bezonataj libroj estas aĉeteblaj en la urba fremdlingva librovendejo, sed vi povos prunti aŭ legi ilin surloke en la universitata biblioteko.

Vi demandis min pri la vetero. En januaro, kiam vi alvenos, estos vintro. Povas esti, ke neĝos kaj la temperaturo estos kelkajn gradojn sub nulo. Do varma mantelo, surtuto kaj puloveroj estos necesaj. En marto kaj aprilo ĝenerale ofte pluvas, sed fine de majo jam kutimas esti varme kaj sufiĉos t-ĉemizoj.

Skribu, kiam vi alvenos! Mi atendos vin kaj helpos al vi en ĉio.

Amike:

Kata

*****

Debrecen, la 23-an de majo 2009

Kara Jano,

jam de longa tempo mi ne ricevis leteron de vi! Kio okazis al vi dum la pasinta jaro? Kial vi silentas? Mi esperas, ke mi ne ofendis vin!

En mia vivo okazis grandaj ŝanĝoj. En la pasinta junio mi ricevis mian diplomon, kaj ekde septembro mi laboras. Mia laborejo estas en la apuda urbo, ĉiutage mi veturas per trajno. Mi ekiras je la sepa horo, kaj mi revenas nur vespere. Krome mi lernas la hispanan lingvon, ĉar mi baldaŭ bezonos ĝin. Kun Carlos ni decidis geedziĝi, kaj poste ni vivos en Hispanio.

Jes, kun Carlos. Mi memoras, kiel bone ni amuziĝis kvarope dum la Tatra Renkontiĝo.

Ĉiam vi diskutis pri viaj ekonomiaj temoj, kaj mi kun Sonja pri la estonteco de la artoj. Eĉ nun mi sentas la bonodoron de la arbaro.

Estus bone renkontiĝi denove. Mi legis, ke komence de julio okazos Arbara Renkontiĝo en Slovenio. Dum kvin tagoj oni planas piediri 123 kilometrojn, la tranoktado eblos en kunportitaj tendoj. Ĉu vi ne povus veni? Mi skribos ankaŭ al Sonja. Ni devus rapide decidi, ĉar oni devas aliĝi ĝis la 15-a de junio.

Mi atendas vian respondon, kaj mi esperas, ke ni baldaŭ revidos unu la alian!

Tutkore salutas vin

Angela

*****

III. Fordítás eszperantóról magyarra

Maximális pontszám: 20 pont

Reĝino de la maroj

Queen Mary 2 (Reĝino Maria la 2a), la plej granda pasaĝerŝipo en la mondo, konstruita en Francio por la kompanio *Cunard*, forlasis sian konstruejon en decembro 2003 cele al provvojaĝo. La konstrulaboro komenciĝis en januaro 2002. Pli ol 800 diversaj firmaoj kun entute 12 000 dungitoj kunlaboris. La ŝipo estos uzata i. a. por sestagaj transatlantikaj krozoj, kiuj kostos inter 3100 kaj 41 000 eŭrojn. Dum la planado kaj konstruado oni tre atentis la sekurecon. En la savboatoj estas pli da lokoj ol pasaĝeroj. Eĉ se la ŝipo flankenkliniĝas je 20 gradoj, eblas surmarigi ambaŭflanke la savboatojn. Ĉie en la ŝipo troviĝas kameraoj, ŝprucigiloj, fum- kaj fajro-detektiloj. Gravas ankaŭ la ekologiaj postuloj. La internaciaj maraj normoj severas, sekve la ŝipo devas enteni diversajn ilojn - cindrigilojn, pistilojn, kompaktilojn - por ke neniu solida rubo estu ĵetita enmaren.

Kvar elektraĵaj motoroj troviĝas sub la ŝipo: rezulte, neniu stirilo kaj neniu helico povas vibrigi kaj bruigi la ŝipon. La moveblaj motoroj kapablas rotacii je 360 gradoj, kaj tiel la ŝipo povas surloke turniĝi. Gasturbinoj - similaj al tiuj de grandkapacitaj aviadiloj, kaj pli puraj kaj silentaj ol dizelaj motoroj - estas uzataj por produkti la elektran energion por la motoroj.

Megoldás

Fordítás eszperantóról magyarra

A tengerek királynője

A *Queen Mary 2* (II. Mária Királynő), a világ legnagyobb utasszállító hajója, melyet a *Cunard* társaságnak építettek Franciaországban, 2003 decemberében elhagyta a gyárat, hogy próbautat tegyen. Az építés 2002 januárjában kezdődött, és több mint 800 különféle cég működött együtt, összesen 12 000 embert foglalkoztattak. A hajót többek között hatnapos óceánjáró utakra fogják használni, melyek 3100-41 000 euróba kerülnek majd.

A tervezés és építés közben nagyon figyeltek a biztonságra. A mentőcsónakokban több hely van, mint az utasok száma. Sőt, ha 20°-kal megdőlné a hajó, még akkor is mindkét oldalon vízre lehet bocsátani a mentőcsónakokat. A hajón mindenféle kamerák, fecskendők, füst- és tűzérzékelők találhatók. Nagyon fontosak a környezeti/ökológiai követelmények is. A nemzetközi tengeri normák igen szigorúak, ennek következtében számos eszköz van a hajón - hamvasztók/égetők, darálók, préselő/tömörítők. Ezek azért szükségesek, hogy semmiféle szilárd szemét ne kerüljön a tengerbe.

Négy villanymotor van a hajó alatt: ebből fakadóan sem a kormány, sem a hajócsavar nem kelt zajt és nem rezegteti a hajót. A mozgatható motorok 360 fokos forgásra képesek, így a hajó helyben meg tud fordulni. A motorok számára szükséges elektromos energia termeléséhez olyan gázturbinákat használnak, melyek a nagykapacitású repülőgépekéhez hasonlatosak, s tisztábbak és csendesebbek, mint a dízelmotorok.

*****

IV. Szövegértést ellenőrző feladat

Maximális pontszám: 25 pont

Mundaneum: papera antaŭaĵo de Interreto

En Belgio ekestis kaj ankaŭ nun estas konservata grandega kolekto, per kiu la iniciatintoj klopodis kunigi kaj disponigi ĉiujn sciojn de la mondo. Antaŭ jarcento la ideo ne estis realigebla pro teknikaj limigoj. Nun anstataŭe venis Interreto.

Paul Otlet (1868-1944) studis juron, sed multe pli interesiĝis pri bibliografio, kaj dank' al la familia kapitalo, li povis dediĉi sin dum la tuta vivo al sia pasio. Li, kun Lafontaine, plievoluigis la "Dewey"-klasifikon por bibliotekoj (1876, nun ankoraŭ uzata en Nord-Ameriko) ĝis la apero de Universala Dekuma Klasifiko (UDK), unuafoje publikigita en 1905 kaj nun ĝenerale uzata en Eŭropo kaj Azio. Ankaŭ la normigita biblioteka slipo estas ilia kreaĵo.

Henri Lafontaine (1854-1943) studis internacian juron, aktivis en la antaŭmilita pacmovado, kaj pro sia aktiveco ĉe internaciaj organizaĵoj li kunrespondecas pri la grava rolo, kiun nun havas la urboj Hago (Nederlando) kaj Bruselo (Belgio). Li estis inter la fondintoj de la Unio de Internaciaj Asocioj. En 1913 li ricevis la Nobelpremion pri paco. En 1895 Otlet kaj Lafontaine kreis la Internacian Bibliografian Oficejon. Ili celis registri sur sliparo ĉiujn verkojn iam aperintajn kaj aperontajn. La ideo ŝajnis realigebla: oni taksas, ke ĝis tiam aperis entute 800 000 libroj. Nun ne plu eblas: la sama kvanto aperas en malpli ol jardeko kaj aldonendas la verkoj, kiuj nur elektronike ekzistas. Krome, la oficejo - kiun oni poste nomis "Mundaneum" - kolektis gazetojn kaj revuojn (100 000), afiŝojn (12 000), amason da etaj dokumentoj kaj objektoj, ktp. La apogeo estis atingita dum la periodo 1919-1934, kiam Mundaneum havis sian sidejon en "Palais mondial" (monda palaco), konstruita okaze de la 50-jara ekzisto de Belgio. Tiam ĝi disponis pri dekoj da salonoj kaj la informoj estis facile alireblaj.

En 1934 Mundaneum estis abrupte fermita pro tribunala decido, ŝajne kun politika motivo. En 1941 Mundaneum translokiĝis al konstruaĵo senpage disponigita de la urbo Bruselo en Leopoldparko, apud la nuna eŭropa kvartalo. Tie ĝi restis 30 jarojn, ĝis la urbo deziris mem uzi la spacon. De tiam Mundaneum vagadis de unu loko al alia, kaj granda parto de la kolekto perdiĝis aŭ difektiĝis. Fine en 1996, Mundaneum estis savita de la Franclingva Komunumo de Belgio kaj ricevis taŭgan sidejon en iama vendejo en urbo Mons. Nuntempe la restinta materialo plenigas proksimume 6 km-ojn da bretoj.

*****

Válaszoljon a következő kérdésekre!

1. Mi a közös Otlet és Lafontaine tanulmányaiban? (1 pont)
2. Melyikük hagyta el tanult szakmáját, milyen szenvedélyének élhetett, és mi tette ezt lehetővé? (3 pont)
3. Melyikük mikor és milyen kitüntetést kapott? (3 pont)
4. Mi volt a Mundaneum korábbi neve, mikor hozták létre? (2 pont)
5. Miért kezdeményezték a Mundaneum létrehozását? (3 pont)

6. Hogyan akarták megvalósítani a kitűzött célt? (3 pont)
7. Miért nem lehetne napjainkban megvalósítani ezt a vállalkozást? (8 pont)
8. Hol található most a gyűjtemény és mekkora? (2 pont)

Megoldás

Szövegértést ellenőrző feladat

1. Mindketten jogi tanulmányokat végeztek. (1 pont)
2. Otlet, bibliográfiai/könyvészeti szenvedélyének szentelhette magát a családi vagyona miatt. (1 pont + 1 pont + 1 pont)
3. Lafontaine Béke Nobel-díjat kapott 1913-ban (1 pont + 1 pont + 1 pont)
4. 1895, Nemzetközi Bibliográfiai Hivatal. (1 pont + 1 pont)
5. Azért, hogy összegyűjtse és rendelkezésre bocsássa a világ összes tudásanyagát. (1 pont + 1 pont + 1 pont)
6. Cédulákon akarták nyilvántartani a valaha is megjelent ill. megjelenő műveket. (1 pont + 1 pont + 1 pont)
7. Akkor még csak a XIX. sz. végéig megjelent kb. 800 000 művet kellett regisztrálni, (1 pont)
ma már kevesebb mint tíz év alatt megjelenik ennyi, (1 pont)
s ehhez még hozzá kell venni a csak elektronikusan létező műveket. (1 pont)
Ráadásul folyóirat-, plakát- és egyéb dokumentumgyűjteménye is volt. (1 pont)
 vagy:
Feldolgozhatatlanul sok a megjelenő könyv, az internetes és cd-anyag, (2 pont)
az egyéb dokumentumok összegyűjtése és tárolása szintén elképzelhetetlen. (2 pont)
8. Mons városában, 6 km-nyi polcrendszerrel foglalt el. (1 pont + 1 pont)

*****

NYELVTANI TESZT (1.)

1. La pensiulo estas persono, kiu ricevas ...
 A) stipendion   B) pension   C) penson   D) pensojn
2. Tio estas la .....spiegulo de mia aŭto.
 A) ripar   B) retro   C) mon   D) re
3. Tiu ..... estis tre agrabla.
 A) evento   B) muro   C) malhelpo   D) blinda
4. Ĉu vi konas nian lern....?
 A) iton   B) ejon   C) otan   D) umon
5. Mia amiko diris, ke je la du... li vizitos min.
 A) en   B) a   C) an   D) e

6. Sur la placo amaso da homoj postulis liber...on.
 A) ad   B) aĉ   C) ec   D) at
7. Ni interparoladis longe .... liaj gepatroj.
 A) pre   B) pri   C) po   D) el
8. ... la domo estas arboj.
 A) preter   B) en   C) apud   D) sur
9. Mi ....havas blankan puloveron.
 A) a   B) -   C) n   D) an
10. Kant... – signifas: longe aŭ ofte kanti.
 A) i   B) adi   C) eti   D) egi
11. Student... signifas aron de studentoj.
 A) o   B) eroj   C) aro   D) e
12. Mi invitas vin .... vespermanĝo.
 A) al   B) hieraŭ   C) ol   D) en
13. Atendu iomete, kaj poste .....kantu!
 A) el   B) al   C) ek   D) pri
14. Ĉu vi legis ....librojn?
 A) tia   B) kiun   C) tiun   D) tiujn
15. Ne staru .... la seĝojn!
 A) inter   B) tra   C) malgraŭ   D) -
16. Fumanta cigaredo kuŝis en la ....
 A) cigaretaringo   B) cindrujo   C) cindejo   D) muro
17. En tiu regiono estas multaj ....
 A) da vidindaĵojn   B) vidindaĵoj   C) da arbojn   D) de arboj
18. Ni iris .... la domo.
 A) apud   B) sur   C) preter   D) pra
19. Ĉu vi scias, ... ni renkontiĝos kun Petro?
 A) kiam   B) kies   C) kion   D) kiun
20. Post kelkaj minutoj ni ekiros .... la montoj.
 A) en   B) al   C) sur   D) je
21. Ĉu vi volus rigardi la hund.... de Bodri?
 A) adon   B) ujon   C) ejon   D) anton
22. Ni trinku glason .... vino!
 A) de   B) da   C) el   D) -

23. Mi venis .... serioza afero.
 A) pro B) pri C) el D) al
24. .... ni brilas steloj.
 A) sub B) super C) sur D) el
25. Ili ... alvenis je la oka matene.
 A) a B) - C) morgaŭ D) post
26. Antaŭlonge mi renkontiĝis kun miaj ....klasanoj.
 A) sama B) sam C) samo D) sen
27. Tiu sinjorino, kiun mi vidis ĉe la angulo, ŝajnis tre ....
 A) alta B) alte C) al alta D) alten
28. Ĉu vi iros ... la ponto?
 A) - B) el C) en D) tra
29. Forĝu la feron .... ĝi estas varmega.
 A) ĝis kiam B) kiel C) kiom D) kies
30. Rid...i – tio signifas: ridi ege.
 A) et B) eg C) aĉ D) ad
31. Tiu laboro estas nepre far....
 A) i B) enda C) eta D) e
32. Pano konsistas el pan....
 A) eroj B) aro C) itoj D) ujo
33. Ĉar mia laboro estas facila, ... mi povas rigardi televidprogramojn.
 A) dum B) en C) dume D) du
34. Ni tre ŝatas rosti lardon ... la ĉielo.
 A) sur B) apud C) sub D) en
- 35 ... ĝenerale oni ne laboras, ĉar tiu tago estas ripoztago.
 A) sabato B) sabatoj C) sabate D) sabaten
36. Ĉu tiu marmelado estas manĝ....?
 A) ebla B) as C) eta D) ilo
37. ... mi ellitiĝis je la sesa horo.
 A) morgaŭ B) hieraŭ C) naŭ D) el
38. Li laboras kiel masaĝ....
 A) ero B) isto C) ota D) o
39. Oni manĝas per ...
 A) tranĉaĵo B) tranĉilo C) manko D) ero

40. La patro de mia edzino estas mia ...patro.
 A) ek B) bo C) pra D) re
41. Estu en la lernejo ... dudek minutoj!
 A) poste B) post C) sur D) al
42. Mi ne povas vivi ... vi.
 A) krom B) preter C) tra D) sen
43. Je la sesa vespere ili kunvenos en la klubejo, kie ĉeestos la ..... de Esperanto-Asocio.
 A) anoj B) eroj C) istoj D) iloj
44. Mi havas du ....
 A) gefilojn B) gefilinojn C) filoj D) filinoj
45. Ĉu malgranda tablo estas tabl....?
 A) eto B) aĉo C) aĵo D) ego
46. Iru .... la placo ĝis la malnova konstruaĵo!
 A) en B) el C) tra D) pri
47. Mi estas ... pli alta ol vi.
 A) al kapo B) je kapo C) pri kapo D) por kapo
48. Maria havos ...edziĝan feston post du semajnoj.
 A) ek B) retro C) for D) ge
49. ... alvenos la trajno?
 A) kies B) kiam C) kiom D) ĝi
50. Fumi estas malpermes...e.
 A) int B) ant C) ont D) it
- *****

NYELVTANI TESZT (2.)

1. Oni kaptis la ...faman rabiston.
 A) ek B) re C) el D) fi
2. Ĉu vi ... skribi sen plumo?
 A) skias B) povas C) konas D) estas
3. Karaj ...! Vi aŭdos la trian simfonion de Beethoven.
 A) aŭskultotoj B) aŭskultantaj C) aŭskultantoj D) aŭskultontaj
4. Nova kaf... staris sur la tablo.
 A) ujo B) ejo C) aĵo D) aro
5. Mi loĝas tie, ... Petro.
 A) kiom B) kia C) tiu D) kie

40. La kunveno estos ... la strato Kárpát.
 A) dum B) al C) en D) –
41. Ĉu la libro, ... vi legas, estas interesa?
 A) kion B) kiun C) kien D) kiel
42. Mi nepre volus ... vian telefonnumeron!
 A) povi B) devi C) devas D) scii
43. Mi ...veturis la urbon laŭ la rivero.
 A) tra B) post C) dum D) per
44. Li ekprenis la labor... kaj eklaboris.
 A) idon B) ulon C) anon D) ilojn
45. Mi ... tiun libron.
 A) devas B) bezonas C) necesas D) estas
46. Ĉu vi ... monon?
 A) estas B) scias C) devos D) havas
47. ... mia laboro mi studas en la universitato.
 A) inter B) ekster C) krom D) apud
48. Ni interkonatiĝis ... la novjara balo.
 A) dum B) sub C) kun D) per
49. Revidi vin estas agrabl...
 A) a B) an C) e D) ita
50. Petro estas iom ... alta ... Johano.
 A) tiel - kiel B) tiel – ol C) pli – ol D) pli – kiel

*****

NYELVTANI TESZT (3.)

1. Miaj gefiloj vizitas ... bazlernejon.
 A) en B) al C) - D) ol
2. Mi ellitiĝis je la sesa horo...
 A) mateno B) matene C) matene ol D) matena
3. Esperanto estas ... lingvo.
 A) varma B) malvarma C) neŭtrala D) acida
4. Tiu ... estas tre agrabla.
 A) vespere B) vespero C) vesperon D) vespera
5. Ĉu vi ...iros la ponton?
 A) pri B) tra C) apud D) en

6. Pardonu, mi ...komprenis vin.
 A) pri B) sen C) mis D) for
7. Mi loĝas en Budapeŝto ... kelkaj jaroj.
 A) sub B) sur C) dum D) al
8. Plejparte en Rumanio loĝas ...
 A) romanoj B) rumanoj C) rumanioj D) romianoj
9. Ankoraŭ mi ne sukcesis finskribi mian leteron. Jen estas mia letero ...
 A) skribanta B) skribita C) skribata D) skribinta
10. Virinoj povas labori kiel ...
 A) sekretariinoj B) sekretarinoj C) sekretaroj D) sekretoj
11. Tiu robo kostis 40 ...
 A) eŭroj B) dolaroj C) eŭrojn D) mono
12. Mi loĝas kun mia ...
 A) vivkuno B) vivkunulo C) vivanto D) vivo
13. Mi timas ... vi.
 A) pri B) al C) ol D) el
14. Mia amiko ludas ...
 A) sur orgeno B) siringon C) orgenon D) en orgeno
15. Kiel vi ...? Dankon, mi ... bone.
 A) estas fari B) farita C) fartas D) fari
16. Por kuiru gulaŝon mi uzas ...
 A) ingrediencojn B) arbarojn C) kombilon D) katon
17. Nun mi ne ... helpi al vi, ĉar mi ne havas liberan tempon.
 A) povanta B) scias C) povas D) igas
18. ... mi ŝatas ripozi inter la montoj.
 A) sur somero B) sursomere C) somero D) somere
19. Porkoj manĝas ...
 A) porkistojn B) porkviandon C) poŝtranĉilon D) maizojn
20. Kiam oni diras „hieraŭ mi aĉetis librojn” – tio estas ... tempo.
 A) estanta B) estinta C) estonta D) estita
21. Mi legis vian leteron ... granda ĝojo.
 A) per B) kun C) el D) al
22. Oni organizis lingvokurson ... komencantoj.
 A) per B) por C) ol D) po

23. ... manĝis venenan pomon.
 A) Neĝo B) Neĝulo C) Neĝulino D) Arbo
24. Tiu arbo estas dek metrojn ...
 A) altan B) altaj C) alte D) alta
25. Ne Maria, sed ... fraŭlino staris apud mia patrino.
 A) alian B) alie C) aliajn D) alia
26. La knabo portas bluan ...
 A) pantalonon B) pantalonon C) pantalon D) ŝorto
27. Du viroj ... dum du horoj.
 A) diradis B) interparoladis C) dialogi D) logis
28. Mi gratulas ...
 A) vi B) vin C) vian D) via
29. Ĉu vi trinkos tiun kafon ... kremŝaŭmo?
 A) per B) kun C) al D) en
30. Sur la dekstra parto de la foto mi vidas ...
 A) ajn B) pensojn C) hundon D) vian
31. Mi ... tre bone.
 A) estas B) amuziĝis C) amoĝis D) ama
32. Mi loĝas en ... loĝejo.
 A) subtegmenta B) subtegmenteja C) supertegmenta D) supretegmenta
33. Ili dormis ... la prelego.
 A) sub B) sur C) dum D) al
34. Mi alvenis ... via deziro.
 A) preter B) apud C) dum D) laŭ
35. Duono estas duonparto de ...
 A) du B) tri C) kvar D) unu
36. Somere oni ŝatas ripozi en kamp...
 A) adejoj B) adoĵ C) ejoj D) anoj
37. Ofte mi renkontiĝas kun miaj ...
 A) amikino B) geamikoj C) kapoj D) eroj
38. .... – tiu vorto estas skribita ĝuste.
 A) entreprenisto B) enterprenisto C) enprenisto D) entreprenisto
39. En la arbaroj oni povas vidi diversajn birdojn. Hieraŭ en la arbaro Rákóczi mi povis nombri 24 ...
 A) lipojn B) birdojn C) kuirilojn D) vilaĝojn

40. En la aŭtobuso estas ...
 A) varma B) varme C) varmon D) varmo
41. Tiu vorto estas la ĝusta Esperanta vorto: „...”
 A) gastumo B) gasfajrujo C) klasica D) clara
42. Ofte oni demandadis min en mia infanaĝo. Mi ripetis, ke mi ŝatus esti...
 A) arbero B) ŝoforon C) ŝoforo D) ŝoforoj
43. Morgaŭ mi ...legos tiun libron.
 A) el B) fin C) pri D) for
44. Sur la bildo mi vidas ... virinojn.
 A) okan B) ok C) oktajn D) okojn
45. Nenion mi rajtas ...
 A) fariĝi B) farti C) fari D) faras
46. En la ĉambro estas varme, ĉar oni ...
 A) hejtilas B) batas C) hontas D) hejtas
47. Se vi estas lacaj, vi devas trinki ...
 A) multe da kafon B) multe de nigra kafon C) multen kafon D) multe da nigra kafo
48. Laŭ mia ... nun estas precize la deka horo.
 A) horo B) brako C) brakhorloĝo D) horloĝe
49. Ĉu vi povas diri, ... tago estos morgaŭ? Ĉu vendredo?
 A) kia B) kiam C) kioma D) kiu
50. Sablo konsistas el sabl...
 A) eroj B) onoj C) aĵoj D) igo

*****

NYELVTANI TESZT (4.)

1. Liber... nin de la malbono!
 A) iĝu B) igu C) etu D) egu
2. Kiam mi estis infano, mi timis ...
 A) hundojn B) por hundoj C) al hundoj D) pri hundojn
3. Aŭtune la foliaroj de la arbaroj fariĝas flava...
 A) n B) - C) j D) jn
4. Uzu ...reton, tiam vi povas esti bone informita.
 A) super B) inter C) metroo D) trans
5. Tiu valizo estas...

22. ... estas sportbranĉo.
 A) korbopilko B) korbilaro C) korbopilgado D) aĉetkorbo
23. Mi estis en Berlin ...
 A) ĝis du semajnoj B) dum du semajno C) dum du semajnoj D) morgaŭ
24. ... donu al li tiun libron!
 A) tra B) el C) por D) trans
25. Dum la ekzameno oni povas demandi vin: „Kiom ... vi estas?”
 A) da jaroj B) de jaroj C) jaroj D) jara
26. Somere oni ŝatas manĝi glaci...
 A) ulojn B) aĵojn C) ajajn D) bieron
27. Morgaŭ mi ... ekskursi al la montoj.
 A) volus B) volemas C) volis D) ŝatas
28. Bovinoj havas...
 A) bovaegon B) bovingon C) bovidojn D) bovojn
29. En la unuaklasaj restoracioj oni manĝas neniam ...
 A) stare B) stirite C) starante D) staras
30. Mia komputilo funkcias malbone. Mi devos ... ĝin.
 A) plenumi B) riparigi C) plejgustigi D) servejigi
31. „Nők Lapja” estas ...
 A) ili B) magazino C) ĵurnalo D) magazeno
32. Mi diras al vi ..., ke vi estas tro fiero pri via filino.
 A) sine B) sene C) sincere D) singe
33. Mia ŝranko estas tre ...
 A) palta B) granda C) facila D) ĝoja
34. Kio okazis ... vi?
 A) al B) kun C) per D) pri
35. Mi parolas ... en la angla lingvo.
 A) iomete B) ies C) kiom D) ties
36. Kia nov... estas nun?
 A) a B) e C) aĵo D) o
37. La gramatiko de la hungara lingvo ne similas ... la gramatiko de Esperanto.
 A) el B) kun C) per D) al
38. Florkarnavaloj en Debrecen okazas ĉiam ...
 A) 20-an de aŭgusto B) la 20-an de aŭgusto C) 20-a de aŭgusto D) 20-an aŭgusto

39. Ĉu vi vizitis ekster...?
 A) landon B) landa C) lande D) urbo
40. Oni rikoltas .... aŭtune.
 A) vineron B) vinberojn C) vinberon D) vinon
41. La vorton „pirarbo” oni diras alimaniere „...”.
 A) pirejo B) pirero C) pirujo D) pireto
42. Ili staris antaŭ la lernejo ... du.
 A) por B) po C) per D) kun
43. Ni trinkas ...
 A) de lakton B) multe de lakto C) multe da lakto D) multen da lakton
44. Tiu afero estas laŭd...
 A) inda B) etura C) i D) o
45. Mi edziĝis. Nun mi havas ...
 A) gebopatrojn B) bogepatrojn C) bopatrojn D) gebopatrinojn
46. ... kiam vi lernas Esperanton?
 A) - B) ol C) dum D) en
47. Estim... Sinjoro! Mi volus prezenti min.
 A) ita B) inta C) ata D) anta
48. La lern... leciono estas tre malfacila.
 A) enda B) inta C) anta D) onta
49. Petro amas ... patrinon; tio ne estas hazarda, ĉar ŝi naskis lin.
 A) ŝin B) lin C) sian D) lian
50. Mi preferas legi ... ekskursi.
 A) al B) ol C) kiel D) per

*****

NYELVTANI TESZT (5.)

1. Mia filo ne ... skribi, ĉar li havas ankoraŭ kvar jarojn.
 A) scias B) povas C) estas D) havas
2. Mi ... skribi la lecionon, do mi ... plumon.
 A) devas – bezonas B) estas – havas C) bezonas – devas D) estas – estas
3. Ĉu vi ..., kiu telefonis?
 A) scias B) povas C) konas D) respondas
4. ... bofilon.
 A) Al la avino ne estas B) Ĉe la avino ne havas C) La avino ne havas D) Kun la avino

5. Ili ne ... unu la alian.
 A) scias   B) rekonis   C) povos   D) estu
6. Manĝo ... skribi la taskon.
 A) estas   B) devas   C) konas   D) havas
7. Ĉu vi ... akompani min?
 A) estas   B) havas   C) volas   D) scias
8. Tiu libro ... al Eva.
 A) estas   B) havas   C) posedas   D) apartenas
9. Li ... belajn fabelojn.
 A) konas   B) povas   C) estas   D) devas
10. La dommastrino pretigis la manĝaĵon en la kuir...
 A) ado   B) ino   C) ejo   D) aĵo
11. La ŝip... salutis la vojaĝantojn.
 A) estro   B) ero   C) eto   D) ejo
12. La miaŭ... kato alvenis.
 A) ema   B) inda   C) ega   D) aĵon
13. En mia urbo ne troviĝas 50 metra naĝ...
 A) ujo   B) isto   C) ejo   D) aro
14. Tiu pentr... ege plaĉas al mi.
 A) eco   B) aĵo   C) ujo   D) eje
15. Bonvolu aer... la ĉambron!
 A) igi   B) iĝi   C) umi   D) adi
16. La verkisto verkis ...
 A) longan romanon   B) longa romano   C) longa romanon   D) longan romano
17. Kial vi ne solvis la ...?
 A) taskon   B) testoj   C) tekstoj   D) tabelan
18. Kiel vi ... hieraŭ?
 A) fartu   B) fartas   C) fartus   D) fartis
19. Se mi estus en via situacio, mi ... alimaniere.
 A) agus   B) agis   C) agintus   D) estas aginta
20. ... vi interkonatiĝis?
 A) Kiam   B) Kiu   C) Kio   D) Kies
21. La libro, ... mi legis, enuis min.
 A) kia   B) kion   C) kie   D) kiun

22. Mi ne memoras la kanton, ... ŝi kantis.
 A) kio   B) kiun   C) kion   D) tion
23. Mi volas iri tien, ... ankaŭ vi iros.
 A) kien   B) kieĵ   C) ia   D) kioma
24. La suno leviĝas ... oriente.
 A) ĉiam   B) kies   C) ĉion   D) ĉiu
25. Mi trovis ... monujon.
 A) kaj   B) ies   C) kiu   D) tia
26. Mi ne vidis ... en la salono.
 A) neniun   B) nenion   C) iun   D) nenie
27. Liaj amikoj ne trovis lin, ĉar li kaŝis ... malantaŭ la arbo.
 A) si   B) li   C) sin   D) ---
28. Matene la belulino kombis ....
 A) ŝian   B) si   C) ŝi   D) sin
29. Mi purigis ... loĝejon.
 A) al si   B) sian   C) la mia   D) mian
30. Mi tre ĝojas ... via letero.
 A) pri   B) por   C) al   D) per
31. Via problemo pensigis ....
 A) ili   B) min   C) vi   D) -
32. Mi biciklas ... mia amikino ĉiun mardon.
 A) per   B) kun   C) por   D) pri
33. Estas pli bone dormi ... labori.
 A) ĉar   B) ol   C) al   D) kiel
34. Hodiaŭ estas ... bona vetero ol hieraŭ.
 A) pli   B) ankaŭ   C) --   D) plej
35. Mia ...edzo donis al mi florojn.
 A) bo   B) pra   C) eks   D) ek
36. Verŝajne mi ...aŭdis viajn vortojn, bonvolu ripeti!
 A) mis   B) --   C) nek   D) re
37. Mia avino ... povas piediri pro sia malsano.
 A) kvazaŭ   B) malgraŭ   C) apenaŭ   D) ĉirkaŭ
38. La muntisto lasis la akvokranon ....
 A) malferminte   B) malfermanitan   C) malfermita   D) malfermite

39. ... aperis lia amikino.
 A) Neatendite   B) Neatendinta   C) Neatendata   D) Neatendato
40. Kiam mia paĉjo alvenis, tiam mia panjo estis ... la supon.
 A) kuiranta   B) kuirota   C) kuiris   D) kuiris
41. Gitaro estas ...
 A) muziko   B) muzikisto   C) muzikilo   D) aparato
42. Amata edzino estas sinjorino, kiun iu ...
 A) amatas   B) amas   C) amanta   D) parolas
43. Tio okazis ...
 A) en la sepdekaj jaroj   B) en hieraŭ   C) jare   D) morgaŭ
44. Tiu tasko estas tre ...
 A) peza   B) larĝa   C) facila   D) facile
45. Tiu tasko estas la ...
 A) kvindek kvinan   B) kavdeka   C) kvardek kvina   D) kvardekan
46. Kio okazis ... vi?
 A) kun   B) ol   C) por   D) al
47. Ofte ni vizitas ...
 A) kinejoj   B) en kinejoj   C) kinejon   D) al kinejo
48. Ekde nia renkontiĝo ... du semajnoj.
 A) volis   B) estis   C) pasis   D) fartis
49. „...” – mi diris, kiam niaj gastoj alvenis.
 A) Bonvene!   B) Bonan vojaĝon!   C) Bonvenon!   D) Ĝis revido!
50. ... mi lernis Esperanton.
 A) Promene   B) Postpromeni   C) Promeninte   D) Poŝte

*****
 *****

Fordítás eszperantóról magyarra

Rövid szövegek kulccsal

1.

Post kelkaj tagoj estos Kristnasko. Niaj provincaj parencoj invitis nin, ke ni pasigu la festojn kun ili. Ni ĝojis pri la invito, kaj ni komencis prepari nin al la vojaĝo. Ni dividis unu inter la alia la farendaĵojn, ke ne unu homo faru ĉion. Mi kun mia filo iris por la fervojaj biletoj al la stacidomo. Mia edzino iris kun nia filino por aĉeti kelkajn donacojn al niaj gastigantoj. Du niaj filoj entreprenis, ke post la rigardo de la vespera filmo ili enpakos la necesajn aĵojn. Mi diris al ili, ke ili ne plenŝtopu la kofrojn per malnecesaj aĵoj, ĉar ni restos nur dum tri aŭ kvar tagoj.

Néhány nap múlva Karácsony lesz. Vidéki rokonaink meghívtak, hogy töltsük velük az ünnepeket. Örültünk a meghívásnak, és hozzáláltunk az úti előkészületekhez. Elosztottuk egymás között a teendőket, hogy ne kelljen mindent egy embernek csinálnia. Én a fiammal a vasúti jegyekért mentem a pályaudvarra. A feleségem a lányunkkal elment, hogy néhány ajándékot vegyen vendéglátóinknak. Másik két fiunk vállalta, hogy az esti film után becsomagolja a szükséges holmikat. Mondtam nekik, hogy ne tömjék tele fölösleges holmikkal a bőröndöket, mert csak 3-4 napra megyünk.

2.

En la lasta tempo multe da homoj ripetas, ke la vintro alvenos baldaŭ. La meteorologistoj prognozas provizore nur malvarmetan, malserenan veteron, sed ĝustatempe mi devos aĉeti botojn al mi. Rigardante la montrofenestrojn, mi vidas, ke sortimento estas abunda, sed la kostoj de la botoj estas tre altaj. Mi ne havos tiom multe da mono. Ĉu estus bone, se mi mencius al miaj gepatroj, kiujn botojn mi volus aĉeti. Eventuale ni povus iri kune al la magazeno, mi surprovus ilin, mi rigardus min en la spegulo. Kompreneble ankaŭ mi aĉetos al ili kelkajn malgrandajn donacojn.

Az utóbbi időben egyre többen mondogatják, hogy hamarosan beköszönt a tél. A meteorológusok egyelőre csak hűvös, borongós időt jósolnak, de itt az ideje, hogy megvegyem a csizmámat. A kirakatokat nézegetve látom, hogy a választék bőséges, az árak azonban nagyon drágák. Nekem nem lesz ilyen sok pénzem. Mi lenne, ha megsúgnám a szüleimnek, hogy melyik csizmát szeretném megvenni. Esetleg együtt mehetnénk el a boltba, felpróbálnám, megnézném magam a tükörben. Természetesen én is veszek nekik néhány apróbb ajándékot.

3.

Speciala internacia tendaro okazis en urbo Pécs en aŭgusto. La 28-an fojon renkontiĝis tiuj familioj, kies gepatroj estas alinaciaj, sed kono kaj amo de Esperanto kunligis ilin. Ili ekhavis komunan fil(in)on, kaj ili interparoladis kun li/ŝi ekde la komenco en tiu lingvo. En la tendaro sepdek ses partoprenintoj reprezentis dek unu naciojn. La plej multo de la infanoj ekkonis Esperanton dum bebaj jaroj, tial ili taksas la Internacian Lingvon kiel sian gepatran lingvon. Esperantistoj renkontiĝis en aranĝaĵoj; ili konis unu la alian, kaj ili geedziĝis post iom da tempo.

Különleges nemzetközi tábornak adott otthont augusztusban Pécs. Olyan családok találkoztak 28. alkalommal, amelyekben a szülők más-más nemzet tagjai, de az eszperantó ismerete és szeretete összehozta őket. Közös gyermekük született, és vele kezdettől fogva ezen a nyelven beszéltek. A hetvenhat résztvevő kilenc ország tizenegy nemzetiségét képviselte a táborban. A gyermekek többsége csecsemőként ismerkedett meg az eszperantóval, ezért anyanyelvként tartják számon a nemzetközi nyelvet. Az eszperantisták rendezvényeken találkoztak; megismerték egymást, majd bizonyos idő után házasságot kötöttek.

4.

Multaj volis kompili internacian lingvon. Oni povis nombri la provadojn malfacile. Inter ili estis tiu, kiu volis solvi la problemon per fajf(ad)o, muziko, bildoj aŭ numeroj, kaj aperis multe da artefaritaj lingvoj. En Esperanto estas nur unuspeca deklinacio kaj konjugacio, mankas esceptaj vortoj, kiel en la germana kaj la angla lingvoj. Ne ekzistas gramatikaj genroj. Oni faras vortojn pere de prefiksoj kaj sufiksoj. Meznivela abiturientiĝonta lernanto komprenas pli bone skribitan kaj legitan lingvon (tekston) pos dudek esperantaj lemohoroj, ol la francajn, germanajn, italiajn aŭ hispanajn frazojn post la 100-hora studado.

Sokan akartak nemzetközi nyelvet alkotni. A próbálkozásoknak se szeri, se száma. Volt ezek között olyan, aki füttyel, zenével, képekkel vagy számokkal akarták a problémát megoldani, és sok műnyelv született. Az eszperantóban csak egyfajta névszó- és igeragozás van, nincsenek rendhagyó igék, mint a németben vagy angolban. Nincsenek nyelvtani nemek. Szavait elő- és utóképzők segítségével alkotja. Egy átlagos érettségiző diák 20 eszperantó tanóra után jobban megérti az olvasott és írott nyelvet, mint 100 óra után a franciát, németet, olaszt vagy spanyolt.

5.

Kiel mi ekrigardis kuŝante sur la lito, komence mi rimarkis grandegan kristalolustron, pendantan super mi. Sur ĝiaj perloj ek-ekbrilis lumetoj.

Laŭ la movo de enormaj alkroĉitaj, ŝlifitaj vitroaldonaĵoj mi pensis, ke en la ĉambro funkciis klimatizilo. La temperaturo estis agrabla. En duonmallomo mi povis rimarki dekoraĵojn, kiuj memorigis min pri la baroka stilo. Sur la plafono kaj la muroj densiĝis gipsornamaĵoj kun ilustrado de anĝeloj kaj fruktoj.

Ahogy felnéztem az ágyról, legelőször a fölöttem lógó hatalmas kristálycsillárt vettem észre. Gyöngyszemein meg-megcsillant a fény. A ráakasztott rengeteg csiszolt üveg függő mozgásából arra következtettem, hogy a teremben légkondicionáló működött. Kellemes volt a hőmérséklet. A félhomályban ki tudtam venni a barokk stílusra emlékeztető díszeket. A mennyezeten és a falakon angyalokat és gyümölcsöket ábrázoló gipszstukkók sorjáztak.

6.

La kreinto de Esperanto estis Ludwig Zamenhof. la pola okulisto. Li publikis sian libron en 1887 sub la pseŭdonomo Doktoro Esperanto, tio estas hungare „Reménykedő Orvos”. Tiam Esperanto estis nur skizo sur 40 paĝoj. De tiam ĝi fariĝis perfekta, konstante evoluanta, viv(ant)a lingvo. Ĝi havas riĉan kulturon, beletristikon kaj fakliteraturon. Oni parolas ĝin en ĉiu lando de la mondo. La intenco de Zamenhof estis, ke la homaro komprenu unu la alian pere de komuna lingvo, malaperu naciaj, rasaj, religiaj kontraŭaĵoj, ĉesu la militoj.

Az eszperantó megalkotója Ludwig Zamenhof lengyel szemorvos volt. 1887-ben publikálta könyvét Doktoro Esperanto, azaz dr. Reménykedő Orvos álnéven. Az eszperantó ekkor egy 40 oldalas vázlat volt csupán. Azóta egy tökéletes, állandóan fejlődő, élő nyelvvé alakult. Gazdag kultúrával, szép- és szakirodalommal rendelkezik. A világ minden országában beszélik. Zamenhof célja az volt, hogy az emberiség egy közös nyelv segítségével szót értsen egymással, eltűnjenek a nemzeti, faji, vallási ellentétek, megszűnjenek a háborúk.

7.

Pere de Esperanto oni povas estigi interligojn kun esperantistoj, kiuj vivas en kiuj ajn landoj de la mondo. Ĉie oni trovas helpemajn geamikojn. Oni povas korespondi, sendi kaj ricevi pakaĵojn. Oni povas konatiĝi kun la tradicioj, manĝaĵoj, sinteno, kulturo de aliaj popoloj.

Oni povas vojaĝi al renkontiĝoj, kongresoj, kie atendas onin ĉiam unikaj programoj kaj bonaj societoj.

Oni povas akiri restejojn kaj ĝustajn informojn, ĉar en la eldonajo Pasporta Servo oni povas trovi adresojn de kelkaj miloj da esperantistoj. Pli kaj pli da fakoj akceptas Esperanton en la internacia ŝanĝo de informoj.

Az eszperantó segítségével kapcsolatot létesíthet a világ bármely országában élő eszperantis-tákkal. Mindenütt segítőkész barátokra talál. Levelezhet, csomagokat küldhet és kaphat. Megismerkedhet más népek hagyományaival, életével, viselkedésével, kultúrájával. Találkozókra, kongresszusokra utazhat, ahol mindig nagyszerű program és jó társaság várja. Ingyen juthat szálláshoz és pontos információkhoz, mert a Pasporta Servo című kiadványban több ezer eszperantista címét találja meg. Egyre több szakma fogadja el a nemzetközi információcserében az eszperantó nyelvet.

8.

Pli frue Aleksandro muzikis volonte en sia trimembra orkestro. Li ludas ses muzikilojn; lia kantvoĉo plenigas senfortige teatran ĉambregon. Li parolas tri lingvojn, tuj li trovas la konvenajn kontaktojn kun ĉiu, li „pulsadis” en la kultura vivo de la urbo dum kelkaj jardekoj. Li konfesas, ke li povas danki sian amatan edzinon preskaŭ pro ĉio; ŝi montris ekzemplon por uzi devigon de inteligentaro kaj vivi harmonian geedziĝan vivon. Post la morto de lia amatino, kiu okazis la 28-an de septembro 2010, li povis renoviĝi malfacile.

Sándor háromtagú zenekarával korábban szívesen zenélt. Hat hangszeren játszik, énekhangja erősítés nélkül megtölt egy színháztermet. Három nyelven beszél, mindenkivel azonnal megtalálja a megfelelő kontaktust; a város kulturális életében évtizedekig „lúktetett”. Azt vallja, hogy szinte mindent szeretett feleségének köszönhet, aki példát mutatott arra, hogyan lehet a boldog családi életet, az értelmiségi elkötelezettséget és a harmonikus házasságot összeegyeztetni. Kedvesének 2010. szeptember 28-án bekövetkezett halála után nehéz volt ismét talpra állnia.

9.

La trajno ekiros post kelkaj minutoj, ĉiuj lokoj estas okupitaj en la kupeo. Unu el la vojaĝantoj envagoniĝis kun peza kofro, kaj li serĉis liberan lokon. Apud unu el sidantaj vojaĝantoj estas saketoj sur la sidloko. La staranta vojaĝanto demandis, ĉu tiu loko estas libera. La sidanta vojaĝanto respondis, ke ĝi apartenas al sia amiko, kiu iris por ĵurnalo. La trajno ekiris, sed la posedanto de la pakaĵoj ne revenis. Ĉiuj ridis en la kupeo, ĉar ili sciis, ke la pakaĵoj apartenas al la sidanta vojaĝanto. Laŭ la sidanta vojaĝanto, certe sia amiko malfruis al la trajno. Tiam la staranta vojaĝanto ekprenis kaj elĵetis la pakaĵojn tra la fenestro, ke la kompatinda amiko ne restu sen pakaĵoj.

A vonat percek múlva indul, a fülkében minden hely foglalt. Az egyik utas nehéz bőrönddel szállt fel, és szabad helyet keresett. Az egyik ülő utas mellett az ülésen táskák vannak. Az álló utas megkérdezte, hogy szabad-e ez a hely. Az ülő utas azt felelte, hogy a barátjáé, aki elment újságért. A fülkében mindenki nevetett, mert tudták, hogy a csomagok az ülő utasé. A vonat elindult, de a csomagok gazdája nem érkezett meg. Az ülő utas szerint barátja bizonyára lekéste a vonatot. Ekkor az álló utas fogta, és kidobta az ablakon a csomagokat, hogy a szegény barát ne maradjon csomag nélkül.

10.

Hodiaŭ jam Jessica Lange povas permesi al si mem, ke ŝi ne entreprenu kian ajn rolon, ĉar ŝi ricevas enormajn proponojn. Se ŝi akceptus ĉion, ŝi ne povus okupiĝi sufiĉe pri siaj tri gefiloj. Dum la prezentado de sia lasta filmo ŝi malkaŝis, ke ŝi entreprenis tiun rolon pro personaj kaŭzoj. Nome antaŭ ol iĝi aktorino, ŝi laboris kiel kelnerino en tiu dancejo, kie oni filmis, do ŝi bone konis tiun simbolitan mondon. Oni demandis, ĉu ŝi ne estas trompiĝinta, ĉar ĉi-foje ŝi rolis nur epizodan rolon. „Absolute ne” – ŝi respondis. – „Malfacile mi toleras longajn filmadojn, mi timas lasi miajn gefilojn solaj longtempe.”

Jessica Lange ma már megengedheti magának, hogy ne vállaljon el akármilyen szerepet, hiszen rengeteg ajánlatot kap. Ha mindet elfogadná, nem tudna eleget foglalkozni három gyermekével. Legutóbbi filmjének bemutatóján elárulta, hogy ezt a szerepet személyes okokból vállalta el. Ugyanis mielőtt színésznő lett, pincérnőként dolgozott abban a bárban, ahol a filmet forgatták, jól ismerte tehát a benne ábrázolt világot. Megkérdezték főle, nem csalódott-e, amiért ezúttal csak mellékszerepet játszott. „Egyáltalán nem” – felelte. „Nehezen viselem a hosszú forgatásokat, félek sokáig egyedül hagyni a gyerekeimet.”

11.

La baza temo de Masonisto Kelemen estas komuna motivo en pluraj balkanaj popolaj tradicioj. La motivo venis al Hungario el la rumana kultursfero, tial ĝi troveblis plejparte en la regiono Transilvanio, kie ankaŭ Zoltán Kodály registris ĝin dum sia kolekta vojaĝo. Pri tiu temo estis verkita moderna hungara rokopero. En la muzika dramo la masonistoj, kiuj kontraktis pri la konstruo de la fortikaĵo de Déva (entreprenis la konstruadon...), vane laboras jam tutan monaton. La muroj disfalas denove. La masonistoj estas konvinkiĝintaj, ke la malsukceson kaŭzas malbonaj spiritoj, vagabondantaj sur la monto.

A Kőműves Kelemen alaptémája közös néhány balkáni nép hagyományában. A motívum Magyarországra a román kultúrkörből érkezett, ezért főképpen Erdélyben létezett, ahol Kodály Zoltán is számba vette gyűjtő körútja során. Ebben a témában egy modern magyar rockopera született. A zenedrámában a Déva várának felépítésére vállalkozó kőművesek már egy hónapja hiába dolgoznak. A falak ismételten leomlanak. A kőművesek meg vannak győződve arról, hogy a kudarcot a hegyen bolyongó rossz szellemek okozzák.

12.

Kiam NASA komencis flugigi astronautojn al la spaco, baldaŭ ĝiaj inĝenieroj divenis, ke globkrajono(j) ne funkcias sen gravito. Por ke solvi tiun malfacilegan problemon, la esploristoj de NASA evoluigis tiun globkrajonon, kiu povas skribi sen gravito, kap-al-sube, sub akvo kaj preskaŭ sur ĉiu surfaco, ekzemple sur vitro, tiel same ĉe iom da temperaturo inter glaciipunkto kaj 300 gradoj da Celso. Ĉi tiu postulis dekon da jaroj kaj 12 miliardoj da dolaroj. Rusoj uzis kraĵojn...

Amikor a NASA elkezdett asztronautákat küldeni az űrbe, a mérnökök hamarosan rájöttek, hogy a golyóstoll nem működik gravitáció nélkül. Hogy megküzdjenek ezzel a súlyos problémával, a NASA kutatók kifejlesztettek egy olyan tollat, ami ír gravitáció nélkül, fejjel lefelé, víz alatt, és majdnem minden felületen, mint pl. üvegen, valamint fagypontra és 300 °C között bármilyen hőmérsékleten. Mindez egy évtizedbe és 12 milliárd dollárba került. Az oroszok ceruzát használtak...

13.

Oni devas timi nenion kaj neniun – diris la sudamerika verda papago de mia amikino en la buŝo de la nigra kato de mia najbarino.** Dum la plenumo de la mendilo li cerbumadis laŭtete. ** Ĉu vere bone sidas al mi la vestaĵo eĉ tiam, se mi mendos ĝin laŭ katalogo? ** Ekzemple por sensaciavidaj ĵurnalistoj estas interesa mesaĝo tiu, se brunharara, laŭte bojanta hundo mordis leterpoŝtiston, kiu plenumas sian laboron. ** Antaŭigi estas malpermesite ĉe vojkruc(i)oj, vojkruciĝoj (stratkruciĝoj), fervojaj trairejoj kaj proksime al piediraj trapasejoj.

Nem kell félni senkitől és semmitől – mondta a barátnőm dél-amerikai zöld papagája a szomszédasszony fekete macskájának szájában. – A megrendelőlap kitöltése közben félhangosan morfondírozott. – Vajon biztosan jól fog állni rajtam a ruha akkor is, ha a katalógusból rendeltem? – A szenzációvadász újságírók számára az például egy érdekes hír, ha egy barnaszőrű, hangosan ugató, mérges kutya megharapott egy munkáját végző postást. – Előzés kanyarban, útkereszteződéseknél, vasúti átjáróknál és gyalogátkelők közelében tilos.

*****

Fordítás eszperantórol magyarra

Maximális pontszám: 20 pont

1.

La „prienergiaj Oscar-premioj”

Linz, la ĉefurbo de la aŭstra provinco Supra Aŭstrio konscie evoluas por iĝi „energiŝpara” ĉefurbo de Eŭropo kaj de la tuta mondo. Laŭ iniciato de la provinca registaro kaj kun aktiva subteno fare de la aŭstraj federaciaj aŭtoritatoj okazis tie la trian fojon prestiĝa konkurso, kiu strebas trovi la pionirojn en la fako de efika uzo de netradiciaj, alternativaj kaj renovigeblaj energifontoj (suno, vento, biologia brulaĵo) cele al ŝparado de akvaj kaj aliaj energifontoj. Al la plej elstaraj projektoj en la konkurso en kvin kategorioj oni aljuĝas unuan premion en formo de 18 kg peza bronza statueto, kiu estas nomata angle *Energy Globe* [énergî gloŭb], plus monsumo de 10 000 eŭroj.

Por ricevi la unuan premion en 2002 konkursis 1294 projektoj el 99 landoj de la mondo en kvin kategorioj. Ili estis atente esploritaj fare de kompetenta ĵurio. La finalon de la konkurso atingis firmaoj, organizaĵoj kaj privataj iniciatgrupoj el Usono, Hispanio, Finnlando, Sud-Afriko, Pollando, Svislando, Germanio, Britio kaj Francio. En la moderna kongreshalo *Design Center* [dizájn senter] en Linz, antaŭ loka eminenta publiko kaj ĵurnalistoj, okazis la enmanigo de premioj en la kategorioj „Entreprenoj”, „Transporto kaj komunumoj”, „Konstruado kaj loĝigado”, „Privataj kaj sociaj iniciatoj” kaj „Akva mastrumo”.

Linz, Aŭstria Felső-Ausztria tartományának székhelye, tudatosan fejlődik Európa és az egész világ energiatakarékos fővárosává. A tartományi kormány kezdeményezésére és az osztrák föderációs szervezetek befolyásos szakembereinek aktív támogatásával harmadik alkalommal rendezték meg azt a tekintélyes pályázatot, amely igyekezett megtalálni azon szakma kezdeményezőit, akik természetes, alternatív, megújuló energiaforrásokat (nap, szél, biomassza) hatékony használnak fel a vízi és más energiaforrásokkal való takarékoság céljából. A pályázat legkiemelkedőbb terveit öt kategóriában jutalmazzák, az első díj egy 18 kg súlyú bronz szobor (angolul „Energy Globe”), valamint 10.000 euró.

Az első díj megszerzése érdekében 2002-ben öt kategóriában 1294 pályázat érkezett a világ 99 országából. Ezeket hozzáértő zsűri bírálta el. A döntőbe amerikai, spanyol, finn, dél-afrikai, lengyel, svájci, német, angol és francia cégek, szervezetek és civil csoportok jutottak be. A díjak átadása a linzi modern kongresszusi központban, a Design Center-ben történt, a helyi eminens közönség és újságírók előtt a következő kategóriákban: Vállalkozások, Szállítás és közösségek, Építészet és lakhatás, Egyéni és társadalmi kezdeményezések és Vízgazdálkodás.

*****

2.

Ekspedicio trovis novajn speciojn de flaŭro kaj faŭno en Nov-Gvineo*

En pasintjara decembro ekspedicio gvidata de aŭstraliaj sciencistoj ĉe monta regiono en okcidenta Nov-Gvineo trovis „la plej similan pejzaĝon al tiu de la Ĝardeno de Edeno troveblan sur la Tero”, kiel diris unu el la partoprenantoj. Temas pri ĝangalo daŭre kovrata de

nebulo, kun preskaŭ unu miliono da hektaroj. La unua birdo, kiun vidis la ekspedicianoj, estis nekonata specio. En la dua tago ili povis rigardi la dancon je amindumo de tiaj paradizbirdoj, kies specion oni kredis jam de kelka tempo estingiĝinta. Inter pliaj trovaĵoj estas specio de rododendro kun eble la plej granda floro sur la tero. La bestoj de tiu regiono, kiuj neniam antaŭe havis kontakton kun homoj, ne timis la ekspedicianojn kaj ne fuĝis. Pro tio la sciencistoj povis observi ilin senprobleme. La ekspedicianoj diris, ke la studado de la trovitaj specioj daŭros multan tempon. Ili taksas ĉi tiun ĝangalon grandega riĉaĵo, kiun oni devas konservi per la kunlaboro de internaciaj organizaĵoj kaj la lokanoj.

* *Új-Guinea*

Egy expedíció új növény- és állatfajokat fedezett fel Új-Guineában

Tavaly decemberben egy ausztrál tudósok által vezetett expedíció Új-Guinea nyugati részén, egy hegyborította vidéken az egyik résztvevő szavaival szólva megtalálta "a földi Édenhez legjobban hasonlító tájat". Egy állandóan ködös, majdnem egy millió hektáros dzsungelről van szó. Az első madár, amit az expedíció tagjai megláttak, egy ismeretlen faj volt. A második napon pedig olyan paradicsommadarak násztáncát nézhették, amely fajt bizonyos ideje kihaltak hittek. A további felfedezések között van egy olyan rododendron, amelynek talán a legnagyobb virága van a Földön. Ennek a vidéknek az állatai, melyek korábban semmilyen kapcsolatban sem voltak az emberekkel, nem féltek az expedíció tagjaitól, és nem menekültek el. Ezért a tudósok gond nélkül vizsgálhatták őket. Az expedíció résztvevői azt mondták, hogy a talált fajok tanulmányozása rengeteg ideig fog tartani. Rendkívüli értéknek tartják ezt a dzsungelt, amelyet nemzetközi szervezetek és a helybeliek együttműködésével kell megőrizni.

*****

3.

Adriatika marbordo

Albana Riviero estas konsiderata kiel la lasta ekologie pura marbordo de la Adriatika Maro. Ĝia unua vidindaĵo estas Llogara, kiu estas parto de nacia parko, posedanta riĉan pinarbaron. Ene de ĝi estas pluraj vilaoj, kaj ankaŭ restoracioj, en kiuj oni ofertas freŝkuiritajn ŝafidaĵon kaj kapridaĵon. Vilaĝo Dhermi estas unu el la unue ekestintaj loĝlokoj ĉe la marbordo. Sude de ĝi videblas kasteleto, troviĝanta sur duoninsulo ĉe la golfo. Ĝi iam apartenis al Ali Paŝa, kiu estis unu el la lokaj regantoj dum la otomana periodo. Kiam Ali Paŝa kunigis siajn militfortojn kun kristanaj grekaj ribeluloj, la turka sultano sieĝis la kastelon, kaj li senkapigis la paŝaon.

Vojaĝante suden oni trapasas ankaŭ aliajn belajn vilaĝojn kaj fine atingas urbon Saranda. La ripozejo estas konata pro sia varma mediteranea klimato, kiu ebligas naĝi ankaŭ meze de oktobro en la Adriatika Maro. La urbon vidindigas longa kaj belega promenejo laŭlonge de la marbordo same, kiel domoj en paralelaj stratoj unu super la alia sur monteto.

Vizitindas ankaŭ antikva urbo Bultrint, situanta malpli ol 20 km-ojn sude. Ĝi estas protektata de Unesko-fondaĵo. La amfiteatro de Aesculapius, baptistejo kaj la antikvaj muregoj estas inter la plej gravaj arkeologiaj vidindaĵoj de Butrint.

Norde de Saranda estas majesta akvofontego nomata "Blua okulo". Estante sub la ombro de tre maljunaj kverkoj, al tiu loko estas intime ligita la legendo pri dekdukapa drako. Oni rakontas, ke la drako kaptis la junedzinojn kaj ne permesis al la vilaĝanoj ĉerpi akvon el la fonto. Post la mortigo de la drako fare de la vilaĝanoj, ekfluis klara akvo el ĝia okulo, kaj tio estigis la riveron Bistrica.

*****

4.

La rolo de la germana lingvo en la internacia komunikado

La germana lingvo estas la 12-a mondlingvo. Tio estas la rezulto de statistiko, kompilita por UNESCO. La statistiko limiĝas je la plej ofte parolataj lingvoj de la mondo. Ĝi difinas tiujn lingvojn, kiujn parolas minimume 100 milionoj da homoj aŭ kiuj estas kiel oficiala lingvo minimume en tri ŝtatoj. Al tiuj apartenas (laŭ alfabeto ordo) la angla, araba, bengala, ĉina, franca, germana, hindia, hispana, japana, malaja-indoneza, portugala kaj rusa. La statistiko nenion diras pri ilia uzado en la internacia komunikado.

La germanan kiel gepatran lingvon parolas ĉirkaŭ 90 milionoj da homoj en tiuj sep ŝtatoj, en kiuj ĝi estas tutŝtata aŭ regiona oficiala lingvo (krom Germanio tio estas Aŭstrio, Svislando, Luksemburgio, Lihtenŝtejno, Belgio, Italio) kaj proksimume de ses ĝis ok milionoj de germanlingvaj minoritatoj en aliaj landoj.

La germana federacia registaro daŭre subtenas la disvastigadon de la germana kiel fremdlingvo. La germana reunuiĝo kaj la malfermiĝo de orienta Eŭropo komence forte vivigis la esperon pri esenca plifortigo de la internacia pozicio de la germana lingvo, kaj oni intensigis ĉi-rilatan aktivecon.

*****

5.

La svisa modelo

Plian fojon la svisa federalismo kaj lingvopolitiko de Svislando estas prezentitaj kiel referencoj indaj por sekvi. Valoras do ekzameni, kiel funkcias la tiurilata svisa modelo, des pli, ĉar tiu lando la 10-an de marto 1999 en sia konstitucio modifis la artikolon pri la lingvoj. Tamen unue ni necesas disponi ĝustan bildon pri la svisa realo, por elimini la misan kliŝon, ke ĉiu sviso parolas tri lingvojn.

Koncerne la federalismon, oni konsciu, ke Svislando konsistas el la centra ŝtato, el 26 regionaj ŝtatoj nomataj kantonoj, kaj el ĉirkaŭ 3000 lokaj teritoriaj komunumoj. La 26 kantonoj disponas pri multrilata suvereneco, jen konkurantaj kun suvereneco de la centra ŝtato, jen ekskluzivaj. Ekzemple, pri kulturo ekskluzive suverenas la kantonoj. La lokaj komunumoj ĝuas aŭtonomecon varian laŭ la kantonoj.

Kiu jam traveturis Svislandon, tiu povis rigardi belegan panoramon, altegajn montojn kun neĝo, kiuj plezurigas la homojn. Ĉu svisanoj povis uzi kaj ĝeneraligi tiun belecon de la lando en siaj leĝoj pri la modelo pri aŭtonomio?

*****

6.

Lingva identeco

La lingva identeco de Svislando estas vere kompleksa. Ĝi dependas unuavice de la fakto, ke por sviso pli gravas la kantona identeco ol aparteni al lingva komunumo. Alian gravan influon havas la fakto, ke en Svislando loĝas 1. 250.000 eksterlandanoj, tio estas 18 procentoj de la tuta loĝantaro.

La popolnombrumado en ĉiu jardeko enketas ankaŭ pri la lingva konsisto de Svislando. En 1990 oni enketis unuafoje ne nur pri la ĉeflingvo de la individuoj (t. e. la lingvo en kiu oni pensas kaj kiun oni plej majstras), sed ankaŭ pri la ĉiutaga uzado de aliaj lingvoj kaj dialektoj. Tio ebligas unuafoje nombre taksii la fenomenon jam delonge konatan: lingva identeco ofte manifestiĝas plurnivele. Ankaŭ tiu evidentiĝis, ke intensa enlanda migrado, same kiel enmigrado el multaj eksteraj landoj, relativigas la signifon de la limoj inter la lingvaj teritorioj. Tio instigas la svisan instancon konstati el la statistiko, ke Svislando estas dum transformiĝo al multkultura socio, kie vivas novaj lingvaj minoritatoj.

*****

7.

Enmigrado antaŭ kaj inta

Mi loĝas en malgranda kampara urbo en la mezo de Irlando. Antaŭ malmulte da jaroj la tiea etoso estis vilaĝeca. La urbeto situas for de vojoj, kiuj kondukas al la popularaj turismaj regionoj, do estis malofte vizitata de eksterlandanoj. La plimulto de la junuloj ne restis en la urbo post la studado: preskaŭ ĉiu, kiu havis iom da ambicio, elmigris al pli promesplenaj landoj. Ankaŭ miaj tri filoj devis serĉi novan vivon eksterlande.

Tamen, post la prospero, kiu sekvis la aliĝon de Irlando al la Eŭropa Komunumo (nun Eŭropa Unio), ĉio transformiĝis. Anstataŭ amasa elmigrado, Irlando iĝis fokuso de enmigrado. Miloj da homoj el landoj, kiuj suferis de alta senlaboreco, alvenis por tie labori. La plimulto venis el Pollando, sed en nia urbo plej multnombraj estas litovoj kaj latvoj. Ankaŭ brazilanoj enmigris por labori en la lokaj viandprilaborejoj. Malpli multnombraj, tamen videblaj, estas afrikaj enmigrintoj.

Vi povas demandi min: kiel mi opinias pri tiuj enmigrantoj? Ili venis por serĉi kaj trovi laboron. Ekzistas tiuj landoj, kie ili vivas malriĉe, ne tiel libere kiel ĉe ni.

*****

8.

Kio estas Universala Esperanto-Asocio (UEA)?

Universala Esperanto-Asocio estis fondita en 1908 kiel organizaĵo de individuaj esperantistoj. Nuntempe UEA estas la plej granda internacia organizaĵo por la parolantoj de Esperanto, kaj havas membrojn en 117 landoj. UEA laboras ne nur por disvastigi Esperanton, sed ankaŭ por vekti diskutojn pri la monda lingvoproblemo kaj atentigi pri la neceso de egaleco inter lingvoj. Ĝia Statuto listigas jenajn kvar celojn:

- disvastigi la uzadon de la internacia lingvo Esperanto;
- agadi por la solvo de la lingva problemo en internaciaj rilatoj kaj faciligi la internacian komunikadon;
- plifaciligi la ĉiuspecajn spiritajn kaj materiajn rilatojn inter la homoj, malgraŭ diferencoj de nacieco, raso, sekso, religio, politiko aŭ lingvo;
- kreskigi inter siaj membroj fortikan senton de solidaro, kaj disvolvi ĉe ili la komprenon kaj estimon por aliaj popoloj.

Specialaj zorgoj de UEA estas la disvastigo de Esperanto en landoj kaj mondopartoj, kie ankoraŭ ne ekzistas memstara movado, kaj la ligado de aktivuloj en tiuj landoj kun la monda movado. Krome ĝi delonge reprezentas la Esperanto-movadon ĉe internaciaj instancoj kiel Unuiĝintaj Nacioj, Unesko, Konsilio de Eŭropo. UEA estas grava eldonejo, la ĉefa perpoŝta vendejo de Esperanto-libroj, kongresa sekretariejo kaj informcentro. Ĝi posedas gravan bibliotekon, kaj ĝia reto de aktivuloj estas la plej vasta kaj internacia en la movado.

Sed UEA estas multe pli ol nura serv-instanco. Ĝi estas ankaŭ movado, kiu strebas al idealo: idealo de interhoma kompreniĝo kaj kunlaboro. Tio signifas, ke multaj el ĝiaj agadoj dependas de la libervola subteno de ĝiaj membroj: ili ne pagas sin mem, sed postulas donacojn kaj oferojn. Ĝi ankaŭ bezonas aktivajn kaj saĝajn homojn por plenumi tiujn agadojn.

*****

Irányított fogalmazás (Levélírás) BEVEZETÉS

1. Koran dankon por via interesa letero kaj du belegaj bildkartoj pri via urbo. Mi esperas, ke iam mi povos akcepti vian inviton vojaĝi al vi.
2. Mi esperas, ke vi fartas bone, vi resaniĝis, kaj nun vi ne havas gripon. Vi devas manĝi vitaminojn, fruktojn, trinki teon.
3. Koran dankon por viaj bondeziroj senditaj okaze de mia naskiĝtago. Mi tre bedaŭras, ke vi ne povis partopreni mian naskiĝtag-feston.
4. Mi petas vian pardonon pro mia longa silento. La afero estas, ke ni vizitis Italion. En mia sekvonta letero mi skribos al vi detale pri nia somerumado.
5. Mi esperas, ke vi ricevis mian lastan leteron, kvankam vi ne respondis longe. Ĉu vi estas malsana? Ĉu vi forveturis?
6. Koran dankon, ke vi skribis tre multe pri viaj familianoj. Tre plaĉis al mi, ke ĉiutage vi helpas al via malsana patrino.
7. Kia novaĵo estas? Vi skribis al mi tre antaŭlonge. Mi fartas bone.

8. Iomete mi maltrankviliĝis. Ĉu vi estas malsana? Vi ne skribis al mi jam kelkajn monatojn. Kio okazis? Bonvolu respondi!
9. Mi havas feliĉon, ĉar hodiaŭ mi ricevis vian leteron. Vi invitis min al Slovakio. Koran dankon, sed mi devas pripensi la aferon. Poste mi skribos pri tio.
10. Ni renkontiĝis antaŭlonge. Mi esperas, ke vi estas hejme, kaj vi povos legi mian leteron tuj.
11. Pasis du monatoj ekde tiam, ke ni konatiĝis dum la E-a renkontiĝo en Berlin. Mi estas tre feliĉa, ĉar mi ricevis vian leteron.

BEFEJEZÉS

1. Mi finas mian mallongan leteron. Bedaŭrinde mi havas malmulte da libera tempo, ĉar mi devos helpi al mia patrino (ĉar atendas min mia amiko).
2. Mi petas vin skribi detale pri via vojaĝo al Nederlando kaj Belgio.
3. Mi esperas, ke via patrino jam resaniĝis, kaj via familio povos vojaĝi al Hispanio, kie – espereble – vi pasigos belegajn tagojn.
4. Mi deziras al vi ĉion bonan: fortan sanon, multe da feliĉo, ĝojo kaj sukceso. Skribu kiel eble pli rapide!
5. Kun koraj (esperantistaj, amikaj) salutoj...
6. Kisetas vin...

Levél (1.)

Írjon 17-20 soros levelet eszperantóul úgy, hogy minden irányítási szempontra térjen ki. (Ezek sorrendjét felcserélheti.) Fontos, hogy a fogalmazás összefüggő szöveget alkosson. A terjedelemben nem számít bele a dátum, a megszólítás, a búcsúzó sor(ok) és az aláírás. Csak keresztnévet írjon. Ha a szöveg teljes nevet kíván, ne a saját nevét és lakcímét írja be. Ügyeljen arra, hogy ne lépje túl az előírt terjedelmet. Írjon olvashatóan, egyértelműen. A levél formai előírásait tartsa be.

Külföldi barátnője idén érettségizik. Jövőre pedig egy igen rangos felsőoktatási intézménybe szeretne bejutni: most, a felkészülés időszakában azonban elég ideges, nyomasztja a gondolat, hogy megbukik az érettségin. Ráadásul nagyon nehéz felvételt nyerni az általa választott intézménybe: óriási a verseny a diákok között. Az illető már arra gondol, hogy felhagy a tanulással, és inkább megvalósítja gyerekkori álmát: manöken lesz. Ön most levelet ír neki, amelyben

- tanácsokat ad arra vonatkozóan, hogyan lehet sikeresen leérettségizni, illetve hogyan lehet leküzdeni az idegességet;
- utal arra, hogy milyen előnyökkel jár majd, ha felveszik egyetemre, főiskolára;
- elmeséli egy ismerőse esetét, aki hirtelen félbeszakította a tanulmányait, és most sajnálja a ballépését;
- lebeszéli őt arról, hogy manöken legyen;
- elmondja neki saját tapasztalatát / elképzelését: hogyan vészelte át / hogyan fogja átvészelni ezt a nehéz időszakot.

Kara Marta!

Mi legis vian leteron kun intereso. Vi ne devas timi la abiturientan ekzamenon. Prave, mi timis, sed fine mia ekzameno sukcesis bone. Ankoraŭ vi havas tempon, lernu diligente. Eble lernu kun via samklasano, aŭ petu helpon de viaj instruistoj. Se vi estas nervoza, spiru profunde, provu trankviliĝi, trinku limonadon, manĝu ĉokoladon.

Se via abiturienta ekzameno sukcesos bone, vi povos studi en altlernejo, kaj poste vi ricevos bonan laborlokon. La studenta vivo estas pli gaja kaj pli facila ol la laboro. Mi havas amikon, kiu ĉesis studi kaj nun li malĝojiĝis. Li trovis nur fizikan laboron, kiu estas tre laciga kaj malinteresa. La vivo de manekoj eble estas interesa, sed tre malfacila. Ili devas esti tre maldikaj, vi ne povus manĝi normale kaj multe. Mi scias, ke vi ŝatas viziti restoracion, vi devus mendi bongustajn manĝaĵojn.

Mi preparis min al mia ekzameno kun mia patro. Eble ankaŭ viaj gepatroj aŭ amikoj povas helpi al vi. Lernu ĉiutage iom, tiel restos tempo ankaŭ por ripozi kaj amuziĝi. Ne lernu nur en la lasta minuto! Mi esperas, ke mi povis helpi al vi. Mi pensos pri vi dum tiuj malfacilaj tagoj. Skribu, kiel sukcesos via ekzameno.

Estu kuraĝa!

Budapeŝto, la 14an de februaro 2014

Salutas vin

Petra

*****

Levél (2.)

Ön a nyári szünetben gyermekgondozóként állást szeretne vállalni egy külföldi családnál. Tavaly nyáron már vigyázott gyerekekre, és nagy örömet lelte ebben a munkában. Olyannyira, hogy elhatározta: olyan hivatást fog választani, ahol gyerekekkel foglalkozhat. Most levélben jelentkezik egy közvetítő ügynökségnél.

- Leírja, ki Ön, mivel foglalkozik, és milyen tulajdonságai teszik alkalmassá erre a munkára.
- Beszámol korábbi tapasztalatáról és arról, hogyan kapta ezt a munkát.
- Elmagyarázza, miért szerette ezt a feladatot és azt is, hogy milyen nehézségei adódtak munkája során.
- Írja meg, hogy melyik országban szeretne dolgozni, és miért éppen ott.
- Leírja, hogy a jövőben milyen formában szeretne gyerekekkel foglalkozni, és mi vonzza Önt ebben a hivatásban.

Estimata Sinjoro!

Mi estas Katalin Szabó el Hungario. Mi estas studentino. Mi ŝatus labori kiel infangardistino en Francio dum la someraj ferioj. Mi ŝatas infanojn, mi kantas bone kaj volonte mi ludas kun ili. Mi konas multajn rakontojn, fablojn, fabelojn, poemojn en la franca lingvo kaj en Esperanto.

Antaŭ jaro mi estis en Esperanta tendaro kun francaj infanoj. Ni ludis kaj ekskursis kune. Mia instruisto proponis al mi tiun eblecon. La tendaro tre plaĉis al mi. Estis multaj belaj ekskursoj kaj interesaj taskoj. Bedaŭrinde la infanoj ne parolis Esperanton bone, tiel mi povis interparoli

malfacile kun ili. Tio estis problemo. Mi ŝatus labori en Francio, ĉar mi volas perfektigi miajn sciojn en la franca lingvo. En la estonto mi laborus en infanĝardeno, ĉar mi ŝatas okupiĝi pri infanoj.

Sincere salutas vin

Katalin Szabó

Levél (3.)

Meghívta külföldi barátját/barátnőjét!

1. Mutassa be őt!
2. Milyen programot állított össze vendége számára?
3. Írja le részletesen azt, ami barátjának/barátnőjének legjobban tetszett!
4. Elégedett-e a programmal?
5. Önt is meghívta külföldi barátja. Örül-e a meghívásnak? Mik a tervei?

Kara Elizabeta!

Mi petas pardonon, ke mi ne skribis al vi delonge, sed mi havis malmulte da libera tempo. Mi esperas, ke ĉe vi ĉio estas en ordo. Kiel vi kaj viaj gepatroj fartas?

Imagu! Mi havas anglan amikinin. Ŝi estas Suzana. Ŝi vivas en urbeto Sevenoaks, proksime al Londono. Ŝi estas kara, gaja, simpatia kaj bela. Ŝi havas tridek jarojn. Ŝi havas longan brunan hararon kaj blujn okulojn. Ankaŭ ŝi ŝatas vojaĝi, kiel mi. Mi invitis ŝin al urbo Debrecen. Ŝi alvenis la 13-an de julio. Ni vizitis la strandon en la Granda Arbaro, kie ni sunumis, naĝis, do pasigis la tempon tre agrable. Poste ni promenadis en la Granda Arbaro. Ni rigardis multajn birdojn kaj maljunajn, belajn, interesajn arbojn. Antaŭe ni vizitis la zoologian parkon. Tie estas krokodiloj, pingvenoj, elefantoj, ĝirafoj, tigroj, leonoj, antilopoj kaj tiel plu. Ili estis tre interesaj por Suzana. Vespere ni povis danci, gustumi hungarajn manĝaĵojn kaj drinkaĵojn en hungaraj restoracioj. Ni ridis multe.

Dum la sekvonta tago ni vizitis la Muzeon Déri. Tie ni rigardis la grandiozajn pentraĵojn de Mihály Munkácsi.

Ĉiu posttagmeze ni aĉetadis en magazenoj. Ruĝa papriko por ŝi estis ekzotika spico. Mi ĝojas, ke mi renkontiĝis kun ŝi. Ŝi revojaĝis al Anglio la 20-an de julio.

Mi estas laca, ĉar ni dancis ĉiunokte. Nun mi devas dormi multe.

Ŝi invitis min al Londono. Mi tre ĝojas, ke mi povos koni ŝiajn gepatrojn. Mi volus viziti la vidindaĵojn de urbo London kaj urbeto Sevenoaks.

Jam mi tre atendas la vojaĝon. Nun mi finas mian leteron. Baldaŭ mi skribos al vi pri mia vojaĝo. Mi deziras al vi ĉion bonan.

Hajdúböszörmény, la 15-an de aŭgusto 2014

Kun koraj salutoj

via amikino
Bernadeta

Levél (4.)

Külföldi barátja/barátnője a magyar konyha iránt érdeklődik.

- Sorolja fel a hagyományos magyaros ételeket.
  - Írja le, hogyan kell elkészíteni a pörköltet (töltött káposztát).
  - Önnek mi a kedvenc étele?
  - Érdeklődjön az adott ország étkezési szokásairól.
-

Kara Petra!

Mi petas vian pardonon pro mia longa silento. En via letero vi interesiĝis pri la hungarecaĵ manĝaĵoj.

Estas kelkaj bongustaj manĝaĵoj. Ekzemple paprikita terpomaĵo, fiŝsupo, paprikita kokinaĵo kun nokoj, farĉita brasiko, patkukoj kun kazeo, patkukoj kun farĉita porkaĵo laŭmaniere Hortobágy, legomaĵo el kukurboj, kazeitaj nudeloj, buljono laŭmaniere Újházi, speciala kolbaso (hungare: hurka).

Bedaŭrinde mi ne ŝatas kuiru, sed mi akiris la recepton de paprikita stufita porkaĵo (hungare: pörkölt).

Vi devas dispecigi kaj friteti (stufeti) tranĉitaĵojn cepetojn en oleo. Poste metu ruĝan pipron sur ĝin. Metu la tranĉitaĵojn en ĉi tiun sukcon. Aldonu malmulte da akvo, kaj kuiru, ke la la porkviando estu mola.

Dum la kuirado metu malmulte da salo kaj pipro. Laŭ via gusto. Surtabligu la manĝaĵojn kun varmaj nokoj.

*****

Alia recepto
Farĉitaj brasikoj

Töltött káposzta

Forró vízben megpuhítom a káposzta leveleit. Megdarálom a disznóhúst, ami ne legyen túl zsíros. Összekeverem a megdarált húst rizzsel, hagymával, fűszerekkel (paprika, só, bors) és teszek hozzá egy kevés olajat. Ezt a keveréket teszem a levelekbe, és becsavarom azokat. Végül a betekert leveleket beleteszem a fazékba, és alacsony tűznél megfőzöm azokat. Közben paradicsomlevet töltök hozzá.

En varmega akvo mi moligas foliojn de brasiko. Mi muelas porkviadon, kiu ne devas esti tro grasa. Mi miksas la muelitan viandon kun rizoĵoj, cepoj, spicoj (papriko, pipro, salo), kaj mi metas al ili malmulte da oleo. Tiun miksaĵon mi metas en la foliojn, kaj tordas (becsavarom) ilin. Fine mi metas la torditaĵojn brasikfoliojn en la poton, kaj ĉe malaltigita (malforta) fajro mi kuiras ilin. Intertempe mi verŝas al ili tomatsukcon.

Mia patro preferas hungaran paprikitan, stufitan porkaĵon (perkelton), do mia patrino kuiras ĝin ofte. Al mi plaĉas la hungara kuirarto, do mi manĝas ĉion, kion mia patrino kuiras, fritas, bakas, rostas.

Mi finas mian mallongan leteron. Bedaŭrinde mi havas malmulte da libera tempo.

Skribu al mi pri viaj naciaj manĝaĵoj! Mi deziras al vi ĉion bonan.

Debrecen, la 6-an de septembro 2014

Ĝis revido!

Viktoria

Levél (5.)

Írjon levelet sokoldalú hobbijáról!

- Hogyan és mire használja a számítógépét?
- Szeret dolgozni a kertükben.
- Érdeklődik a természetgyógyászat iránt.
- Régi kocsikat javít, újít fel.

Kara Petro!

Vi interesigis pri miaj hobiaj. Neniam mi enuas.

Ekde mia infanaĝo mi interesigas pri komputiloj. Tial mi lernas kaj studas komputteknikon. En mia libera tempo mi tre ŝatas konstrui (kompili) komputilojn, pliiĝustigi, ripari ilin. Ofte mi tralaboras tutajn noktojn. Kompreneble mi legas faklibrojn kaj gazetojn. Mi uzas interreton, kaj mi legas eĉ Esperantajn novaĵojn.

Krome mi ŝatas labori en nia ĝardeno. Mia hobiaj estas kultivi ornamkreskaĵojn, flegi ilin, tondi la herbojn, do beligi nian ĝardenon. Nature mi tre ŝatas, eĉ amas bestojn. Mi havas flavan papagon, kiu scipovas paroli. Mi havas hundon kaj tri katojn (unu nigran kaj du blankajn). Laŭ mia opinio la bestoj estas fidelaj kaj amindaj.

Mi interesigas pri ezoterio, naturkuracado. Mi finis kursojn de reikio, mi konas bone la cerbokontrolon, mi ŝatas horoskopojn, diversajn ŝtonojn kaj kuracherbojn. Laŭ mia opinio oni devas studi kaj koni la naturon, ĝiajn fortojn, kaj uzi ilin por si mem.

Mia plej granda „hobiaj” estas renovigo de malnovaj (tiel nomataj „old timer”) aŭtomobiloj. Mi tre ŝatas plezuri la belegan rezulton de mia laboro. Mi havas tri malnovajn aŭtojn, kaj ofte mi uzas ilin. Mi partoprenas konkurojn, kaj mi havas jam du orajn medalojn.

Skribu al mi, pri kio vi interesigas!

Debrecen, la 1-an de februaro 2014

Kun amikaj salutoj

Lacika

Levél (6.)

Barátja vendégségbe hívja meg új lakásába. Írjon erről a látogatásról moszkvai ismerősének.

- Írja meg, hogy régi gyermekkori barátja meghívta önt otthonába!
- Írja le a lakását!
- Emelje ki, hogy barátjának hatalmas könyvtára van!
- Hasonlítsa össze az ön szerényebb, de igényesebben összeállított könyvtárával!
- Ön szerint milyennek kell lennie egy ideális házi könyvtárnak?

Kara Nataša!

Mi esperas, ke vi fartas bone en Moskvo fore de via patrujo. Imagu, ankaŭ mi vizitis eksterlandon. Mia malnova amiko, kun kiu mi konatiĝis dum miaj infanaj jaroj, invitis min al la itala urbo Rimini. Mi pasigis ĉe li sep tagojn.

Dume li prezentis al mi sian familian domon kun floriĝardeno. Lia domo apartenis al sia praavino, kiu estis itala grafino en la dekoka jarcento. Tiu domo estas ne simpla domo, sed grandioza kastelo. Ĝi konsistas el dudek ejoj; en la konstruaĵo troviĝas eĉ balejo, galerio, kie oni povas rigardi belegajn pejzaĝojn, grandvalorajn portretojn de famaj italaj pentristoj. Li havas bibliotekon kun dumil libroj. Lia libraro troviĝas en la norda parto de la kastelo. Ĝia tereno estas proksimume 70 kvadratmetra. Ĝi estas elegante ornamita kun pompaj lustroj, imponaj kurtenoj kaj ronda tablo farita el vitro kaj marmoro.

Sur la muroj pendas grandegaj bretoj, plenaj de famaj, raraj, malnovaj libroj. Ili estas kaj latinlingvaj, kaj itallingvaj. Ili estas valoraj, sed ne legeblaj. Kiu komprenas la latinan lingvon? Laŭ mia vidpunkto mia hejma biblioteko estas utiligebla. Ĝi enhavas nur famajn romanojn, enciklopediojn, manlibrojn, leksikonojn. Ofte mi uzas ilin dum mia hejma laboro, ekzemple, kiam mi pretigas min al miaj studhoroj, aŭ mi skribas mian hejman taskon.

Okaze de la Kristnasko mi deziras al vi multe da feliĉo kaj ĝojo.
Mi atendas vian baldaŭan respondon.

Debrecen, la 2-an de decembro 2014

Kun amikaj salutoj

Petro

Levél (7.)

Családja külföldi vendégeket vár vacsorára. Az ön feladata a vacsora elkészítése. Ezt és az alábbiakat írja meg ismerősének.

1. Mutassa be a meghívottakat. (Kik jönnek, honnan, hányan stb.)
2. Igazi magyaros ételekkel szeretné megvendégetni őket.
3. Állítsa össze a menüt.
4. Az egyik családtagjának eszébe jut, hogy a vendégek vegetáriánusok.
5. Az utolsó pillanatban a menüt teljesen meg kell változtatni.

Kara Anna!

Mi dankas vin por via longa letero, kiun mi ricevis pasintsemajne. Mi petas vian pardonon pro mia longa silento, sed mi ne povis respondi, ĉar mi estis treege okupita.

Je mia granda surprizo kaj ĝojo miaj geonkloj vizitos nin sekvontsemajne. Ili venos el la Usono, el Nevjorko por sep tagoj. Mi dezirus kuiri al ili hungarecajn manĝaĵojn. Ili estas bonhumoraj, modernaj kaj karaj geedzoj, tial mi tre amas ilin. Mi esperas, ke kun ili alvenos Helena, kun kiu mi renkontiĝis antaŭlonge. Ilia filino estas je du jaroj pli aĝa ol mi. Ŝi laboras kiel reĝisorino en granda usona filmfirmao „Universal”. Ekzemple ŝi reĝisoris la filmon, en kiu rolis Julia Roberts kaj Richard Gere. Ĝia titolo estas „Altera virino”.

Ege mi atendas ilin. Imagu! Mi aĉetis en la magazeno Plaza bovoviandon, muelitan porkviadon, diversajn legomojn, spicojn kaj fruktojn. Mi estus dezirinta kuiri bovoviandan supon kaj farĉitajn brasikojn. Mi antaŭmendis ruskreman torton. Mia patrino diris nur hieraŭ, ke la tuta familio estas vegetarana! Pro tio mi devis ŝanĝi la tutan manĝaĵaron. Mi kuiros fruktosupon el piroj, prunoj, fragoj, framboj, ĉerizoj, griotoj. Anstataŭ farĉitaj brasikoj mi gratenos fungojn. Ili povos manĝi ilin kun salato el diversaj legomoj: brasikoj, terpomoj, karotoj, brasikrapoj, laktukoj, bulboj ktp.

Mi esperas, ke miaj manĝaĵoj ekplaĉos al ili. En mia sekvonta letero post du semajnoj mi skribos al vi pri tio.

Miskolc, la 23-an de majo 2014

Estu gaja kaj feliĉa! Ĉion bonan dezirante

salutas vin
via Enikő

Levél (8.)

Győzze meg barátját (testvérét) arról, hogy ő is vegyen részt a házimunkában!

1. Sorolja fel, milyen házimunkák fordulnak elő általában otthon.
2. Van-e női és férfi munka, vagy ez téves megítélés?
3. Bízassa barátját (testvérét)! Javasolja, hogy mit és hogyan segítsen feleségének.
4. Érveljen a munkamegosztás fontossága mellett. Hogyan valósul meg ez az ön családi életében?

Kara Teodoro!

Lastfoje en via letero vi plendis pri via edzino, ĉar ŝi postulis vian helpon en la hejma laboro. Mi devas aserti senindulge, ke via ĉarma edzino pravas.

Preskaŭ ĉiuj viroj pensas, ke virinoj devas purigi loĝejon, ŝuojn, polvosuĉi tapiŝojn, lavi vestaĵojn, telerojn, kuiri, friti, baki rosti, varti gefilojn, kudri, stebi. Viraj „taskoj” estas legado de gazetoj, ĵurnaloj, libroj, televidrigardado, trinkado de biero kaj hejma ripozado. Tio estas granda miskompreno!

Ne forgesu, ke via edzino ne estas servistino, kelnerino, hejma ĉambristino, ĝardenistino! Mi supozas, ke ankaŭ vi povas (scipovas, kapablas!) polvosuĉi, lavi telerojn, labori en via ĝardeno (akvumi kreskaĵojn, fosi, rasti, sarki ktp.)

En nia familio ekzistas labordivido ekde multe da jaroj. Mia edzo veturigas niajn gefilojn al la infanĝardeno (kaj matene kaj posttagmeze fine de sia laboro), li havas tempon por aĉetadi, laboreti en nia ĝardeno. Ofte li helpas al mi lavi telerojn, kaj ĉiam li estas kara, tolerema. Niaj gefiloj lavas siajn vestaĵojn memstare, purigas siajn ĉambrojn, du-trifoje semajne ili preparas al ni matenmanĝon.

Tiu labordivido helpas al ni havi pli multe da libera tempo, kiun ni povas pasigi kune. Ni vizitas kinejon, teatron, ekspoziciojn, ofte ni ekskursas. Tiu vorto „labordivido” povas helpi en la solvo de diversaj problemoj, faciligi, dolĉigi nian geedzan vivon.

Mi proponas al vi, ke ankaŭ vi helpu hejme. Tiel via vivo iĝos pli sentoriĉa, agrabla kaj tolerebla. Tion skribas al vi via fratino. Ne forgesu tion!

Transdonu miajn salutojn al viaj familianoj!

Debrecen, la 12-an de novembro 2014

Mi kisetas vin.

Kun koraj salutoj

Krisztina

*****

Levélírási témák

1. Ön magyar turista, aki a berlini rendőrségen írásban feljelentést tesz. Írja le, hogy
  - most érkezett Berlinbe, és a vonaton ellopták a bőröndjét;
  - éppen akkor aludt;
  - egy gyanús fiatalember vihette el a bőröndjét, aki ugyanabban a fülkében utazott;
  - adjon róla személyleírást;
  - milyen holmik voltak a bőröndben?
  - kérjen gyors intézkedést;
  - adja meg a szálloda nevét, szobaszámát és az ön mobilszámát.

2. Ausztriában beiratkozott egy német nyelvtanfolyamra. Az első két nap után nincs megelégedve az oktatással. Írásban reklamáljon, és udvariasan kifogásolja a következőket:

- a tanárok halkán és gyorsan beszélnek;
- nem veszik tekintetbe, hogy középhasadós csoportról van szó;
- a teremben csak 18 fok a hőmérséklet, nincs normális fűtés;
- olyan sok házi feladatot adnak, hogy a napi nyolcórás tanulás mellett másnapra lehetlenség mindet megcsinálni;
- a kollégiumi szobában tízen vannak, nem tud rendesen pihenni és tanulni;
- kérje, hogy orvosolják panaszait.

3. Írjon német barátjának levelet.

- Hívja meg szülővárosába két hétre.
- Javasoljon több közös programot (városnézés, orgonahangverseny, séta, kirándulás a környékre stb.)
- Érveljen a hangverseny mellett: óriási az érdeklődés, híres énekesek lépnek fel, ismerősei is ott lesznek.
- Kérjen tőle egy szívességet (ajándékot).
- Írja meg, hogy kellemes meglepetésben lesz része.

4. Önnek már öt éve van jogosítványa. Angol barátja csak most szerezte meg.

- Barátja hosszabb külföldi útra akar indulni.
- Írja meg neki, hogy tapasztalt autóssá csak akkor válik, ha vezet, de nem hegyi serpentin erre a legjobb lehetőség. Először a városban gyakoroljon.
- Mindig ügyeljen a forgalomra, vigyázzon mások testi épségére, ne lépje át a megengedett sebességhatárt.
- Kérje, hogy fogadja meg tanácsait.

5. Írja meg német barátjának, hogy kéthónapos német ösztöndíjat kapott.

- Hamarosan indul Berlinbe.
- Ismertesse a részleteket (mivel és mikor érkezik, hol fog lakni, mit fog tanulni stb.).
- Sajnos nem lakhat a barátjánál, mert a cége fizeti a szállást egy kollégiumban.
- Javasolja, hogy találkozzanak. Kérje meg, hogy várja őnt a pályaudvaron.
- Kérdezze meg, milyen ajándékot szeretne kapni.

6. Hosszú külföldi tartózkodását megszakítva érkezett haza szabadságra. Csak itthon jutott eszébe, hogy elfelejtett elintézni egy fontos dolgot az adott országban. Azonnal ír egy ottani ismerősének.

- Közölje vele, mióta van itthon, hogyan utazott.
- Magyarázza el, mit felejtett el elintézni, milyen következménye lehet mulasztásának.
- Kérje meg ismerősét, segítsen elrendezni a dolgot. Részletezze, mi a teendője.
- Telefonon értesítse őnt, sikerült-e eljárni az ügyben.
- Majd viszonozza fáradozását. Tájékoztassa visszautazásának pontos idejéről.

7. Külföldi szomszédja hazautazott szabadságra. Levélben kérte őnt meg egy szívességre. Most levélben tájékoztatja arról, mit intézett.

- Érdeklődjön, milyen érzés volt hazatérni hosszas távollét után.
- Részletesen tájékoztassa, hogyan oldotta meg a problémát.
- Mit kell barátjának tennie, ha visszaérkezik? Mikor és mivel érkezik?

8. Panaszkodjon levelezőtársának.

- Az utóbbi néhány napon a szomszédban lakásfelújítást végeznek (fűrnak, korán kezdik a munkát, késő estig dolgoznak).
- Átment szomszédjához, és megnézte, hogyan csempézik a fürdőszobát.
- Megkérte a szomszédját, hogy a munkások reggel héttől este hatig dolgozzanak.
- Megígérte, de már ma sem tartották be az ígéretet.
- Vigasztalásul ön zenét hallgat, bömbölteti a CD-je hangszóróit.

9. Írjon levelet barátjának (saját neve és címe mellőzésével!), melyben beszámol családja mindennapi életéről.

- Mutassa be családja tagjait.
- Ki mivel foglalkozik általában?
- Hol laknak, milyen a lakásuk?
- Milyen közös családi programjaik vannak?
- Milyen gyakran vannak együtt?
- Milyen házimunka az ön feladata?
- Jól van ez így?
- Mit csinálna másképpen?

10. Írjon levelet arról, hogy miért tanulja az olasz nyelvet.

- Az olasz kultúra (irodalom, művészetek) iránti vonzalma miatt döntött így.
- Valaki (ismerőse, barátja) is befolyásolta.
- Véleménye szerint az olasz nyelvtudás Magyarországon idegenforgalmi szempontból fontos.
- Kedveli az olasz zenét (zeneszerzőket, operákat).
- Dallamossága miatt hasonlít az eszperantóra. Szókincsében is vannak azonosságok.

11. Írja meg külföldi barátjának, hogy egy közvélemény-kutató cég megbízásából egy áruházban a vásárlókat fogyasztói szokásairól kérdezi.

- Általában mindenki siet, ezért viszonylag kevesen vállalják a beszélgetést.
- Legtöbbször élelmiszert (kenyeret, felvágottat, tejet) vesznek.
- Az utóbbi időben minden árunak emelkedett az ára, de ez nem befolyásolja a fogyasztást.
- Sokan vesznek alkoholt, pedig káros a szervezetre.
- A megkérdezetteknek illatos szappant ad ajándékba.

12. Tanúnak idézik egy esemény kapcsán. Mesélje el levélben külföldi ismerősének, hogy

- mit látott, mikor, milyen körülmények között;
- mi a véleménye az esetről;
- hogyan és miért lett önből tanú;
- a bírósági tárgyalás hogyan zajlott le;
- milyen érzéseket váltott ki önből az eset.

13. Külföldi ismerőse érdeklődik, hogyan osztják be az otthoni munkát. Írja meg, hogy

- családjában milyen feladatokat osztottak meg egymás között;
- mi alapján történt a munkamegosztás;
- elégedett-e ön ezzel a munkamegosztással;
- mennyire szokásos Magyarországon az ilyen felfogás: mindenki segít mindenkinek.

- 14.** Német barátja tízéves kisfiával két napot szeretne Budapesten tölteni.
- Ajánljon nekik valamilyen programot.
  - A kisfiút nagyon érdeklik a kocsik (cirkusz, Halászbástya, Margit-sziget).
  - Sorolja fel a főváros nevezetességeit!
  - Ismertessen néhány éjszakai szórakoztató programot.
  - Írja meg, hol szállásolja el őket.
- 15.** Holland vendégénél tett látogatása után hazatért.
- Levélben köszönje meg a szívélyes fogadtatást.
  - Véleményét kérték egy dologról. A háziak elmondták, hogy az udvart be akarják ültetni virággal.
  - Javasolja, hogy feltétlenül hagyjanak szabad helyet gyermekeik számára, ahol játszhatnak, sportolhatnak. Ön szerint nem sok értelme van a kertes háznak, ha nincs lehetőség mozgásra.
  - Ott nem akarta ezt elmondani, nehogy megsértődjenek. Kérjen elnézést őszinte véleményéért.
- 16.** Igen fáradt mostanában. Írja meg ennek lehetséges okait barátjának.
- Munkahelyén sokkal többet kell dolgoznia. Indokolja meg, hogy miért.
  - Egyetemre jár, havonta kétszer van konzultáció, folyamatosan vizsgázik.
  - Szülei betegesek, rendszeresen gondoskodik róluk.
  - Nem eszik rendszeresen, pedig ez káros az egészségére.
  - Kérjen jó tanácsokat barátjától. Hogyan változtathatna életmódján?
- 17.** Német ismerőse hosszabb időre az ön városába érkezik dolgozni. Arra kéri, tájékoztassa őt, milyen lakásbérleti lehetőségek vannak.
- Ajánlja fel segítségét (hirdetést ad fel, ingatlanközvetítőt keres fel barátja nevében stb.).
  - Tájékoztassa arról, hogy a bérlőnek a rezsit is fizetnie kell (gáz, fűtés, villany, telefon, közös költség), ha valami elromlik, a javításokat is.
  - Írja meg a viszonylagos árakat (kétszobás lakás bérleti díja, összes rezsiköltség, fizetési szokások – havonta, több hónapot előre kell fizetni stb.)
- 18.** Két hónap múlva lesz az esküvője.
- Mutassa be vőlegényét/menyasszonyát.
  - Köszönje meg ismerősének a néhány nappal ezelőtt küldött jókívánságait.
  - Írja meg, hogy Velencébe mennek nászútra.
  - Utána egy ideig az ön szüleinél fognak lakni, de fél év múlva kész lesz a saját lakásuk.
  - Hívja meg ismerősét az esküvőre.
- 19.** Munkahelyet változtatott. Írja meg ismerősének,
- miben különbözik jelenlegi munkája az előzőtől,
  - milyenek az új kollégái,
  - milyen segítséget kap tőlük munkájához,
  - írjon új főnökéről,
  - mennyivel keres többet, mint előző munkahelyén,
  - milyen előrelépési lehetőségei lesznek,
  - szokott-e közös rendezvény (névnap, születésnap) stb. lenni.

20. Ĵrjon baráťjának/baráťnőjének kedvenc olvasmányáról.

- Miról szól a regény? Kik a főhősei? Jellemezze öket!
- Láťta már a regény megfilmesített változatát is. Miben tér el a kettő?
- Kérje meg baráťját, hogy írjon hasonló élményeiról.

*****

Szövegértést ellenőrző feladatok

1.

La fino de Vincent van Gogh

Komence de julio 1890, Vincent van Gogh veturis la lastan fojon al Parizo por viziti sian fraton Theo, kiu jam dum pluraj jaroj finance kaj morale subtenis lin. Sed Theo kun sia edzino havis mem grandajn zorgojn. Lia fileto estis malsana, li bezonis monon kaj alian loĝejon kaj ne sciis, kiel li iros plu en sia profesia pozicio kiel artkomercisto en la entrepreno de Boussot kaj Valadon, kiuj arogante traktis lin kiel domserviston. Tial en la hejmo regis enorma tumulto. Vincent, kiu tie mem akceptis tro da diversaj pentristoj, estis konsternita de la situacio. Li reveturis laca kaj ekscitita al la vilaĝo Auvers-sur-Oise.

Tie li skribas en letero al la frato: „Post mia reveno ĉi tien mi estis ankoraŭ tre malĝoja kaj sentis ankaŭ sur mi mem la tempeston, kiu minacas vin”. Kaj en plia letero: „...Kaj tio estas ĉio, aŭ almenaŭ la plej grava, kion mi povas diri al vi en tiu sufiĉe kritika momento. En momento, kiam la rilatoj inter komercistoj kaj bildoj de mortaj artistoj, kaj komercistoj kun bildoj de vivantaj artistoj estas tre streĉaj. Kaj mia propra laboro, nu, mi riskas la vivon ĉe tio kaj mia menso je duono estas ekstermita. Sed vi, kiel mi scias tion, ne apartenas al la homkomercistoj, kaj vi povas, kiel mi scias, defendi konvinkon kaj agi vere humane – sed kion oni faru?”

Spite al sia malespero Vincent laboras plu. Li pentras kvar grandformatajn bildojn, unu el ili estas la „Korvoj super la tritikokampo”, kiun li pentris de la 7a ĝis la 10a de julio en 1890. Kion tiu morna bildo kaj multaj aliaj antaŭsignoj jam lasis diveni, okazis je la 27a de julio de la sama jaro; tamen neatendite por ĉiuj, kiuj kontaktis kun Vincent.

Emile Bernard al Albert Aurier: „Efektive li iris dimanĉe vespere al la rando de Auvers, metis sian pentristan stablon apud fojnostako kaj tiam pafis sin. Trenata de la skuiĝo, li falis teren (la kuglo penetris lian koron), sed li tamen stariĝis por reiri al la gastejo, kie li loĝis”.

Adeline Ravaux [ravó], posedanto de la gastejo: „Ni staris antaŭ la dompordo por kapti iom da freŝa aero, kiam ni fine vidis lin veni; senvorte, kiel ombro, li preteriris nin. Per grandaj paŝoj li iris tra la gastejo supren, en sian ĉambbron. Estis jam sufiĉe malhele, kaj nur mia patrino rimarkis, ke li aspektis kvazaŭ spertanta grandan doloron. Tuj poste ŝi diris al mia patro: „Rigardu, mi supozas, ke sinjoro Vincent fartas malbone”. Mia patro iris supren. Li aŭdis ĝemojn. Ĉar la ŝlosilo troviĝis en la seruro, li eniris. Sinjoro Vincent kuŝis sur la lito. Li montris sian vundon kaj diris, ke li esperas, ke ĉi-foje la pafado ne preteriris”.

Oni vokis la lokan kuraciston kaj lian amikon, doktoron Gachet [gaŝé]. La kuracisto pansis lin, sed ne povis forigi la kuglon. Vincent sidis la tutan tagon en la lito kaj fumis sian faman pipon. Li mortis en la matenaj horoj de la 29a julio, ĉeeste de sia affliktita frato Theo, al kiu Vincent verŝajne volis helpi per sia memmortigo, ĉar ja la bildoj de *mortintaj artistoj* pli bone vendiĝas, ol tiuj de vivantaj. La bonkora Theo, kiu tre amis sian fraton, tenis lian manon kaj

aŭskultis liajn lastajn vortojn: „Mi dezirus, ke mi povu tiel morti!” Vincent van Gogh havis nur 37 jarojn, kiam li mortis. Gachet desegnis lin, kuŝantan en la mortlito.

Ĉar la katolika pastro de Auvers ne volis disponigi la mortulĉaron por memmortiginto, oni prizorgis ĝin el la najbara komunumo. Oni entombigis Vincent-n en la tombejo de Auvers, alte super la tritikaj kampoj.

---

1. Miért nem tudott segíteni testvérén Theo?

Theo feleségével együtt korábban támogatta a festőt, de fiuk beteges volt, ezért Theonak pénzre és másik lakásra volt szüksége. Bizonytalan volt kereskedői vállalkozásának folytatása is.

2. Hogyan vélekedett a Vincent van Gogh kortársainak munkáiról?

Vincent elfogadta a különböző festőművészek megdöbbentő alkotásait.

3. Hogyan folytatta munkáját? Hány képet festett? Melyik a leghíresebb?

Vincent nem esett kérttségbe és folytatta munkáját. Négy nagyalakú képet festett, egyik közülük „Varjú a búzamezők felett”, melyet 1890. július 7-10. között készített.

4. Írja le a festő öngyilkosságának részleteit!

Elment az Auvers partjára, maga mellé tette festőállványát, és mellbe lőtte magát. A földre esett (a golyó a szívét érte), de mégis felállt, és visszament a vendéglőbe, ahol lakott.

5. Hogyan mesélte el a vendéglő tulajdonosa az esetet?

„Kint álltunk a ház ajtajában friss levegőt szívni. Amikor megláttuk, szótlantul, szinte árnyéként haladt el mellettünk. Nagy léptekkel ment fel a szobájába. Már elég sötét volt, és édesanyám megjegyezte: úgy véli, hogy Vincentnek nagy fájdalmai vannak. Apám felment az emeletre. Nyögéseket hallott. A kulcs a zárban volt. Vincent úr ágyban feküdt. Megmutatta a sebet.”

6. Mit mondott a festő a vendéglősnek sebével kapcsolatban?

Azt mondta, reméli a lövést nem vétette el.

7. Mit csinált az orvos a sebbel?

Az orvos bekötözte a sebet, de a golyót nem tudta eltávolítani.

8. Hogyan segített a festő testvérén és családján?

Testvérét elszomorította, hogy Vincent egyedüli megoldásként öngyilkosságával tud segíteni, mert egy halott művész képei jóval többet érnek mint egy élőé.

*****

2.

Kalocsay kaj Baghy en Ĉinio

Ekde la 20-aj jaroj ĉinaj esperantistoj ekprezentis alilandajn literaturaĵojn, precipe la orienteŭropajn, al ĉinaj legantoj per Esperanto.

En januaro 1929 Lusin kiel redaktoro de la gazeto Torento ricevis kontribuaĵon kun letero de iu nekonata junulo Sun Yong, kiu samtempe informis Lusin, ke li ĉinigis fabel-epopeon de Petőfi Sándor, Johano la Brava, el la esperanta traduko de Kálmán Kalocsay. Sun Yong petis helpon por eldoni sian tradukon. Lusin tuj respondis: "Se vi povas sendi la tradukitan

epopeon, eble mi publikigos ĝin en la gazeto. Eldono nur en libra formo estas tre malfacila, ĉar nun legantoj de poemoj estas nemultaj kaj pro tio eldonejoj ne interesiĝas. Sed mi povas demandi al Beixin-Librejo, kaj se ĝi volos akcepti, tiam mi sciigos vin kaj vi povos rekte trakti kun ĝi."

Lusin mem tre ŝatis Petőfi, kelkfoje verkis pri ties vivo kaj verkado en siaj eseoj, eĉ propramane ĉinigis ses poemojn de Petőfi el la germana lingvo. Ricevinte la tradukojn, Lusin klopodis por ilia eldono. Li deziris, ke la ĉinaj legantoj povu ĝui la belajn versojn en bela prezento, eĉ skribis leteron al amiko studanta en Germanio por aĉeti eldonon kun ilustraĵoj. Dume li ankaŭ proponis al Sun Yong: "Ĉu ĉe via flanko troviĝas ebleco aĉeti tian eldonon kun ilustraĵoj pere de esperantisto en Hungario?" Sun Yong tuj ekkorespondis kun Kalocsay, la esperantiginto, kiu tre ĝojis akcepti la peton. Post serĉada strebo li sendis al la ĉinigitino 12 belajn kolorajn bildojn.

Lusin estis ravita. Li eĉ intencis represi laŭ la originaloj kolore, tamen la tro altan koston neniu eldonejo volis akcepti. Poste li turnis sin al gazeto kun propono de trikolora preso, kies kliŝojn li povus prunti por libroforma eldono; tion la gazeto rifuzis. Tiam eĉ Beixin-Librejo perfidis sian promeson eldoni la epopeon, pro timo de malprofito. Lusin kolere skribis al Sun Yong: "Eldonejoj ĉesas profiton, kio kaŭzas, ke al Ĉinio mankas bonaj libroj."

Lusin decidis per propra financo eldoni la epopeon je mil ekzempleroj kaj ofsete represi la bildojn. Fine malgranda eldonejo Hufeng-Librejo konsentis eldonon de la libro, postulante nur ke Lusin antaŭpagu por kliŝfarado kaj honorario al la tradukinto. Lusin konsentis tion. Post klopodado de jaro kaj duono la fabelo de Petőfi aperis antaŭ la ĉinaj legantoj.

Dum la korespondado kun Kalocsay, Sun Yong akceptis lian peton helpi pri la esperantigo de poemoj de Li Bai, la granda poeto de la Tang-dinastio. Sun detale klarigis al Kalocsay la enhavon kaj propran metrikon de elektitaj poemoj. Tiu kunlaboro trans landlimoj postlasis valoran beletran heredaĵon en la Esperanta kulturo: sep poemoj de Li Bai aperis unue en Literatura Mondo, poste en la poemaro Eterna Bukedo. Aliflanke Sun Yong ĉinigis poemojn de Petőfi el la tradukoj de Kalocsay, kiuj en 1951 en Pekino aperis kiel 40 poemoj de Petőfi. Poste, dank'al du hungaraj studentoj, kiuj studis en Pekina Universitato, Sun Yong ĉinigis pli ol cent poemojn de Petőfi, eldonitajn en la libro Poemoj de Petőfi (Pekino, 1959).

Bakin, fama ĉina verkisto, ekiris sur la literatura vojo per tradukoj el Esperanto. Post sia esperantistiĝo en 1924 li ĉinigis verkojn de E. Amicis, L. Tolstoj kaj Akita Ujaki el Esperanto; nur en 1927 li verkis sian unuan romanon, Pereo. Kiam en 1931 aperis la romano de Julio Baghy Printempo en la aŭtuno, ĝi tuj kaptis la animon de la juna Bakin, kiu publikigis ĉinan tradukon jam en 1932 ĉe Kaiming-Librejo, Shanghai. La koincidoj estas interesaj: Baghy verkis la romanon en unu semajno, Bakin tradukis ĝin en unu semajno, kaj ankaŭ en unu semajno en 1932 li verkis propran romanon sub ĝia influo, Aŭtuno en la printempo.

La romano de Baghy rapide havis fortan eĥon ĉe la ĉina legantaro, precipe la junularo. De 1932 ĝis 1981 tiu romano estis represita 17-foje. Multaj uzis kaj uzas ĝin por ellerni Esperanton kaj la tradukarton.

La granda hungara ĝemelstela paro Baghy kaj Kalocsay multe kunlaboris al nia Esperanta kulturo, sed ankaŭ sur la paĝoj de la ĉina literaturo estas gravurita ilia merito.

*****

Válaszolja magyarul a kérdésekre:

1. Ki Lusin? Életművében milyen szerepe volt Petőfinék és mit tett, hogy Kínában megismerjék Petőfit? (7 pont)
2. Mit fordított le Sun Yong? (2 pont)
3. Sun Yong nem tudott magyarul. Hogyan értette meg Petőfi műveit? (4 pont)
4. Mit küldött Kalocsay Sun Yong-nak? (2 pont)
5. Mit kért Kalocsay Sun Yong-tól, mi lett az együttműködés eredménye? (4 pont)
6. Baghy Gyula regénye hogyan hódította meg fordítóját és kínai közönségét? (6 pont)

*****

MEGOLDÁS

1. Ki Lusin? Életművében milyen szerepe volt Petőfinek és mit tett, hogy Kínában megismerjék Petőfit? (7 pont)

- a Torento c. lap szerkesztője;
- nagyon szerette Petőfit / esszéiben írt Petőfi életéről és műveiről
- néhány versét lefordította németből
- küzdött a János vitéz kiadásáért, saját költségén rendelte meg egy kiadónál

2. Mit fordított le Sun Yong? (2 pont)

- számos Petőfi-verset
- a János vitézt

3. Sun Yong nem tudott magyarul. Hogyan értette meg Petőfi műveit? (4 pont)

- Kalocsay eszperantó nyelvű fordításai alapján
- két Pekingben tanuló magyar diák segítségével

4. Mit küldött Kalocsay Sun Yong-nak? (2 pont)

- 12 színes illusztrációt

5. Mit kért Kalocsay Sun Yong-tól, mi lett az együttműködés eredménye? (4 pont)

- segítsen Li Bai műveinek fordításában / Sun Yong elmagyarázta a kiválasztott versek tartalmát és metrumát
- hét vers megjelent a LM-ban, majd egy gyűjteményes kötetben

6. Baghy Gyula regénye hogyan hódította meg fordítóját és kínai közönségét? (6 pont)

- Bakin egy hét alatt lefordította, majd hatása alatt maga is megírta regényét
- 1932 és 1981 között 17 kiadása jelent meg
- sokan nyelvtanulás miatt olvassák, mások pedig a fordítás művészetét akarják belőle megtanulni

*****

3.

Mia profesio estas stenografo

„Ĉu vere stenografo? Ĉu tiu ĉi profesio ankoraŭ ekzistas? Kial oni ne uzas sonbendon?”

Multaj homoj ne kredas, ke junuloj hodiaŭ elektas tiun ĉi profesion. Kaj ili eĉ pli miras, kiam ili ekscias, ke stenografoj ne estas malbone pagataj „tajpistaĉoj”, sed bone instruitaj specialistoj, kies ŝancoj sur la labormerkato estas elstaraj.

Nur ĉirkaŭ 200 virinoj kaj viroj en Germanio laboras kiel „parlamentaj kaj debataj stenografoj”. Proksimume 25 el ili estas oficistoj de la Germana Federacia Parlamento, kies Stenografa Servo estas la plej laborkapabla kaj rapida en Germanio.

Ĉiam du stenografoj skribas samtempe ĉe sia tablo en la plenkunsido, kiu staras rekte antaŭ la oratora pupitro. Tie ili sidas vidalvide al la parlamentanoj kaj notas ne nur la paroladojn, sed ankaŭ elementojn de la debato, pri kiuj sonbendo ne informas: kiu aplaŭdas, kiu – kompreneble sen mikrofono – faras kiujn interrompajn rimarkojn?

La plej gravaj iloj tradicie estas skribilo kaj papero. Stenografi-tajpiloj neniam estis multe uzataj en germanlingvaj landoj. Avantaĝo de la tradicia manskriba stenografio estas, ke oni ne bezonas multekostajn ilojn por lerni ĝin kaj povas uzi ĝin ĉie. Skribilo kaj papero sufiĉas por fari notojn en lernejo aŭ universitato aŭ dum telefonado – aŭ simple por skribi aĉetliston.

Tradicie oni lernas tiun ĉi arton en lokaj stenografaj asocioj. Ankaŭ kelkaj gepatroj instruas ĝin al siaj infanoj. La parlamentoj do ne devas instrui la bazajn sciojn. Por eklabori en la Federacia Parlamento oni jam skribu almenaŭ 200 silabojn po minuto. Dum la trejnado en la parlamento oni plirapidiĝas al pli ol 300 silaboj. Komparu: per normala manskribo oni atingas nur 40 aŭ 50 silabojn.

Kromaj postuloj por tiu ĉi profesio estas bonega regado de la germana, kapabloj de rapida konceptado kaj intereso pri politiko. La stenografoj de la Federacia Parlamento krome ĉiuj finstudis ĉe universitato en diversaj fakoj.

La stenografado estas nur la komenco de la laboro. La ĉefa parto okazas en la oficejoj, kie ĉiu stenografo surpaperigas helpe de komputilo sian eron de la debato. Li kontrolas la skribmanieron de nomoj, de personoj kaj asocioj, de leĝoj kaj dekretoj. Li korektas lang-

erarojn kaj gramatikajn erarojn. Neniu atendas, ke la parlamentanoj, kiuj antaŭe nur notis kelkajn vortojn, faras pres-pretajn paroladojn. Parolado libera malsamas al skriba argumentado. Sed legantoj volas facile legeblan tekston. Tial la stenografo devas atente prilabori ĝin sen ŝanĝi la stilon aŭ eĉ la sencon. Por bone surpaperigi 5-minutan debateron oni bezonas ĉirkaŭ 50 minutojn.

Dua stenografo, nomata „revizoro”, kontrolas la tajpitan tekston kaj sendas ĝin al la parolinto, kiu dum du horoj rajtas postuli korektojn, se io malĝustas. Sed veraj eraroj maloftas. Poste la stenografo metas la protokolon en la interreton*. Presita versio pretas je la mateno de la sekva labortago.

Krom la dungitaj stenografoj en la federacia kaj la landaj parlamentoj ekzistas ankaŭ memstaraj stenografoj, kiuj faras protokolojn de partiaj aŭ sindikataj kunvenoj, de kongresoj, procesoj kaj tiel plu.

* *interreto: internet*

Válaszoljon magyarul a kérdésekre:

1. Miért lesz napjainkban valaki gyorsíró? (2 pont)
2. A Német Szövetségi Parlamentben hol van a gyorsírók helye, mit jegyeznek le? (6 pont)
3. Melyek a gyorsírók legfontosabb munkaeszközei? (1 pont)
4. Milyen előnyökkel jár használatuk? (4 pont)
5. Milyen követelményeknek kell megfelelniük a Szövetségi Parlament gyorsíróinak? (6 pont)
6. A jegyzetelés után mi még a gyorsírók és ellenőrök feladata? (6 pont)

MEGOLDÁS

1. Miért lesz napjainkban valaki gyorsíró? (2 pont)
  - mert jól megfizetik és jól képzett szakember / megbecsült, nagy presztizsű foglalkozás / a munkaerőpiacon kiváló helyzete van
2. A Német Szövetségi Parlamentben hol van a gyorsírók helye, mit jegyeznek le? (6 pont)
  - az üléssteremben
  - a szónoki emelvény előtt
  - szemben a képviselőkkel
  - saját asztaluk van
  - (nemcsak) a beszédek
  - a vita olyan elemeit (is), amelyekről a hangfelvétel nem ad információt (ki tapsol, ki tesz megjegyzést)

3. Melyek a gyorsírók legfontosabb munkaeszközei? (1 pont)
  - papír és írószer

4. Milyen előnyökkel jár a használatuk? (4 pont)
  - a tanuláskor nincs szükség drága felszerelésre
  - bárhol lehet használni

5. Milyen követelményeknek kell megfelelniük a Szövetségi Parlament gyorsíróinak? (6 pont)
  - percenként (legalább) 200 / 200-300 / több mint 300 szót tagot kell tudni leírni
  - kiválóan kell tudni németül
  - gyors fogalmazási készség
  - politikai érdeklődés
  - egyetemi végzettség

6. A jegyzetelés után mi még a gyorsírók és ellenőrök feladata? (6 pont)
  - (számítógéppel) papírra teszik / átírják a jegyzeteiket
  - ellenőrzik a helyesírást (nevek, törvények, stb.)
  - javítják a beszélő nyelvtani hibáit, nyelvbotlásait / élvezhető olvasmánnyá alakítják a beszédet
  - elküldik javításra a szónoknak
  - felteszik az internetre a jegyzőkönyvet

*****

4.

Parolas Pekino

La 19-an de deembro 1964 eksonis voĉo de ĉinaj esperantistoj “Parolas Pekino” – la signalo de la Esperanto-disaŭdigo de Radio Pekino (nun ĈRI: Ĉina Radio Internacia). Komence ĝi okazis unu fojon semajne, nur al Orienta Eŭropo; nun kvar fojojn ĉiutage, respektive al Eŭropo, Orienta Azio, Sudorienta Azio kaj Latinameriko.

ĈRI estas ŝtata radio, kiu sin disaŭdigas al la tuta mondo en kvardek tri lingvoj. La Esperanto-sekcio raportas pri la reformoj kaj grandegaj ŝanĝiĝoj, gravaj atingoj de Ĉinio, konigas pri la longa historio, brila kulturo, riĉa literaturo kaj arto, diversaj moroj kaj kutimoj de Ĉinio. Ili rakontas ankaŭ pri la historio kaj nuna stato de la Esperanto-movado en Ĉinio kaj aliaj landoj. Germana aŭskultanto skribis: “Mi ĉiam fidele kaj plezure aŭskultas vian disaŭdigon, kiu estas ne nur mia sprita ĝuo, sed ankaŭ grava kurso por lerni la ĉinan historion. Via disaŭdigo ege riĉigis mian scion, tiel ke mi ekhavis la fortan deziron: nepre vojaĝi al via lando...” Tiu aŭskultanto partoprenis la 71-an Universalan Kongreson okazinta en Pekino en 1986 kaj fine realigis sian deziron.

Iama prezidanto de Universala Esperanto-Asocio, Usona profesoro Humphrey Tonkin laŭdis en sia disertacio pri Esperanto-disaŭdigo, ke la fonetika kvalito de Pekina Radio estas bona kaj meritas esti modelo de Esperanto-disaŭdigo por la tuta mondo. Iama ĝenerala sekretariino de UEA, hungara doktorino Flóra Szabó-Felső diris en iu prelego, ke la Esperanto-disaŭdigo de Pekino faris gravan kontribuon por diskonigi informojn pri Ĉinio, por propagandi la ĉinan kulturon, kaj plie, por apliki Esperanton en ĵurnalisma fako.

La Esperanto-disaŭdigo de ĈRI estas ĉiam amata de diverslandaj aŭskultantoj. Iuj el ili eĉ

organizas aŭskultantan grupon aŭ klubon, en kiu ili faris multe da laboro por interligi aŭskultantojn. Kelkaj aŭskultantoj okazigis ekspoziciojn; aliaj surbendigis la programerojn, kaj tiel la programoj de ĈRI fariĝis lerno-materialoj de multaj aŭskultantoj. Ankoraŭ pli multaj aŭskultantoj afable sendis gazetojn, ĵurnalojn, librojn, diktafonojn, kasedojn kaj diskojn por riĉigi la disaŭdigon.

La Esperanto-sekcio de ĈRI estas laŭdata ankaŭ de la estraro kaj kolegoj de la radio pro sia elstara laboro. Ĝi estas honorita plurfoje kiel avangarda sekcio, kaj ĝiaj programeroj multfoje gajnis premiojn.

*****

Válaszoljon magyarul a következő kérdésekre:

**1. Milyen változások történtek a kínai esperantó nyelvű rádióadásban?
(nevében, adássűrűségében, sugárzási területében) (9 pont)**

2. Hány nyelven sugároznak, melyek az esperantó nyelvű adás témakörei? (4 pont)

3. A fentiekén kívül mit tart fontosnak az UEA egykori főtitkára? (2 pont)

4. Mire készítették az adások egyik hallgatójukat, és hogyan valósult meg kívánsága? (2 pont)

5. Az UEA egykori elnöke miért dicséri a ĈRI adásait? (2 pont)

6. A hallgatók milyen tevékenységekkel kapcsolódnak a rádióhoz? (3 pont)

7. Hogyan ismerték el a kollégák és a rádió vezetősége az esperantó szekció munkáját? (3 pont)

*****

5.

Pri la revuo "Kontakto"

La Esperanta revuo "Kontakto" estas eldonata ĉefe por junulara publiko, kaj enhavas artikolojn pri diversaj temoj el la tutmonda, socia, kultura kaj arta vivo.

Ĝi aperas sesfoje jare, kaj ĝi estas legata en ĉirkaŭ naŭdek landoj. Individuaj membroj kaj patronoj de Tutmonda Esperantista Junulara Organizo (mallonge TEJO), ricevas "Kontakton" aŭtomate, sed eblas ĝin ankaŭ aboni. "Kontakto" estas aparte celata por insturistoj kaj komencantoj. Ĝuste pro tio parto de la artikoloj aperas en lingvaĵo facila, kaj tre facila; tio signifas kun limigita kvanto de vortoradikoj. Ĝenerale la revuo traktas plej diversajn temojn, ekzemple, politikon, historion, hobiojn, vojaĝojn kaj tiel plu.

Kutime ĉiu numero de "Kontakto" havas sian apartan temon aŭ emfazon, sed en ĉiu numero aperas ankaŭ alitemaj materialoj.

Oni notu tamen, ke ĝi ne estas primovada revuo, tial la raportoj pri diversaj Esperanto-aranĝoj, kutime ne estas publikigataj.

Kontakto nun serĉas novan redaktoron. Laŭ la anonco la taskoj de la redaktoro estas: elekti la ĉeftemojn, teni kontaktojn kun kontribuantoj kaj instigi ilin al verkado, kaj eventuele mem verki aŭ intervjui. Lian laboron helpos grafikisto, kiu respondecas pri la aspekto de la revuo. La redaktoro devas labori en sia hejmo, ĉar ne ekzistas aparta oficejo. La anonco ankaŭ diras, ke la redaktoro de Kontakto estu persono, kiu kun plezuro laboras per la lingvo.

Ŝi/li havu altan lingvonivelon en Esperanto. Akurata laborstilo, respekto de limdatoj, ĝustatempeco kaj elteno de laborintensaj periodoj estas kondiĉoj por sukcesa laboro. Ŝi/li havu bonan konon de la Esperanto-movado, kaj estu atenta observanto de mondaj kultura vivo kaj eventoj.

Kvankam ne estas nepraj kvalifikoj, tamen donas avantaĝon spertoj, akiritaj pli frue, kiel redaktoro aŭ ĵurnalista, nacilingve kaj/aŭ Esperante. Oni devas sendi vivresumon, motivigleteron kaj ekzemplerojn de antaŭaj verkoj, artikoloj, redaktitaj revuoj kaj tiel plu al la oficejo de TEJO ĝis la dekvina de junio dumil dek.

*****

Válaszoljon magyarul az alábbi kérdésekre:

1. Milyen gyakran jelenik meg és kb. hány országban olvassák a folyóiratot? (2)
2. Hogyan lehet hozzájutni a folyóirathoz? (2)
3. Milyen olvasóközönséget céloz meg a „Kontakto”? (2)
4. Milyen témákról van benne szó? (4)
5. Milyen legyen az új szerkesztő? (5)
6. Mi a szerkesztő fő feladata? (5)
7. Mit kell beküldeni a jelentkezőknek és meddig? (5)

*****

6.

PRI JOHN BAŬER

John Baŭer naskiĝis en Jönköping en 1882. En tiu tempo la urboj estis malgrandaj kaj la arbaroj estis grandaj en Svedio.

Plaĉis al John vagadi en la arbaroj. Li plukis en siajn poŝojn ĉion: florojn, muskon, strangaspektajn ŝtonojn kaj stangetojn, kiujn li hejme desegnis.

En la profundaj arbaroj loĝis la troloj (*manók, koboldok*). Ili estas brunaj kaj verdaj kiel la arbaro mem. Granda ŝtono kun musko povus esti la kurba dorso de trolo.

John ne estis diligenta lernanto. Kontraŭe. Li dediĉis sin al desegnado de komikaj portretoj de siaj instruistoj en la matematika kalkulkajero. La samklasanoj ridis pro la desegnoj, sed la instruistoj malŝatis ilin.

16-jara li finis la lernejon kaj transloĝiĝis al Stokholmo, kaj tie li eniris pentrolemejon. Baldaŭ oni povis vidi desegnojn de John Baŭer en gazetoj, kaj kiam li havis 19 jarojn li ilustris siajn unuaj fabelojn.

John vojaĝis al diversaj landoj, pentris kaj fariĝis pli sperta pentristo. Li edziniĝis al kurskamarado, kiu nomiĝis Ester. Ili ekloĝis en domo ĉe la lago Bunn en Smolando.

Estis ŝi, kiu pozis kiel modelo por preskaŭ ĉiuj liaj bildoj de fabelaj princinoj.

Oni multe laŭdis John pro siaj fabelaj pentraĵoj, tamen li imagis, ke la homoj malŝate rigardis lin, la pentriston, kiu pentris fabelojn.

Tial li intencis transloĝiĝi de Smolando al Stokholmo. Lia edzino ja ankaŭ pentris kaj en Stokholmo ambaŭ havus eblecon evoluiĝi, kaj tie John finus pentri trolojn.

Vespere la 22-an de novembro 1918 li enŝipiĝis sur "Per Brahe" en Gränna kun sia 3-jara filo. La ŝipo havis pezan ŝarĝon – kudromaŝinojn de Huskvarna kaj bokalojn da fruktmarmelado de Gränna. Ŝtormegis, sed tamen la ŝipo komencis la vojaĝon kaj direktis sin norden sur la lago Vättern.

Ili neniam atingis havenon. En la malhela nokto en la forta vento la ŝipo renversiĝis kaj iris al la fundo de la lago. Ĉiuj dronis.

Kelkaj personoj interpretis la katastrofon tiel, ke estis la troloj kiuj volis retenigi John Baŭer en Smolando kaj per helpo de la nikso ili sukcesis.

*****

Válaszoljon magyarul az alábbi kérdésekre:

1. Mit gyűjtött J. Bauer az erdőben és mit csinált vele? (6 pont)

2. Milyen színűek voltak a koboldok? (2 pont)

3. Milyen tanuló volt John és mit csinált az iskolában? Hogyan viszonyultak ehhez osztálytársai és tanárai? (4 pont)

4. Mit csinált 16 éves korában? (4 pont)

5. Mi volt felesége foglalkozása? (1 pont)

6. Mi történt 1918. november 22-én? (8 pont)

*****

7.

La boatisto

Ĉi-loke la rivero estis malrapid-flua. La boatisto ĉiutage aŭrore aliris la bordon. Tiam ankoraŭ ne estis pasaĝeroj; li haltis antaŭ sia domo, rigardis unue supren al la kurbiĝo, poste suben, al la alia kurbiĝo de la rivero.

La urbo estis malproksima, la unuaj pasaĝeroj alvenadis antaŭtagmeze. Iuj perpiede, iuj bicikle. Kun pakaĉoj surdorse ili iris al la vendoplaco de la urbo.

La grandan boaton antaŭ nelonge konstruis la boatisto mem, kaj bone konis ĝin – ĉiun ĝian movon, kutimon li konis. Neniam li lasis la boaton subsune. Ĉiam li ligis ĝin al ombroj domaj arbegoj bordaj.

La homoj en tiu provinco estis malmultvortaj. Ili havis sunbrunigitajn haŭton, rapidemajn piedojn, kaj neniam ili iris kun malplenaj manoj. Portis ili korbojn, sakojn, puŝis biciklojn aŭ ĉareton. La boata vojo daŭris nur kelkajn minutojn. La rivero ĉi tie ne estis larĝa.

Kontraŭborde sur ŝtona kolono pendis peco de relo kaj alĉenigita fero. Se alvenis iu pasaĝero, li devis gongi. La bruo sonis malproksimen super la akvo.

Dum fluo de jaroj la boatisto spertis la sonojn. Jam rekonis la gongadon de certaj konstantaj pasaĝeroj.

La pasaĝeroj tri jarojn pli frue la unuan fojon menciis la ponton. Ili rakontis, ke la estraro decidis: estu ponto inter la du bordoj, kiu konligu ilin! Poste diris la pasaĝeroj: rande

de la urbo oni jam eĉ signis la lokon de la ponto. Printempe, somere ĉiu pasaĝero menciis la ponton.

Oni jam konstruas al la ponto novan vojon. Aŭtune alvenis per aŭte du viroj, nigre vestitaj. La boatisto suspekteme rigardis ilin. La urbanoj estis oficistoj, kaj pridemandis lin. “Kiom da jaroj vi havas? Ekde kiam vi estas boatisto? Ĉu la boato apartenas al vi?”

Unu el la oficistoj notis ĉion sur papero. Poste ili diris: ”Nu, sinjoro boatisto, alvenis la tempo. Baldaŭ vi povos fini la boatadon, vi ricevos pension.”

“Jes, ja, printempe la ponto estos preta. Mi jam ne estos bezonata, mi povos ripozi.”

*****

1. Milyen volt a folyó? (1)
2. Mikor és hová ment a révész minden nap? (2)
3. Hová kötötte ki a csónakját? (3)
4. Hogyan érkeztek az utasok? (3)
5. Hová igyekeztek az utasok? (2)
6. Mi jellemezte a vidéki embereket? (8)

7. Hogyan jelezték az utasok, ha megérkeztek az átkelőhelyhez, és nem volt ott a révész? (2)

8. Miért épült a híd? (1)
9. Mit kérdeztek a révésztől a hivatalnokok? (3)

C 1

FELSŐFOK

- I. Tesztfeladat** **15 pont**
Szótár nélkül (30 perc). Minimum nincs
*****
- Szótárral II., III., IV., V. (240 perc)**
- II. Magyar szöveg tömörítése** **20 pont**
eszperantóul
- III. Fordítás eszperantóról magyarra** **20 pont**
KÖZVETÍTÉSI KÉSZSÉG. MIN. 16 PONT
*****
- IV. Fogalmazás (levélírás)** **20 pont**
ÍRÁSKÉSZSÉG. MIN. 8 PONT
*****
- V. Szövegértés ellenőrzése** **25 pont**
OLVASÁSI KÉSZSÉG. MIN. 10 PONT
*****
- Összesen:** **100 pont**

KOMPLETT FELADATSOR

I. Tesztfeladatok megoldása

Elérhető pontszám: 15

1. Mi ne scias, kio okazis...
A) al mi   B) kun mi   C) per mi   D) ol mi
2. Niaj geamikoj vizitis .... muzeon.
A) en la   B) -   C) al la   D) granda
3. Tiu sinjorino, kiun mi vidis ĉe la angulo, ŝajnis tre ...
A) al bela   B) bela   C) belan   D) bele
4. Mi ne ŝatas ..... kokinojn.
A) senplumiĝi   B) senpulmiĝi   C) senplumigi   D) senplui
5. Li laboras ...
A) kiel sunfloro   B) kiel leporo   C) ol instruisto   D) kiel ŝoforo
6. ... vespero estos tre agrabla.
A) tio   B) tiom   C) ties   D) tiu
7. Mi ŝatas ... terpomojn.
A) senŝeliĝi   B) senŝeli   C) senŝeligi   D) senŝajn
8. ... la glasojn!
A) plenigu   B) plenu   C) plenumu   D) plene
9. Mi ŝatas manĝi...
A) makaronojn   B) makaroniojn   C) makaronon   D) makraĵon
10. Mi devos ... tiun leteron.
A) elposti   B) elpoŝtigi   C) elpoŝtiĝi   D) elpoŝti
11. Nun ni vojaĝu ...!
A) en la montoj   B) en la montojn   C) al la montoj   D) al la montojn
12. Fumanta cigaredo kuŝis en la ...
A) cindrejo   B) cindrujo   C) cindringo   D) cindrulo
13. En Hungario loĝas ...
A) hungaraj   B) hungaroj   C) hungaranoj   D) hungroj

14. Ni amikiĝis, kaj ni fartis bone ...
 A) tutnokte   B) la nokte   C) nokta   D) tutnokta
15. Hieraŭ tiu marmelado kostis nur 400 forintojn, nun ĝi kostas 600 forintojn. Okazis ...
 A) prezentado   B) prezaltigo   C) prezmaniero   D) prezo
16. La numero de mia ... estas 345.
 A) postfako   B) postaĵo   C) poŝtfako   D) posto
17. Mi tagmanĝis. Mi estas sata. Mi estas ...
 A) senapetita   B) priapetita   C) apetita   D) apetito
18. Li havis ... harojn.
 A) aŭtunajn   B) seriozajn   C) arbajn   D) grizajn
19. Ĉu vi havas ...? Vi devos stampi tiun kontrakton!
 A) stampon   B) stampedlon   C) stampilon   D) lakton
20. Mi timas ...
 A) musoj   B) muŝoj   C) hundojn   D) al vi
21. Kiu estas ..., tiu ne plaĉas al mi.
 A) aĉa   B) aĉista   C) ĉasa   D) aĉe
22. Atendeblas ...
 A) malvarmon   B) malvarmilo   C) varma vetero   D) emo
23. Ĉu mi povus kalkuli ... via helpo?
 A) al   B) ol   C) en   D) je
24. Hodiaŭ estos tre ...
 A) malvarma   B) varma   C) malvarme   D) bona
25. Kiam oni diras „mi prezentas min” – tio estas ... tempo.
 A) estonta   B) estanta   C) estinta   D) estita
26. Kiam oni diras „morgaŭ mi aĉetos florojn” – tio estas ... tempo.
 A) esta   B) estanta   C) estonta   D) liberan
27. Li envagoniĝis ...
 A) per   B) kun   C) –   D) pro
28. Tiu valizo estas dek ... peza.
 A) kiloj   B) kilogramoj   C) kilogramojn   D) centimetrojn
29. Mia brakhorloĝo ...
 A) estas malbona   B) malbonigis   C) difektiĝis   D) iĝis
30. Tra la fenestroj de la vagono videblas ...
 A) kampojn   B) bovaron   C) dion   D) arbaroj

31. La turistoj ... en la lago.
 A) banas sin   B) baniĝigi   C) baniĝonas   D) baniĝas sin
32. La boato ... sur la ondanta maro.
 A) balanciĝis   B) elbalanciĝis   C) balanca   D) balis
33. Apud la lito estas ...
 A) hejtumo   B) hejtado   C) hejti   D) hejtilo
34. Mi pagos per ... mono.
 A) kontanta   B) kontita   C) konsta   D) konta
35. Kiam naĝantoj atendas la finalon, ili trinkas refreŝigaĵojn, manĝas ĉokoladon, ... ili havu energion.
 A) per ke   B) pro ke   C) por ke   D) pri ke
36. Sur la fotoĵo mi vidas...
 A) sporthalon   B) sportbuŝon   C) sporthapon   D) sportan
37. Ofte mi uzas mian ...
 A) mobiltelefonon   B) postetelefonon   C) poŝtelefonon   D) mobilon
38. Ŝoforoj devas stiri kun granda ...
 A) atentemo   B) atemo   C) temo   D) teamo
39. Vi devas subskribi tiun kontrakton ...
 A) propramana   B) propramane   C) propravarme   D) pere
40. Kiam vi uzas vian bankkarton, vi devas uzi vian Personan ... Numeron (PIN-kód).
 A) Identifikan   B) Identigan   C) Identigigan   D) Identan
41. Antaŭ la urba galerio troviĝas la monumento ... reĝo Matiaso.
 A) ol   B) por   C) de   D) al
42. Tiu letero estas tuj respond...
 A) enda   B) anta   C) inta   D) onta
43. En tiu urbo estas la ... fortikaĵo de la Romianoj.
 A) ie   B) eksa   C) ies   D) ekstra
44. Tio estas tro bela .. esti vera.
 A) por   B) pro   C) ke   D) pri
45. Tiu parol... estas maldeca.
 A) enda   B) aĉo   C) ato   D) inda
46. Tiu vojeto kondukas ... la parko.
 A) por   B) al   C) super   D) per
47. Tondro memorigas la kredanton ... Dio.
 A) pro   B) per   C) pri   D) por

támogatnak futballcsapatokat és nem adnak interjúkat. A nyilvánosság előtt 1994-ben tűntek fel először egy nagy árvíz után Albában, amikor története során első ízben átmenetileg be kellett zárni az ottani üzemet. Aztán újra elrejtőztek, állítólag Belgiumban élnek.

Tömörítse a szöveget eszperantóul kb. fele terjedelemben, az alábbi szempontok felhasználásával!

1. Mikor, hol, miért keletkezett a mogyorókrém?
  2. Miből készült eredetileg, hogyan fejlesztették tovább?
  3. Hogyan magyarázza Ferrero a krém keletkezését, milyen szolgáltatás "igazolja" ezt az indítékot?
  4. A vállalkozás jellemzői számokban.
  5. A tulajdonosok jellemzése.
-

Megoldás

Dolça vivo

En 1946 en iu malgranda itala urbo, Alba, la loka sukeraĵisto nomata Pietro Ferrero, suferis pro la manko de ĉokolada krudmaterialo. Alia problemoj estis, ke liaj klientoj eĉ ne estus povintaj aĉeti multekostajn ĉokoladajn dolĉaĵojn. Tial li decidis anstataŭe utiligi rostitan avelon, famaĵon de la ĉirkaŭaĵo. Li miksis la muelitan avelon kun kakaopulvoro, kakaobutero, vegetaĵa oleo, laktopulvoro, vanilo kaj sojolecitino. En la sekva periodo oni igis la kremon pli ŝmirebla kaj gusto-riĉa. Pietro mem poste emis deklaron, ke la vera kaŭzo de la estigo de tiu mola kaj bongusta kremo estis malebligi al la severaj patrinoj senigi siajn infanojn je dolĉaĵoj. Por altiri infanan klientaron, en nutraĵvendejoj oni proponis ŝmiri per avelokremo la kunportitajn pantranaĵojn. La fondinto mortis en la 50aj jaroj. Nun estras la entreprenon lia 77 jara filo. En la uzinoj estas dungataj 13 mil homoj, kaj la enspezoj atingas 1,7 miliardojn da eŭroj. La nuna familio troviĝas en la 128a loko en la ekonomia mondlisto de la magazino Forbes. La anoj de la familio evitas publikajn aperojn, ili vivas verŝajne en Belgio.

III. Fordítás eszperantóról magyarra

Elérhető pontszám: 20

Adriatika marbordo

Albana Riviero estas konsiderata kiel la lasta ekologie pura marbordo de la Adriatika Maro. Ĝia unua vidindaĵo estas Llogara, kiu estas parto de nacia parko, posedanta riĉan pinarbaron. Ene de ĝi estas pluraj vilaoj, kaj ankaŭ restoracioj, en kiuj oni ofertas freŝkuiritajn ŝafidaĵojn kaj kapridaĵojn. Vilaĝo Dhermi estas unu el la unue ekestintaj loĝlokoj ĉe la marbordo. Sude de ĝi videblas kasteleto, troviĝanta sur duoninsulo ĉe la golfo. Ĝi iam apartenis al Ali Paŝa, kiu estis unu el la lokaj regantoj dum la otomana periodo. Kiam Ali Paŝa kunigis siajn militfortojn kun kristanaj grekaj ribeluloj, la turka sultano sieĝis la kastelon, kaj li senkapigis la paŝaon.

Vojaĝante suden oni trapasas ankaŭ aliajn belajn vilaĝojn kaj fine atingas urbon Saranda. La

ripozejo estas famekonata pro sia varma mediteranea klimato, kiu ebligas naĝi ankaŭ meze de oktobro en la Adriatika Maro. La urbon indas rigardi pro sia belega promenejo laŭlonge de la marbordo same, kiel domoj en paralelaj stratoj unu super la alia sur monteto.

Vizitindas ankaŭ antikva urbo Bultrint, situanta malpli ol 20 km-ojn sude. Ĝi estas protektata de Unesko-fondaĵo. La amfiteatro de Aesculapius, baptistejo kaj la antikvaj muregoj estas inter la plej gravaj arkeologiaj vidindaĵoj de Butrint.

Norde de Saranda estas majesta akvofontego nomata "Blua okulo". Estante sub la ombro de tre maljunaj kverkoj, al tiu loko estas intime ligita la legendo pri dekdukapa drako. Oni rakontas, ke la drako kaptis la junedzinojn kaj ne permesis al la vilaĝanoj ĉerpi akvon el la fonto. Post la mortigo de la drako fare de la vilaĝanoj, ekfluis klara akvo el ĝia okulo, kaj tio estigis la riveron Bistrica.

Megoldás

Adriai tengerpart

Az Albán Riviérát tartják az Adriai-tenger utolsóként megmaradt tiszta környezetű (ökológiailag tiszta) tengerpartjának. A legelső látnivalója Llogara, amely egy nemzeti park része, és fenyőerdőben gazdag terület. Számos villa van benne, és éttermek is, amelyekben bárányból és kecskéből készült friss ételeket kínálnak. A Dhermi nevezetű falu a tengerpart egyik elsőként létesült települése. Tőle délre egy kastély látható, az öbölnél lévő félszigeten. Valamikor Ali Pasának, a török uralom egyik helyi képviselőjének a birtoka volt. Amikor Ali Pasa haderejét egyesítette a keresztény görög lázadókéval, a török szultán megostromolta a várat, és lefejeztette a pasát.

Dél felé utazván további szép falvakon haladunk át, és végül elérjük Saranda városát. Az üdülőhely igen híres, meleg mediterrán klímája miatt, amely lehetővé teszi, hogy október közepén is ússzunk a tengerben. A várost érdemes megnézni a tengerparton húzódó hosszú és gyönyörű sétánya miatt, és a dombon egymással párhuzamosan futó utcák házai miatt is.

Szintén érdemes meglátogatni az alig 20 km-re délre fekvő ókori Bultrint városát. Egy Unesco-alapítvány védelmében áll. Aesculapius amfiteátruma, egy keresztelőkápolna és az ókori falak Butrint legfontosabb régészeti látnivalói.

Sarandától északra van egy hatalmas vízforrás, melyet „Kék szem”-nek neveznek. Az öreg tölgyek árnyékában meghúzódó helyhez szorosan kötődik a tizenkétfejű sárkány legendája. Azt mesélik, hogy a sárkány elkapta a menyecskéket, és nem engedte meg a falu lakóinak, hogy a forrásból vizet merítsenek. Miután a falubeliek megölték a sárkányt, a szeméből tiszta víz eredt, és ebből keletkezett a Bistrica folyó.

*****

IV. Irányított fogalmazás (levélírás)

Elérhető pontszám: 20

I.

Egy levelezőtársa látott egy statisztikát, amely szerint Magyarország élenjár az alkoholfogyasztásban. Azt kéri öntől, hogy írjon erről a témáról. Válaszában térjen ki az alábbi szempontokra:

- Az ön személyes tapasztalata szerint mennyire súlyos probléma az alkoholizmus Magyarországon?

- Mi vezethet alkoholizmushoz? Milyen szerepük lehet a társas kapcsolatoknak?
- Milyen károkat okoz ön szerint a túlzott alkoholfogyasztás?
- Az ön egyik ismerőse soha nem iszik alkoholt. Mi erről a véleménye?
- Mesélje el, ön hogy találkozott először szeszes itallal, s az ön életében milyen szerepe van az alkoholnak?

Vagy:

II.

Számoljon be külföldi ismerősének arról, hogy autót vásárolt!

- Miért vett autót, milyen változást hozott ez az életében?
- Hogyan választotta ki autóját?
- Mi tette lehetővé, hogy megvegye?
- Milyen anyagi terhet jelent ma Magyarországon az autó fenntartása?
- Mi a véleménye a hazai közlekedési morálról?

Megoldás

I.

Budapeŝto, la 27-an de novembro 2014

Kara Juan!

Estis tre interesa, kion vi skribis pri la indianaj kutimoj. Mi esperas, ke iam mi povos partopreni iun feston en Argentino.

Koncerne vian demandon pri alkoholismo en Hungario mi ne havas precizajn sociologiajn indikojn. Persone mi spertas, ke gejunuloj drinkas multe, mezaĝuloj same. Laŭ mia opinio, se somere tuttage oni trinkas du botelojn da biero, tio ne signifas, ke oni estas alkoholistoj.

Irante al la universitato mi pasas preter drinkejo, kie ekde frumateno ĉiam staradas grupeto da homoj en la korto, kiuj komencas ĉiun tagon tie (aŭ eble eĉ pasigas la tutan tagon) per trinkado de brando. Laŭ mi tiuj homoj – plejparte viroj – estas alkoholistoj, ja trinki grandan kvanton da alkoholo, kaj tio iĝis por ili ĉiutaga vivbezono. Ĝenerale ili havas kontakton nur kun samsortuloj; alkoholismo kaj agresemo kunligiĝas, pro tio oni preferas malhavi ajnan rilaton kun tiaj personoj.

La sekvoj de alkoholismo estas do parte sociaj: ŝanĝiĝas la laborkapablo, kiu iom post iom povas finiĝi per senlaboriĝo; en la familia vivo la malekvilibriĝo de la buĝeto (alkoholaĵoj estas multekostaj) kaj la jam menciita agresemo rapide forigas toleremon kaj amon. Alkoholulo povas trovi sin surstrate sen hejmo kaj laboro. Pro la malfortiĝo de la korpo ankaŭ psikaj kaj aliaj sanproblemoj povas aperi. Estas ofte ne facile distingi sekvon

kaj kaŭzon: la supraj problemoj povas ekesti sen la influo de alkoholo kaj povas rezulti alkoholismon.

Mi konas iun, kiu estas tute abstina. Eĉ dum festoj ŝi ne partoprenas tostadon. Mi pensas, ke al la eŭropa kulturo apartenas modera konsumado de alkoholaĵoj.

En mia familio miaj gepatroj dum festaj tagmanĝoj ĉiam trinketas vinon, okaze de naskiĝtagoj ni tintas per ĉampano, kaj mi ne memoras ekde kiu aĝo ankaŭ ni, infanoj rajtis gustumi tiujn trinkaĵojn. Unue la bieron mi trovis ege malbongusta! Nun mi trinkas ankaŭ tion por akompani manĝaĵon aŭ por malstreĉiĝi. Mi sufiĉe bone toleras la alkoholon, ĝis nun mi iĝis nur ebrieta kelkfoje.

Mi aŭdis, ke indianoj tre facile perdas eĉ konsciencon pro alkoholo. Ĉu tio veras? Vi nenion skribis pri via nova laboro. Ĉu vi jam ekŝatis ĝin?

Tutkore mi salutas vin:

Kinga

II.

Bicske, la 17-an de novembro 2014

Kara Julia!

Pardonu, ke en la lastaj monatoj mi silentis. Mi sukcesis diligente labori pri mia disertajo kaj hieraŭ mi finis ĝin.

Eble vi memoras, ke mi plendis multe pri tio, ke ĉiutage mi veturas tri horojn inter mia laborejo kaj hejmo. Mi estis lacega, mi tute ne povis koncentriĝi pri la studaĵo. Sed okazis granda ŝanĝo antaŭ tri monatoj. Mi decidis aĉeti aŭtomobilon.

Ĉio komenciĝis per tio, ke ni sukcesis vendi la domon hereditan de mia onklino. Tiel mi akiris sumeton kaj esperis realigi mian revon. Jam kiel gimnaziano mi lernis stiradon, kaj je la unua provo mi trapasis ekzamenon. Kelkfoje mi rajtis ŝofori la familian aŭtomobilon, laŭvice kun aliaj kvar personoj. Intertempe miaj du fratoj aĉetis al si uzitajn aŭtomobilojn. Mi ne kuraĝis, ĉar mi tute ne kompetentas pri teknikaĵoj. Tiel mi devis atendi ĝis mi povis aĉeti novan.

Jen, mi sukcesis! Mi petis unu el miaj amikoj veni kun mi en la aŭtovendejojn. Unue ni informiĝis pri la tipoj, konsumado kaj rabatoj. Post du semajnoj mi decidis aĉeti helverdan aŭtomobilon. Estis grave, ke ĝi havu kvin pordojn kaj ne konsumu multe. Mi aĉetis ĝin kredite, proksimume kvaronon de mia salajro nun mi elspezas por la aŭtomobilo (banka repago, asekuro kaj benzino).

Mi estas tre feliĉa, ĉar mi ŝategas ŝofori, mi ŝparas multe da tempo kaj multe malpli mi laciĝas. Ĝenerale mi ne rimarkas agresemon aŭ malĝentilecon parte de aliaj ŝoforoj. De tempo al tempo mi vidas kelkajn, kiuj ne respektas la trafiklumojn, do mi estas prudenta ĉe la vojkruciĝoj. Cetere mi aŭskultas miajn ŝatatajn diskojn dumvoje kaj dank'al mia bonhumoro mi kapablas labori eĉ vespere.

Dum la someraj ferioj mi volonte vizitus vin. Se ni iros kvarope, aŭtomobilo estos la plej malmultekosta trafikilo. Bonvolu skribi, kiu periodo estus taŭga por vi. Mi tre atendas nian novan renkontiĝon!

Mi deziras al vi ĉion bonan. Transdonu miajn afablajn salutojn al viaj familianoj!

Estu sana kaj feliĉa!

Kun koraj salutoj

Brigi

V. Szövegértést ellenőrző feladat

Elérhető pontszám: 25

La muziko, kiu konkeris la mondon

Ĵazo estas muzikstilo nun internacie konata kaj alte taksata kiel serioza, respektinda arto. Sed ne ĉiam estis tiel. Antaŭ cent jaroj la ĝermoj de ĵazo estis malestimataj kiel senkultura kaj eĉ maldeca muziko. Do kiel tia "muzikaĉo" (laŭ la kontraŭuloj) fariĝis la plej populara muziko en Usono (dum kelka tempo) kaj finfine fariĝis eĉ arta muziko? Por ekscii tion ni devas unue reiri al la sklaveca epoko de la usona sudoriento – la tempo, en kiu aperis la antaŭaĵoj de ĵazo.

Malgraŭ la klopodoj de la blankulaj sklavkomercistoj kaj sklavposedantoj forpreni la kulturon, lingvon, religion kaj identecon de sklavigitaj afrikanoj, multaj elementoj de afrika kulturo travivis. Unu el la plej persistaj postrestaĵoj de afrika kulturo estis muziko. La ritmoj kaj kantmanieroj de Afriko miksiĝis kun eŭropaj muzikiloj kaj muzikformoj kaj la angla lingvo. Ĉi tiu kunfandiĝo naskis novajn freŝajn sonojn, ĝis tiam konataj nek en Eŭropo nek en Afriko.

Verŝajne la plej grava muzikformo naskiĝinta senpere el la sklava kulturo estas bluso (de la angla blues [bluz] mallongigo de "blue devils" – melankolio, malbonhumoro.) Bluso estas tre simpla kompare al ĵazo. Ĝi estas precipe kantata, ĉu kun muzika akompano aŭ ne. Bluskantoj sekvas sufiĉe striktan poezian formulon, kaj la muziko kutime enhavas bemoligitajn notojn (kutime la tria kaj la sepa notoj de la gamo). La temoj de la kantotekstoj kaj la tono de la muziko estas malgajaj kaj melankoliaj, pro tio ke la muziko esprimas la suferojn de sklaveco kaj (post la abolo de sklaveco) malriĉeco, senlaboreco, amproblemoj k. s. Bluso dum multaj jaroj restis simpla muziko de malriĉaj kamparaj nigruloj en la sudoriento, sed pro la iom-postioma translokiĝo de nigruloj al urboj (serĉante laboron), bluso pli rafiniĝis kaj profesiiĝis.

Alia ege grava elemento de ĵazo estis ragtimo. La nova PIV difinas ragtimon kiel „Speco de muziko skribita, precipe por piano, naskiĝinta en la kleraj nigraj komunumoj de S(uda) Usono, karakterizita de sinkopa traktado de eŭropdevena muziko, kaj iĝinta unu el la ĉefaj fontoj de ĵazo”. Aldone, la etimologio de la vorto „ragtimo” – angle ragtime [ragtajm] – estas

rag (ĉifono) plus time (tempo) – aludo al la sinkopo (mislokigo de la regula akcento) de la muziko. Sed kvankam ragtimo, kiel bluso, estis produkto de la ĝenerala suda nigrula kulturo, ĝi ja esprimas tute alian parton de tiu kulturo. Kleraj urbaj nigrulaj muzikistoj, kiel la fama kaj popularega ragtimmuzikisto Scott Joplin [skot ĝoplen], studis eŭropajn muzikstilon kaj teorion, sed aldonis al tiu bazo fortan spicaĵon de la afrikdevena kulturo – precipe la ritmo. Ĉi tiu kombinaĵo estis sukcesega. Inter 1890 kaj 1915 (proksimume) ragtimo furoris – eĉ inter blankuloj. Unuafoje en la usona historio produkto de nigrula kulturo gajnis vastan akcepton inter blankuloj. Ankoraŭ plia, malpli konata fonto de ĵazo estis la latuninstrumentaj bandoj de la urbo Nov-Orleano. (Nov-Orleano, krome, estas konata kiel kunfandejo de la kulturoj de tri kontinentoj: Ameriko, Eŭropo kaj Afriko. La influo de tiuj tri kontinentoj montriĝas en la manĝaĵoj, arkitekturo, lingvaĵo, muziko kaj religio de la urbo.) Ĉi tiuj bandoj fontis el la kultura riĉeco de la Nov-Orleanaj nigrulaj komunumoj de la post-sklaveca epoko. La muziko de ĉi tiuj bandoj, simile al ragtimo, estis kombinaĵo de eŭropaj muzikiloj kaj melodioj kun afrikaj ritmoj. Ĉi tiu pra-ĵazo rolis ĉefe kiel danca kaj marŝa muziko por festoj, funebraj procesioj kaj paradoj - kaj speciale por la plej granda, plej fama stratfesto – Nov-Orleana karnavalo, - kiu finiĝas je la famega tago Mardi Gras („Grasa Mardo” estas la tago antaŭ Cindromerkredo kaj la lasta tago de karnavalo en Nov-Orleano.) Sed la plejmulto da tiuj muzikistoj ne estis profesie trejnitaj kaj ne povis legi muziknotojn. Pro tio oni kutime ludis muzikaĵojn parkere kaj ofte iom malstrikte – eĉ foje kun originalaj spontaneaj aldonadoj. Ĉi tia libera sinteno al la muziko naskis intencan improvizacion – eble la plej unika en la ĵazo. Kvankam ne ekzistas unusola difinita naskiĝloko de ĵazo, la urbo Nov-Orleano estas ofte nomata la „lulilo de ĵazo”, ĉar la diversaj elementoj de frua ĵazo facile kaj harmonie kuniĝis en la diverskultura, muzikema medio de tiu urbo. Kaj ankoraŭ Nov-Orleano estas mekko por amantoj de tradicia ĵazo. En la frua parto de la dudeka jarcento (ĉirkaŭ la tempo de la Unua Mondmilito) multaj nigrulaj kaj blankulaj muzikistoj migris de Nov-Orleano al Ĉikago. De Ĉikago ĵazo povis disvastiĝi pli rapide kaj atingi pli grandan aŭskultantaron ol de Nov-Orleano, kaj baldaŭ ĵazo populariĝis tra la tuta Usono. Ĵazo tiel furore populariĝis kaj tiel difinis la tiutempan popularan kulturon, ke la 1920aj jaroj ricevis la kromnomon „Ĵazepoko”.

*****

1. Milyen kulturális elemekből jött létre a jazz? (3 pont)
  2. Melyek a jazz zenei forrásai, miben különböznek egymástól? Töltse ki a táblázatot! (17 pont)
zenei forrás	Előadók	hangszer	egyéb jellegzetessége(i)
3. Melyik várost nevezik a jazz bölcsőjének, miért? (2 pont)
  4. Mi segítette elő a jazz elterjedését, s mikorra tehető a jazz fénykora? (3 pont)

9. Ili venis ... la oceano.
 A) trans B) el trans C) tra D) el
10. ... la morto de mia avo mi estas tre malĝoja.
 A) ek B) de post C) por D) pri
11. La ebrulo falis ... la seĝo.
 A) de sur B) el C) sur de D) pri
12. Iru for ... mi!
 A) antaŭ B) antaŭe C) antaŭen D) de antaŭ
13. Oni sonoras ... sonorilo.
 A) kun B) per C) pri D) al
14. La parto de la homa korpo estas ...
 A) hakilo B) makzelo C) amo D) homo
15. Plej larĝa estas ...
 A) rivereto B) rivero C) riverego D) rivo
16. Kiam mi malsatiĝas, mi manĝas...
 A) mantelon B) sangon C) kolbason D) vin
17. Mi ne ... fari mian hejman taskon, ĉar mi ne havis tempon.
 A) rajdis B) povis C) plaĉis D) postis
18. Francisko edzinigis ... Elizabetan.
 A) al si B) por si C) per si D) kun si
19. En Afriko multaj infanoj mortas ... malsato.
 A) pri B) kun C) pro D) dum
20. Tiu domo apartenis ... mia praavo.
 A) pri B) pro C) por D) al
21. Juvelaĵo estas ...
 A) kolĉeneto B) ŝtoneto C) ventreto D) talieto
22. ... estas parto de la homa korpo.
 A) buŝo B) breto C) posteno D) frago
23. Fratino de mia edzo estas mia ... fratino.
 A) eks B) bo C) ge D) kun
24. Ili loĝas tie ... kelkaj jaroj.
 A) ek B) ekde C) trans D) tra
25. La elirejo troviĝas ... tiu loko.
 A) krom B) en C) preter D) pri

26. Fiŝhok...o estas agrabla hobia.
 A) il B) ad C) at D) ig
27. Oni ... Petro.
 A) nomis sin B) nomiĝis lin C) nomis lin D) nominta lin
28. La manĝ... estas preta, ni iru al la tablo.
 A) aĵoj B) ujo C) ado D) aĵo
29. La policistoj dispelis la ...iĝintojn.
 A) ar B) fore C) post D) dir
30. Mia amiko estas fiero ... sia patro.
 A) pro B) sur C) por D) pri
31. Li staris ... ĉapelo demetita.
 A) per B) kun C) krom D) pri
32. La arbaristo trinkis du glasojn ... vino.
 A) de B) el C) da D) po
33. La svisa franko estas ... forta ol la angla pundo.
 A) plia B) malpli C) ol D) kiel
34. Tiu situacio estas ...pensinda.
 A) pri B) pro C) por D) al
35. Mia filo venis hejmen ... sia ĉapo. Denove li perdis ĝin.
 A) en B) sen C) kun D) per
36. Mi trovis ... mia aŭto konvenan parkejon senpagan.
 A) kun B) por C) pro D) pri
37. Por patr... ne ekzistas infano malbela.
 A) into B) ano C) ino D) anto
38. La muziko estas bone aŭd...
 A) ebla B) eble C) ante D) a
39. Post dumonata malkonsento la edzino ...edziniĝis.
 A) ek B) eks C) kun D) al
40. Pro multe da arboj, li arb... ne vidas.
 A) aron B) on C) ejon D) ujon
41. Pro la mallaŭta parolo li ...komprenis ŝin.
 A) por B) pro C) al D) mis
42. La lago komencis glaci... pro la frosto.
 A) igon B) iĝi C) igi D) i

43. Alveninte mi volus eniri la dom...
 A) on B) o C) oj D) e
44. La libro komenc... per antaŭparolo.
 A) iĝis B) igis C) is D) o
45. Pentr... pendas sur la muroj.
 A) istoj B) ujoj C) aĵoj D) oj
46. Oni devas labori ... ok horojn labortage.
 A) en B) por C) po D) ol
47. Erari estas hom... – oni diras ofte.
 A) a B) e C) ema D) o
48. Nenion mi ... donis al ŝi.
 A) ne B) nek C) por D) –
49. Oni ne povas vivi ... aero.
 A) kun B) per C) sen D) por
50. Pro kato la muso kuris sub la lit...
 A) o B) on C) e D) ilo
-

Tesztfeladat (2.)

1. En tiu urbeto mi trovas vian straton ...
 A) neniom B) neniu C) neniem D) neniam
2. Li ne povis legi tiun leteron, ĉar ĝi estis ...
 A) nelegenda B) nelegeble C) nelegebla D) nelegita
3. Ili pasigis en la tendaro...
 A) kelka tago B) kelke da tagojn C) kelkajn tagojn D) kelkaj tagoj
4. Petro lasis sian domon ...
 A) malfermita B) malfermota C) malfermanta D) malferminte
5. La gelernantoj kolektis la monerojn ... sur la tablo.
 A) postlasinte B) postlasinta C) postlasita D) postlasitajn
6. La flegistinoj zorgas pri ...
 A) malsonoj B) malsanuloj C) malsanetoj D) malsanidoj
7. La laca boksisto movigas siajn muskolojn ...
 A) fortostreĉante B) fortostrecanti C) streĉe D) rapide
8. Petro ne kapablas skribi, ĉar lia mano doloras ...
 A) lin B) al li C) sin D) mem

9. Tiu temo estas ankoraŭ aktuala, do ni devos ... ĝin.
 A) trakti B) problemi C) sendemandi D) diskuri
10. Mi devas ... via vivmaniero.
 A) forkutimiĝi de B) kutimiĝi al C) dekutimiĝi al D) kutimiĝi ol
11. La vetero estas varma, do ne ... vian mantelon!
 A) butonumu B) butoniĝu C) botunogu D) butonu
12. Al la patrino sia filo ŝajnas ankoraŭ ...
 A) gefiloj B) infanon C) infano D) infana
13. La kontrolistoj venis ... kontroli biletojn.
 A) al B) pri C) por D) per
14. Tie estis nur tri ...
 A) gejunulo B) gejunuloj C) junulino D) junaj
15. La vojaĝantoj envagoniĝis ... pezaj kofroj.
 A) per B) kun C) - D) en
16. Emeriko lernis Esperanton ... tuta nokto.
 A) dum la B) sur C) al D) –
17. Oni emfazas ofte: „Erari estas ...”
 A) homa B) homema C) home D) gehoma
18. Sur la placo staris soldatoj ....
 A) ope kvar B) po kvar C) opaj kvar D) opa kvar
19. ... pli ni lernas, des pli ni laciĝas.
 A) des B) mal C) ol D) ju
20. La plaĝo situas ... la vilaĝo.
 A) preter B) sur C) apud D) nea
21. Fine de aŭgusto steloj ofte faladas ... la ĉielo.
 A) super B) de sur C) sub D) el
22. Mi ... trinki kafon dufoje tage.
 A) kutimas B) estas kutimata C) estas kutiminte D) kutimi
23. ... Petron ĉiuj gastoj alvenis akurate.
 A) Ekster B) Krom C) Escepte D) Kontraŭ
24. La ĝentila kelnero estas ... via dispono.
 A) en B) sur C) - D) je
25. Ĉiuj rajtas atendi aŭ foriri ...
 A) laŭplaco B) laŭplaĉe C) plaĉo D) per plaĉo

26. Kelkaj fruktoj ... fine de somero.
 A) maturiĝas   B) materiĝas   C) maturigas   D) matuiĝas
27. Oleo estas pli saniga ... graso.
 A) al   B) el   C) en   D) ol
28. Petra preferas paprikitan terpomajon ... gratenita porkaĵo.
 A) al   B) el   C) en   D) ol
29. Karlo helpas .. sia dommastrino en la ĝardeno.
 A) al   B) -   C) en   D) ol
30. La servistino laboris de la sesa matene ... posttagmeze.
 A) ĝis la kvara   B) al la kvara   C) ĝis kvara   D) ĝis kvara horo
31. Tiu afero ne ...
 A) koncernas min   B) konservis vin   C) koncerigas lin   D) koncentras
32. Mi divenis ... vian sekreton.
 A) -   B) el   C) pro   D) por
33. Ili vojaĝis ... Slovakio.
 A) en   B) al   C) -   D) ol
34. Mi eniros la ...
 A) ĉambre   B) ĉambrom   C) ĉambra   D) pordo
35. Ni ... tiun laboron.
 A) enterprenis   B) entreprenis   C) entreplenis   D) enterplenumis
36. La gastoj ekiris ... la ĝardeno.
 A) en   B) al   C) post   D) dis
37. Mia kolegino ... mia kolego.
 A) edzinigis kun   B) edzinigis per   C) edzinigis de   D) edziniĝis al
38. Mi manĝas ... tage.
 A) trifojan   B) trie   C) trifoje   D) tria foje
39. Mi estas la plej feliĉa ...
 A) en la tuta familion   B) en nia familio   C) en la tuta familiano   D) en la tutan teron
40. ... da poŝtmarkoj vi havas?
 A) kiom de   B) kiom da   C) kiom   D) kioma
41. Bonvolu ...doni tiun libron al Petro!
 A) tra   B) dis   C) trans   D) en
42. Ofte oni eraras, kiam volas diri: „Marina vizitas ... lernejon.”
 A) en   B) al   C) -   D) baze

43. Tiuj tagoj estis ...!
 A) neforgeseblaj   B) neforgesi   C) neforgesamaj   D) neforgesita
44. Maria tute ..., kiam ŝi rigardis pli bone la okulojn de tiu ĉi maljuna homo, kaj ŝi jam estis certa, ke ŝi konas lin persone.
 A) konsterniĝis   B) cerbigis   C) komencis   D) interparolis
45. Mi volus ... vin.
 A) konfeti   B) konstrui   C) konvinki   D) konati
46. Komprenoble krom la skiado vintre oni povas ...
 A) glitumi   B) glui   C) glitiĝi   D) glitebligi
47. Mi volus skii, sed mi ne havas ...
 A) skibotetojn   B) skiadon   C) skiŝuoj   D) skiitojn
48. Foje-foje okazas ... de prezoj.
 A) malplialtigo   B) plialtaro   C) malplialtaj   D) malplialto
49. Malpuraĵoj enlasitaj en la fluo de riveroj ... la landlimojn.
 A) trapasigos   B) trapasos   C) trapasi   D) trairanta
50. Bonan apetiton! ...
 A) Reciproke!   B) Tiel sama!   C) Kiel al vi!   D) Jes!

*****

Tesztfeladat (3.)

1. Post la malkonsento la geedza paro ....
 A. eksedziĝis   B. parolis   C. staris   D. fortigis
2. La rekomendita letero .... alvenos, ... la ordinara.
 A. plej rapida - de   B. pli rapido - al   C. pli rapide - ol   D. pli rapida - kiel
3. La masonistoj .... laboras kun .... fortostreĉo.
 A. ŝvitaj - multe per   B. ŝvitante - multe da
 C. ŝvitite - multaj de   D. ŝvitanto - multon de
4. En la legom-vendejo aĉetu nur .... kaj .... frukton.
 A. lavontan - enpakontan   B. lavitan - enpakitan
 C. lavintan - enpakintan   D. lavantan - enpakantan
5. La .... luktantoj .... batalas .... la gloro.
 A. elektinte - ĝismortaj - al   B. elektote - ĝis morti - per
 C. elektitaj - al morto - pro   D. elektitaj - ĝismorte - por
6. La patro rigardas sian filon jam ....
 A. plenkreskulon   B. plenkreskite   C. plenkreskulitan   D. plenkreskulo

7. La kristanoj .... solenas la Kristnaskon.
 A. la 25-an de decembro   B. per 25-an de decembro
 C. sub 25-a de decembro   D. en 25-a de decembro
8. La vespero estas malvarma, do .... la mantelon!
 A. butoniĝu   B. butonigu   C. butonumu   D. butonu
9. La oldaj gepatroj pasigas .... Siajn gefilojn.
 A. tri semajnon al   B. tri semajnon pri
 C. tri semajnoj pro   D. tri semajnojn ĉe
10. La demonstrantoj .... marŝas al la urbodomo.
 A. kanta   B. kantante   C. kantanto   D. kantoj
11. .... la komenco la sportistoj .... salutas la ĉeestantojn.
 A. Je - luktontaj   B. Per - luktigitaj   C. Sur - luktintaj   D. Pro - luktitaj
12. Petra sur la scenejo rolas ludante .... fortepiano.
 A. de   B. sur   C. per   D. kun
13. Adamo ne .... skribi, ĉar la mano doloras ....
 A. kapablas - pri li   B. konas - en li   C. scias - por li   D. povas - al li
14. La tragedion feliĉe ni eskapis, ... !
 A. dank' kun Dio   B. dank' al Dio   C. danke ni Dio   D. dankon por Dio
15. Mia patrino kuraĝigas min jene: „Lerni .... !
 A. ne estas honti   B. ne estas honte   C. ne estas honto   D. ne estis honta
16. Mi ĝojas .... via sukceso .... viaj rivaloj.
 A. pri - kontraŭ   B. al - en   C. por - sur   D. pri - al
17. Por debitanto estas ...., se ne alvenos .... la mono.
 A. danĝeriga - en tempo   B. danĝere - ĝustatempe   C. danĝera -
 ĝustatempa   D. danĝero - ĝustatempo
18. La ĵus .... novelaro iĝis rapide .... raraĵo.
 A. eldoninta - serĉinta   B. eldonita - serĉata
 C. eldononta - serĉonta   D. eldononta - serĉanta
19. La patro .... de ies patro oni nomas ....
 A. j - frato   B. n - kuzo   C. jn - onklo   D. n - avo
20. La verda citrono .... Greklando.
 A. devenas sub   B. devenis el   C. devenos de   D. devenas al
21. Mia patro .... mateno .... vespero diligente laboras.
 A. sur - al   B. al - por   C. de - ĝis   D. per - ĝis

22. .... de vintro la akvorando jam estis .... .
 A. Komenca - glaciiga   B. Komenco - glaciota
 C. Komence - glaciiginta   D. Komence - glaciigata
23. .... mi riproĉis lin, ... li malobeis.
 A. Kiam pli – tiam pli   B. Ju pli – des pli
 C. Kion pli – tion pli   D. Kvankam pli – malgraŭ pli
24. Mia amikino vizitos min .... horo.
 A. poente por la dua   B. akurate je la dua   C. punkte al la dua   D. precize sur la dua
25. .... estas kontraŭdiri , ... konsenti.
 A. Plej facila - al   B. Pli facile - de   C. Plej facilo - en   D. Pli facile - ol
26. La mizeruloj kolektis la panerojn .... sur la tablo.
 A. postlasite   B. postlasita   C. postlasinta   D. postlasitajn
27. La bestgardisto lasis la gregejon .... .
 A. malfermita   B. malfermanta   C. malfermota   D. malferminte
28. La muso estas .... Kompatinda, ... la kato
 A. tre - de   B. pli- ol   C. plu - al   D. ege – al
29. La kanon.... oni nomas ankaŭ pafil.... .
 A. oj - emo   B. u - puŝo   C. on - ego   D. e - ilo
30. Multaj germanoj .... la flavan bieron .... la bruna.
 A. preferas - al   B. ŝatas - spite   C. amas - malgraŭ   D. amas - kontraŭ
31. .... festoj la kvanto de vojaĝantoj .... !
 A. Tra grandaj - multobladas   B. Antaŭ grandaj – multobliĝas C. Sub
 grandaj - multoblas   D. Sur grandaj - multas
32. Li transdonis al la limgardisto la .... pasporton.
 A. retrovitan   B. retrovintan   C. retrovante   D. retrovotan
33. Dum la vintra frosto .... homoj malsaniĝis .... pneŭmonio.
 A. multe da - je   B. multa el - por   C. multa en - pri   D. multaj al - de
34. La frato de Francisko .... Elizabetan.
 A. edziniĝis pro si   B. edzinis kun si   C. edzinigis al si   D. edzigis per si
35. La laca naĝisto .... movigas siajn membrojn.
 A. fortostreĉante   B. fortostreĉata   C. fortostreĉanti   D. fortostreĉanten
36. La ruza amiko estas .... la rekta malamiko.
 A. malpli malbona de   B. plej malbona al
 C. pli malbona ol   D. pli bona kvazaŭ

37. La apudmaraj loĝantoj .... la subita maksimumo de alfluo.
 A. terurigis pro   B. terurigis sur   C. teruris per   D. teruradis kun
38. Bonvolu la aliĝilon .... majuskloj!
 A. plenigu por legendaj   B. pleni kun legebla
 C. plenadi el legeblaj   D. plenigi per legeblaj
39. En araboj trinkas varman teon, ... ke estas varmega.
 A. malgraŭ tio   B. apenaŭ   C. kvankam   D. kontraŭ
40. Ho, mia kara! .... via volo neniu helpos vin!
 A. Baldaŭ al   B. Kvazaŭ per   C. Spite al   D. Preskaŭ per
41. La busŝoforo .... kaj .... stiras la aŭtobuson.
 A. en sobro – lerta   B. por sobra – lerti   C. sorbe -
 lerte   D. al sorbo - al lerto
42. La sovaĝbirdoj sindone zorgas ....
 A. pri siaj idoj   B. al liaj idoj   C. por siaj idoj   D. kun liaj idoj
43. Adamo .... serĉis sian kateton, sed li .... trovis ĝin.
 A. ĉion - nenion   B. ĉie - nenie   C. ĉiun - neniun   D. ĉien - nenien
44. La epoko de la historio estas .... Malvenkitaj militoj.
 A. trateksantaj pri   B. trateksintaj per   C. trateksitaj de   D. trateksotaj al
45. Mi vin jam dufoje vizitis .... gratuli .... sed vane!
 A. per - kun   B. por - vin   C. ke – de vi   D. ĉar – al vin
46. Ladislao .... solvis la taskon, sen .... helpo.
 A. mem - nenio   B. sola - ia   C. unu - neniu   D. sole - nenia
47. La .... kasistino serĉis la deficiton .... tuta tago.
 A. erarite - sub   B. erarita - ĝis   C. eraranta - per   D. erarinta - dum
48. De monoelspezo ĝis malbonfaro, gvidis min la .... demono.
 A. mala   B. fia   C. bona   D. honesta
49. La aktuala afero estas ankoraŭ .... demando.
 A. traktota   B. traktonta   C. traktinta   D. traktanta
50. Ĉu vi aŭdis, ke krom mi estis tie ankoraŭ .... homoj?
 A. kelka do   B. kelkoj de   C. kelke da   D. kelkaj de

*****

Magyar szöveg tömörítése eszperantóul

SZÖVEGTÖMÖRÍTÉS (1.)

Készítsen az alábbi szövegből – kb. fele terjedelemben – eszperantó nyelvű tartalmi összefoglalást. Fontos, hogy az ismertetés egységes szöveget alkosson (pl. a szöveget megfelelő bekezdésekre tagolja).

London reneszánsza

Addig-addig ismételték tekintélyes külföldi újságok, hogy "London a világ legklasszabb városa", mígnem a metropolis lakói is lassan kezdik elhinni, hogy mindez igaz. És persze izgalomba jött a turizmus fellendítéséért felelős londoni idegenforgalmi tanács is, amely igyekszik minél jobban meglovagolni a nemzetközi hírverés keltette érdeklődést. Becslések szerint 1997. és az ezredforduló között 4 milliárd fontot investálnak Londonban csak a tágan értelmezett szórakoztatásba.

Maguk a londoniak úgy gondolják, több dolog is közrejátszott városuk megnövekedett népszerűségében. Az egyik, hogy a harmadik évében járó nemzeti lottó, amelynek a bevételeiből 28 %-ot fordítanak nemes, kulturális célokra, soha nem álmodott lehetőségeket villantott fel a műemlékvédelem, az építészet, a sport területén.

Az elmúlt évek változásai közé tartozik az is, hogy míg London korábban nem számított divatfellegvárának, most a világ száz legnevesebb divattervező cége közül 78 már megtalálható a városban. Ráadásul megtörtént az, ami korábban elképzelhetetlen lett volna: két legendás párizsi divatház, a Givenchy és a Dior britet nevezett ki vezető tervezőjévé.

Hasonlóképpen váratlan fordulat, hogy London az utóbbi években a világ egyik gasztronómiai központjává küzdötte fel magát. A jó étvágyú londoniak, akik a kulináris gyönyörök ol-tárán évi 17 milliárd fontot áldoznak, a bőség zavarával küszködnek. A gourmand-ok bibliája, a francia Michelin Kalauz lassan több londoni, mint párizsi étteremnek szavaz bizalmat, s Londonban ma már száz ország konyhaművészete képviselteti magát. Az éjszakai élet fellendüléséhez nagyban hozzájárult, hogy míg korábban a szigorú hatósági engedélyek miatt hétköznap este 11, vasárnap pedig már 10 óra után még egy pohár sörhöz is nehezen jutott hozzá a szomjas turista, mára jórészt feloldották ezeket a szigorításokat.

A város reneszánsza persze nemcsak kereskedelmi jellegű. London közismerten gazdag kulturális ajánlatában egy-egy este tucatnál is több komolyzenei koncert, két opera, csak a West Enden több mint negyven színházi előadás szerepel.

Nem volnának azonban önmagukhoz hűek a britek, ha nem rombolnák le számos újság-cikkben a külföldi sajtó keltette illúziókat. Az Evening Standard például azzal riogat, hogy hasonlóan a hatvanas évekhez, a divatosságot ezúttal is "szörnyű másnaposság" követi majd. A cikk kíméletlenül sorolja a kellemetlenségeket, a forgalmi káoszt, a metróhálózat megbízhatatlanságát, a múzeumok zsúfoltságát, amelyek megoldása sokkal fontosabb lenne, mint a turizmusba való befektetések.

*****

Az eszperantó szöveg tartalmazza az alábbiakat:

- London megítélése a külföldi sajtó tükrében.
- A város fellendülésének anyagi vonatkozásai: a források és a befektetések megnövekedése.
- A változás főbb jelei.
- A helyi sajtó szkepticizmusa.

*****

Egy lehetséges megoldás

Gravaj eksterlandaj gazetoj ofte ripetadas, ke Londono estas la plej bonetosa urbo de la mondo.

Inter 1997 kaj 2000 oni investos ĉirkaŭ 4 miliardojn da fundoj nur en la tielnomatan amuzindustrion de Londono. La fonto de la investado devenas parte el la gajnoj de la ekde tri jaroj funkcianta nacia loterio, kies 28 procentojn oni reinvestas por noblaj, kulturaj celoj.

La ŝanĝojn montras ekzemple la fakto, ke el 100 modfirmaoj 78 troveblas ankaŭ en Londono, krome du parizaj modfirmaoj elektis kiel ĉefplaniston anglon. Londono fariĝis centro ankaŭ el gastronomia vidpunkto, en la urbo sin reprezentas la kuirarto de 100 landoj, la gvidlibro Michelin proponas jam preskaŭ pli multajn londonajn ol parizajn restoraciojn al la frandemuloj.

La lokaj gazetoj tamen estas skeptikaj. Evening Standard avertas, ke la modiĝon sekvas "terura postebria" elreviĝo. Ili listigas senindulge la malagrablejojn: trafikana kaoson, la nefideblecon de la metrosistemo, la troan amason en la muzeoj, kies solvo estus pli grava ol pli da investo en turismon.

*****

SZÖVEGTÖMÖRÍTÉS (2.)

Új liturgikus nyelvek

A Második Vatikáni Zsinat után a liturgia nyelvénél váltak a latinon kívül a nemzeti nyelvek. Ott, ahol magyar nyelvű szentmisét nem tud mondani a pap, mert nem beszél a nép nyelvét, kérhetnek latin vagy eszperantó (újlatin) nyelvű misét is. Az egyház, vagyis a pap köteles ilyen nyelvű misét mondani, ha kéri a hívek, van rá igény. A pap köteles beszerezni az eszperantó nyelvű misekönyvet, amelyet 1995. június 4-én adtak ki Pütkösd főünnepén.

Ha egy magyar községbe a paphiány következtében szlovák ajkú pap kerül, a hívek megkérhetik, hogy ne szlovákul, hanem latinul vagy eszperantó nyelven mondja nekik a mise szövegét. Az olvasmányok, evangéliumok nyelve is lehet eszperantó, ha a pap nem tud magyarul. Előfordult már néhány városban, hogy a latin misék helyett eszperantó nyelvű miséket tartottak, eszperantó olvasmányokkal, evangéliumokkal a magyarral párhuzamosan. Az utóbbi időben a missziók, misszionáriusok nyelvénél is vált, vagyis egyre több hívő liturgikus közös nyelvénél.

Mivel az angol nyelv kiejtése nem fonetikus, használata nagyon nehéz, a katolikus egyházban nem tették világnyelvvé, helyette a latint és az eszperantót használják. Ez utóbbi különösen előnyös, mert Zamenhof varsói szemorvos által megalkotott nemzetközi nyelv az indoeurópai nyelvcsaládhoz tartozik, szókincse nemzetközi nyelvtana egyszerű, viszonylag könnyen elsajátítható. A nemzetközi találkozókra is egyre jobban előtérbe kerül.

A budapesti és más települések eszperantó nyelvű miséi, vagy Lengyelország nagyvárosai-ban tartott nemzetközi istentiszteletek örömmel töltenek el minket. Az eszperantó mint élő nyelv több millió ember közvetítő nyelve az interneten, konferenciákon, kongresszusokon. Hazánkban az ELTE Origó Vizsgaközpontjának adatai szerint az angol és a német után a legnépszerűbb nyelv. A katolikus egyház alkalmazkodik a megváltozott világ elvárásaihoz, s így megőrizheti egységét. Ugyanis olyan liturgikus nyelvre van szüksége, amely nem egy nemzetet és annak nyelvét helyezi előtérbe, hanem összeköti a különböző nyelvű népeket a közös szertartás által.

Hogy az eszperantó mikorra szorítja ki a liturgikus nyelvhasználatból teljesen a latint? Ez a jövő titka, de a folyamat megindult...

A tömörítés feltétlenül tartalmazza az alábbiakat, és adjon választ a következő kérdésekre!

1. Hol is milyen körülmények között használhatják a papok az eszperantót?
2. Mi ennek az előnye?
3. Miért nem a latint vagy más nemzeti nyelvet használnak?
4. Írja le, létezik-e eszperantó nyelvű misekönyv (mikortól, ki szentesítette).
5. Milyen nyelv az eszperantó az angolhoz képest?
6. Fogalmazásában térjen ki arra is, hol használják (még) a nemzetközi nyelvet, népszerű-e Magyarországon, kiszoríthatja-e a latin nyelvet a liturgia nyelvhasználatából.

*****

SZÖVEGTÖMÖRÍTÉS (3.)

Mire jó az eszperantó?

Közismert tény, hogy az Európai Unióban tolmácsolási és fordítási problémák vannak. Nézetem szerint a megoldást egy mindenki által könnyen megtanulható, közvetítő nyelv jelentené. Ezt a szerepet egyik uniós nemzeti nyelv sem tölthetné be, mert ily módon hallatlan előnyhöz jutna az az ország, kultúra, technika, amelyet e nyelv képvisel. Az eszperantó nemzetközi nyelv lehetne a megnyugtató megoldás. Egyesek szerint az eszperantó nem élő nyelv; ez téves információkon alapszik, éppen ezért nem állja meg a helyét. Az ilyen megállapítás prejudikáció, vagyis „a dolgok ismerete nélküli megítélés”.

Az eszperantó az egész világon elterjedt, jelenleg kb. 20-30 millióan értik és beszélik, használják szóban és írásban. Lépést tart a világ rohamos fejlődésével, melyet a világhálón fellelhető számtalan eszperantó nyelvű honlap is bizonyít. Képzőrendszere oly mértékben rugalmassá teszi, hogy segítségével az emberi érzések legfinomabb árnyalatait, a folyamatosan keletkező új fogalmakat is meg lehet nevezni. A világirodalom remekműveit lefordították eszperantóra. Számos író, költő csak eszperantó nyelven alkot, mert közelebb érzi magát ennek a nyelvnek a lelki világához, mint anyanyelvét, vagy más idegen nyelvet. Nekünk, magyaroknak (akik finnugor módra gondolkodunk, és szerkesztjük mondatainkat) az eszperantó megtanulása azért is igen hasznos lenne, mert első idegen nyelvként elsajátítanánk az indoeurópai nyelvek, szerkezetét, szókincsét és kifejezőmódját.

Az eszperantó mellett még egy fontos érv, hogy nem fenyegeti egyik nemzeti nyelv létét sem. Jelenlegi beszélői csak azt szeretnék, ha minden ember második nyelve lenne. S így a magyar gyermekek a Nemzeti dalt magyarul, az olaszok az Isteni színjátékot olaszul, a csehek a Švejket csehül, a finnek a Kalevalát finnül ismerhetnék meg. Más országokban viszont lehetséges, hogy még angolul sem ismerik meg a magyar irodalmat. Kínaira a Jánost vitézt eszperantóból fordították le. Sok kínai vers „szólalt” meg eszperantó közvetítéssel magyarul.

-
- 1 Mi bizonyítja, hogy az eszperantó élő nyelv?
  - 2 Mi az eszperantó előnye?
  - 3 Kiszorítja-e az eszperantó a többi nyelvet?
  - 4 Ha az EU elfogadná közvetítő nyelvként az eszperantót, a magyar irodalmat is ezen a nyelven kellene tanulnunk?
  - 5 Miért fontos az eszperantó a magyaroknak?
  - 6 Hogyan fejlődik az eszperantó?

*****

SZÖVEGTÖMÖRÍTÉS (4.)

Ki miért tanul eszperantóul?

Sajnos eszperantó nyelvből legtöbben csak azért tesznek államilag elismert nyelvvizsgát, mert diplomájuk megszerzéséhez elfogadják, illetve a középiskolások a felvételi pontszámaikat így növelhetik. Érdeemes lenne egy olyan felmérést elvégezni, hogy ezt követően kik használják a nemzetközi kommunikációban a nemzetközi nyelvet.

Ezen a nyelvvél kapcsolatokat építhet ki a világ bármely országában, és mindenütt segítőkész barátokra fog találni. Levelezhet, csomagokat, könyveket, információkat küldhet és kaphat. Megismerkedhet más népek hagyományaival, életével, viselkedésével, kultúrájával.

Találkozókra, kongresszusokra, rendezvényekre utazhat, ahol mindig remek program és érdekes társaság várja.

A Pasporta Servo című kiadványban több ezer eszperantista címét találja meg, akiknél ingyen kaphat szállást, és minden útikönyvnél pontosabb információval szolgálnak a helyi szokásokról és a környékről.

Egyre több szakma fogadja el a nemzetközi információcserében az eszperantó nyelvet. Például a Nemzetközi Kibernetikai Szövetség 1980-ban az eszperantót is felvette az angol és a francia mellé munka- és publikációs nyelvnek. A kiadványaik mintegy húsz százaléka eszperantóul jelenik meg. Rendszeresen rendeznek nemzetközi egészségügyi kongresszusokat, ahol nincs egyetlen tolmács sem.

Az eszperantó gyakorlati alkalmazásának talán az a legfontosabb akadály, hogy a rendkívül jól kiépített civil mozgalmi hálózat nem rendelkezik elegendő anyagi háttérrel (tőkével), nemzetközi befolyással. Bármennyire logikus és helyes lenne, ha valódi nemzetközi nyelvvé válna, nincs mögötte olyan nagyhatalom, amely tekintélyével kiállna mellette. Az eszperantó könnyűsége, logikája, egyszerűsége, humanizmusa nem elégséges azokkal szemben, akik elfogultak, és saját anyanyelvüket helyezik előtérbe, illetve már eleve predesztinálják, hogy régóta van világnyelv: az angol. Ehhez társul még a német, francia, spanyol stb. Különbösen is az Európai Unióban minden ország anyanyelve hivatalos, nincsenek nyelvi korlátok. Arról azonban senki sem szól, hogy egy spanyol, olasz vagy francia földműves ugyanúgy nem beszél angolul, mint egy magyar. Az „egyszerű” emberek csak egyszerű idegen nyelven érthetik meg egymást.

-
1. Miért tesznek legtöbben eszperantóból nyelvvizsgát?
  2. Mire használható az eszperantó a nemzetközi kommunikációban?
  3. Hivatalosan néhány helyen elismerik-e már az eszperantót? Tárgyalási nyelv-e?
  4. Mire szolgál a Pasporta Servo?
  5. Tud-e kommunikálni egymással egy spanyol és egy magyar földműves?
  6. Az Európai Unió hivatalos ülésein folytatott kommunikáció és a valóságos élet párbeszédei között mi a különbség?

SZÖVEGTÖMÖRÍTÉS (5.)

Lesz-e semleges közös nyelvünk?

Az emberiség régi vágya, hogy közös nyelven beszéljen. Mégsem alakult ki a világ országait összekötő, mindenhol elfogadott és hivatalos nemzetközi kommunikációs eszköz. Pontosabban: a világnyelvek már régóta betöltik a közös nyelv szerepét, de különösen a kisebb országok érthetően kifogásolják ezt. Ugyanis amíg nekünk idegen nyelveket kell tanulnunk, addig az angolok, amerikaiak, ausztrálok, németek, franciák, spanyolok anyanyelvüket használhatják. Nem kell bemagolniuk ezerszámra szavakat, nyelvtani nemeket, szabályokat, kivételeket, és nem kell megállapítaniuk, hogy a befektetett évek energiáját nem koronázta elegendő siker.

Hol van itt az igazság? Nincs igazság! Látjuk, tudjuk, érezzük. Amíg az angol anyanyelvű országok diákjai, vezetői, tudósai idegen nyelvek tanulása helyett az emberiség számára maradandót alkothatnak, addig a kisebb nemzetek polgárai éveket töltenek nyelvük bema-golásával, és nem tudnak hasznosabb dolgokkal foglalkozni.

A nemzetközi kommunikációban birodalmi, vagyis az egykori gyarmatosító államok hivatalos nyelvét használják. Azoknak az országoknak, ahol ezeket a nyelveket a lakosság anyanyelvként beszéli, nem érdeke, hogy egyetlen közös nyelv szülessen. Ha mégis, akkor legyen angol, francia, német, spanyol, olasz – mondják –, attól függően, hogy ki milyen nemzetiségű. Az Európai Unió intézményeiben a tárgyalások leggyakrabban angolul, németül és franciául folynak. A tolmácsoktól elsősorban ennek a három nyelvnek az ismeretét követelik meg. A dokumentumokat leginkább angol nyelven fogalmazzák meg, a többi nyelvre való fordítás az angol eredeti alapján történik. Ez azt jelenti, hogy az Európai Unió népességének kb. tíz százalékát kitevő angolok első kézből, a többiek másodkézből jutnak hozzá az uniós információkhoz.

A fordítóknak a bővítés óta a dokumentumokat tizenegy helyett húsz hivatalos nyelvre kell átültetniük. Tavaly a bizottság fordítószolgálatának közel másfélmillió oldalt kellett lefordítania. A lemaradás jelenleg 70 ezer oldal körül mozog. Éppen ezért minden új uniós nyelvhez 150 fordítót rendelt a brüsszeli bürokrácia. Ennek ellenére a tíz csatlakozott országban még nem olvasható anyanyelven az unió teljes joganyaga.

A kibővített Unió 20-22 nyelvéből összesen 190 kombinációt lehet alkotni, és szinte lehetetlen olyan embereket találni, akik egyszerre tudnak például görögül, észtül, szlovénül és litvánul. A probléma megoldása érdekében a szövegeket először közvetítő nyelvre fordítják le, majd ezt használják fel az összes többi fordításhoz. A bizottság most úgy döntött, hogy a jövőben szigorúan csökkenti a közlemények terjedelmét, melyek nem lehetnek hosszabbak 15 oldalnál. A jelenlegi átlag 32 oldal, noha az illetékes brüsszeli biztos már 2001-ben arra kérte kollégáit: fogják rövidebbre mondandójukat, és egy közlemény ne legyen hosszabb 24 oldalnál. A gyakran más nyelvekre lefordíthatatlan szakzsargonban fogalmazó bürokrácia azonban képtelen volt betartani a terjedelmi korlátokat. Ez a tendencia folytatódott, ezért napjainkig megduplázódott a fordítók és tolmácsok száma.

Mindez rengeteg pénzt, időt és energiát emészt fel. Az EU fórumain azonban bárki fel-szólalhat saját anyanyelvén. Ezt nevezik demokratikus jognak. Bármely idegen szavak szótárában a demokrácia szó magyarázataként ilyesmit találunk: jogegyenlőség; a többség uralmának, az állampolgárok szabadságának és egyenjogúságának elismerése. Úgy vélem, át kellene írni a demokrácia fogalmát, mert a nyelvekre vonatkoztatva ez az Unióban nem érvényes. Például egy magyar turistának Spanyolországban némasággal vagy értetlenséggel honorálják azt a demokratikus jogát (egyenjogúságát!), hogy magyarul akar szót érteni.

Mellesleg németül vagy franciául sem sikerül(het) neki. És mit jelent az EU-ban a többség uralma? Ki a többség? Szabad vagy-e, ha némaságra vagy kárhóztatva?

Különböző felmérések szerint a magyar lakosságnak csupán 10-15 százaléka beszél valamilyen idegen nyelvet, így az uniós országokhoz képest a legutolsó helyet foglaljuk el. Amennyiben az Unió hivatalos nyelvét valóban a többség határozhatná meg, akkor a német lenne a vezető nyelv, 85 millióan beszélik, míg az angolt és a franciát 60-60 millió lakos.

1. Milyen előnyhöz jutnak a „nagy nyelveket” anyanyelvként használók?
2. Miért igazságtalan ez?
3. Mennyire demokratikus az EU-ban a nyelvek használata?
4. Gazdaságilag mennyire hátrányos a soknyelvűség?
5. A többség vagy a kisebbség uralma hogyan érvényesül az EU-s országokban a kommunikáció szintjén?

*****

Levélírási témák

Írja le gondolatait a kiválasztott témáról úgy, hogy minden irányítási szempontra térjen ki. Fontos, hogy a fogalmazás egységes szöveget alkosson, ezért kérjük, hogy az egyes gondolatkörok közti átmenetet biztosítsa. A levélforma jellemzőit tartsa be! (Dátum, megszólítás, üdvözlő forma, aláírás.)

Terjedelem: 22–25 sor.

Levél (1.)

Egyik barátja/barátnője nemrég plasztikai műtéten esett át: megoperáltatta az orrát, mert túl nagyra találta. Azóta sokkal jobban érzi magát a bőrében, valósággal kivirult. Ön nem érti igazán a döntését, úgy véli, hogy egyáltalán nem lett volna szükség erre a beavatkozásra. Most levélben számol be a történetéről külföldi ismerősének.

Jelzi, hogy mi készítette Önt a levélírássra, és elmeséli az esetet.

Felidézi, hogy mivel indokolta az illető döntését.

Elmeséli, hogyan fogadta környezete, amikor megjelent az új arcával.

Leírja, mit szólna az Ön családja, baráti köre, ha megváltoztatná a külsejét.

Kifejti véleményét a manapság tapasztalható "szépségkultusról".

*****

Kara Suzana!

Mi havas tre interesan novaĵon por vi. Imagu, nia komuna amikino Tamara farigis beligan operacion! Vi ne povos rekoni ŝin. Nun ŝi havas pli malgrandan nazon kaj pli grandan buŝon. Vi certe memoras pri tio, ke ŝi longe vivis sola, kaj ŝi jam tre deziris ekhavi fianĉon aŭ almenaŭ amikon. Ŝi pensis, ke ŝi ne sukcesas trovi vivkunulon pro sia aspekto.

En la universitato ni ege ŝokiĝis pro ŝia nova aspekto. Mi ne pensas, ke nun ŝi estas pli bela, mi dirus, ke ŝi estas alia.

Imagu kion dirus mia familio kaj miaj geamikoj, se mi agus simile. Mia patro certe kolerus, kaj mia edzo eble eĉ forlasus min. Ne parolante pri la kosto de tiuspecaj operacioj.

Laŭ mia opinio la hodiaŭ sperteblo "beleco-kulto" estas falsa afero. Ni, povraj virinoj devas ĉiam pensi pri nia pezo kaj frizaĵo. Samtempe la eniataj belulinoj suferas pro sia dieto kaj ekstrema maldikeco. Mi scias, ke mi neniam aperos sur titoloĉefa de modgazeto, sed almenaŭ mi povas manĝi kiam ajn pecon da ĉokolado. Tamen mi ofte havas konscienciproĉon pro tio. Laŭ mi estus pli bone se la manekenoj estus normalpezaj, normalaspektaj virinoj. Tiam mi ne devus senti min dika.

Kion vi pensas pri tiu temo? Mi esperas, ke vi estas kontenta pri via aspekto.

Budapeŝto, la 16-an de marto 2014

Atendante novaĵojn pri vi, salutis vin:

Monika

*****

Levél (2.)

A TV5 műsorán látott egy riportot, amely a fiatalok körében tapasztalható erőszakról szólt. A jelenség napjainkban egyre aggasztóbb méreteket ölt, különösen a nagyvárosok külterületein. A riport végén a műsorvezető megadta az adás címét, arra kérve a tévénézőket, hogy írják meg a témával kapcsolatos véleményüket. Ön most levelet ír a műsor szerkesztőségének.

Utal az Ön által látott adásra, annak tartalmára.

Leírja, hogy Ön szerint mivel magyarázható az erőszak terjedése, milyen megnyilvánulásai vannak, kik az elkövetők, kik az áldozatok.

Elmesél egy olyan esetet, amikor közvetlenül szembesült az erőszakkal.

Megírja, hogy véleménye szerint hogyan lehetne megoldani ezt a problémát.

Javasol a szerkesztőségnek egy másik égető témát, amellyel érdemes lenne foglalkoznia.

Estimata Sinjoro!

Mi skribas al vi pro la programo prezentita la 2an de januaro en la kanalo TV5. Temis pri la perforto, kiu pli kaj pli disvastiĝas inter gejunuloj.

Laŭ mi la fenomenon kaŭzas la perfortoplenaj televidprogramoj kaj videoludoj. La hodiaŭaj gejunuloj verŝajne simple enuas kaj pro la manko de sekvida modelo ili agas kiel la herooj en la falsa mondo de la filmoj. Mi aŭdis, ke la perforto disvastiĝas jam ankaŭ en la lernejoj. La pli grandaj geknaboj forprenas de la malfortaj ne nur iliajn manĝaĵojn, sed ankaŭ la poŝtelefonojn aŭ pli valorajn vestaĵojn.

Mia filo estis atakita jam en la infanvartejo. Verŝajne pro iu ludilo. Imagu, knabineto mordis lin. Li ekhavis sangantan vundon.

Mi eĉ imagi ne povas kiel eblas eviti tiajn konfliktojn. Certe mi ne donos al mia filo enviindajn kaj valorajn objektojn. Mi ŝatus, se mia filo ellernus ian defendosporton, ke li estu la pli forta en kazo de atako. Por pli bone kompreni la vidpunkton de la agresantoj necesus konsulti psikologojn kaj ellabori edukprogramon por la lernejoj. Necesas interesaj agadeblecoj por la gejunuloj por ke ili estu malpli impresataj kaj dependaj de la televido.

Alia grava problemo estas la surstrata sekureco. Ĉu oni povas lasi siajn infanojn trafi-ki solaj en la grandurboj?

Mi dankas vian atenton.

Sincere salutas vin:

Maria

Budapeŝto, la 16-an de marto 2014

*****

Levél (3.)

Számoljon be egy külföldi ismerősének házasságkötésükről, a magyar esküvői szokásokról.

- Hol és mikor történt az esemény?
- Mutassa be vőlegényét/menyasszonyát!
- Milyen a magyar hagyományos lakodalom?
- Mit kaptak nászajándékba?
- Hogyan vélekedik a boldog házasságról?

Miskolc, la 12-an de aŭgusto 2014

Kara Monika!

Mi informas vin, ke mi kaj mia fianĉo geedziĝis. Vi ne konas lin. Mia Ferdinánd estas 23 jara komercisto, kiun mi amas ege. Li estas simpatia, diligenta, laborema, ĉarma, maldika. Li havas komercejon en nia vilaĝo. Li vendas diversajn manĝaĵojn kaj trinkaĵojn.

Ni havis nian geedziĝfeston la 11-an de julio 2014. Komence nia geedziĝa ceremonio okazis en la preĝejo de nia vilaĝo, poste ĝi daŭris en la vilaĝdomo.

Ni diris la feliĉigan jeson dufoje: ĉe la matrikulistino kaj antaŭ la pastro en la preĝejo. Ni kaj niaj 200 gastoj estis feliĉaj kaj gajaj.

Tagmeze ni manĝis diversajn bongustajn manĝaĵojn (buljonon, paprikitan, stufitan porkaĵon – hungare: pörkölt), ŝafaĵon, farĉitajn brasikojn kaj sukeraĵojn, bakaĵojn. Ni trinkis bieron, vinon, refreŝigaĵojn, mineralakvon kaj aliajn alkoholaĵojn. Oni povis manĝi 14 diverspecajn bakaĵojn. Noktmeze ni distranĉis nian kelketaĝan vanilan torton. Ĉiuj gastoj povis manĝi el ĝi.

Noktomeze – laŭ hungaraj popolaj kutimoj – la nuptaj gastoj povis danci kun mi (kun la nova edzino) paginte pli-malpli grandan monsumon, por ke ni havu “kapitalon” por nia estonto.

Krome ni ricevis diversajn donacojn, ĉefe hungarajn forintojn en kovertoj. Krome la invititoj donacis lavmaŝinon, teler-lavmaŝinon, televidilon, meblaron, tapiŝojn, servicon, manĝilaron, poŝtelefonon, fridujon, gasfajrujon ktp.

Vi povas demandi min: kiel mi opinias pri la geedziĝa vivo, labordivido, infanoj.

Laŭ mia opinio oni devas fondi familion nur post serioza decido kaj longa pripensado. Se oni ne faras tion, povas naskiĝi tiuj infanoj, kiujn oni ne amas, ne estimas, ne vartas sufiĉe, kaj ili kreskas en malŝatata etoso. Se edzo kaj edzino devas disigi, tio kaŭzas gradan problemon en la vivo de infanoj. Estas tiuj infanoj, kiuj devas plenkreski, edukiĝi en diversaj hejmoj de nia ŝtato. Ofte infanoj restas sen gepatroj, ili estas orfoj. Bedaŭrinde en nia lando naskiĝas pli kaj pli malmulte da infanoj, ĉar nia ŝtato ne donas sufiĉe altan socian, materialan apogon al la gepatroj. Kiu havas malaltan vivnivelon, tiu havas pli malmulte da infanoj. Estas granda problemo, ke la geedzoj ne komprenas unu la alian, ili disputas multe, eĉ kelkfoje ili batalas, batas unu la alian. Vi povas imagi, ke en tiu malagraba etoso infanoj ne povas esti sanaj, vivkapablaj. Multaj provas interkonatiĝi en specialaj kluboj por elekti unu la alian okaze de geedziĝo.

Mi ne pensas, ke ekzistas tiel nomataj idealaj taskoj (roloj) por edzo aŭ edzino, tamen kaj edzo kaj edzino devas toleri multe dum siaj geedzaj jaroj.

Mi esperas, ke ni etos ĉiam feliĉaj, ĉar ni komprenas unu la alian.

Mi deziras al vi ĉion bonan.

Kun koraj salutoj

via amikino

Rózsika

*****

Levél (4.)

Barátja (barátnője) hamarosan megnősül (férjhez megy). Szeretné megtudni az ön véleményét arról, hol lakjanak az esküvő után – városban vagy falun. Írja meg erről a véleményét.

1. Néhány szóval mutassa be, hol és milyen körülmények között lakik.
2. Sorolja fel lakóhelye előnyeit és hátrányait.
3. Hogyan jár be munkahelyére? Ez milyen költségekkel jár?
4. A baráti kör befolyásolhatja-e a helyes döntést?

Kara Suzana!

Koran dankon por via longa letero kaj invito al via geedziĝfesto. Mi esperas, ke mi havas eblecon por partopreni en tiu belega festo.

En via lasta letero vi petis mian konsilon okaze de via decido pri via estonta loĝloko. Laŭ mia opinio la ĝusta respondo dependas de diversaj faktoj – ĉefe de avantaĝoj kaj malavantaĝoj de urbo(j) aŭ vilaĝo(j). Mi loĝas en vilaĝo, kie mi fartas tre bone. La aero estas freŝa kaj pura, la arboj elspiras utilan, puran oksigenon, eĉ la homoj vivas pli trankvile ol en urboj. Ni loĝas en granda familia domo kun ĝardeno. Nia domo konsistas el dek ejoj. Ni manĝas fruktojn kaj legomojn, kiuj kreskas en nia ĝardeno. Ni bredas kokinojn, anserojn, porkojn, tial ni ne devas zorgi pri aĉetado de viando. Bedaŭrinde mi devas veturi al mia laborejo kaj reen sume du horojn ĉiutage. Tio kostas ĉirkaŭ 20.000 forintojn per aŭtobuso kaj 25.000 forintojn per mia propra aŭto Suzuki. Eĉ mi devas pagi 150 forintojn po horo por parkado. Tamen la ebenaĵa, trankvila vivmaniero valoras ĉion.

Mi pensas, ke viaj geamikoj ĝojus, se vi restus en la ĉefurbo. Tiam via estonta bebo povus ricevi ĉiujn eblecojn, kiujn mi ne ricevis de miaj gepatroj (ekzemple kromhoroj pri la angla lingvo, libroj, muzikhoroj, balethoroj).

Memkompreneble la decido kie ni vivu – estas malfacila kaj grava. En Budapeŝto vi havas „urbajn” eblecojn por amuziĝo, pasigo de via libera tempo, aĉetado, laboro, studado ktp.

Pripensu tion atenteme. Mi proponas renkontiĝi antaŭ la geedziĝfesto. Tiam ni povus priparoli la aferon pli detale. Poŝtelefonu al mi, ĉu la sekvonta vendredo taŭgos al vi por nia renkontiĝo?

Nyírgelse, la 23-an de julio 2014

Mi deziras al vi ĉion bonan.

Kun amikaj salutoj

Eva

*****

Levél (5.)

Írjon levelet eszperantista barátjának (barátnőjének).

1. Számoljon be testvére 20. születésnapja alkalmából rendezett házi ünnepségről.
2. Sorolja fel, kik vettek részt a rokonok és a barátok közül.
3. Milyen ajándékokat kapott testvére?
4. Mit ettek, ittak, és mit csináltak ezt követően?

Kara mia Amikino!

Mi petas vian pardonon pro mia longa silento, sed pasintsemajne mi estis tre okupita, ĉar mi kaj mia patrino aranĝis solenaĵon al mia pli juna fratino Anikó, kiu havis dudek jarojn. Ni presigis multkolorajn invitilojn, kiujn ni dissendis al niaj familianoj (gepatroj, geavoj, gekuzoj, geonkloj, baptopatrino), konatoj, samklasanoj de mia fratino. Ŝi lernas Esperanton, kaj ŝi dissendis invitilojn al siaj samkursanoj.

En nia ĝardeno kunvenis ĉirkaŭ 80 personoj! Ŝi ricevis multajn donacojn. Miaj gepatroj donacis al ŝi stebmaŝinon, ĉar ŝi tre ŝatas stebi, kudri, brodi, triki. Niaj gekuzoj aĉetis al ŝi brunan kateton, kiu nomiĝas Rebeka. Anikó ricevis de sia baptopatrino arĝentajn orependaĵojn kaj oran brakhorloĝon. Mi surprizis ŝin: ŝi ege ĝojis pri mia arĝenta kolĉeneto.

Nun en nia loĝejo estas libroj, diskoj, fotoalbumoj, floroj, pakaĵoj, paketoj kun diversaj malgrandaj donacaĵoj.

Nia najbarino estas profesia kuiristino, kaj ŝi laboris multe en nia kuirejo kun mia patrino. La gastoj povis elekti viandsupon (buljonon, fruktosupon kun dolĉa acida laktokremo), frititajn, gratenitajn fungojn, kokinbrustojn kun frititaj terpomspecoj, francan salaton, fiŝsupon. Fine ni surtabligis kazeitajn vualkukojn, fruktan torton kaj aliajn bakaĵojn.

La plej grandan sukceson havis la kvaretaĝa naskiĝtag-torto el persikoj. Sur ĝi staris kaj brulis 20 kandletoj. Dume kaj poste ni kantis, ridis, interparoladis tre multe. Ni aŭskultis dancmuzikon kaj dancis. Pri kio ni babildis? Pri fraŭlinoj, fraŭloj, filmoj, vojaĝoj, prezentaĵoj, muziko, somero.

La 21-an de aŭgusto estos mia naskiĝtago. Mi invitas vin.

Ĝis tiam mi deziras al vi fortan sanon, multe da ĝojo.

Debrecen, la 20-an de julio 2014

Kisetas vin

via amikino
Beatrix

*****

Levél (6.)

Egy munkanap délelőtt váratlanul szabadidőhöz jut.

- **Sétálni indul a belvárosba.**
- **Meglepődve tapasztalja, hogy árleszállítás van.**
- **Nagyon megtetszik önnek egy kosztüm (öltöny). Bemegy az üzletbe, és felpróbálja.**
- **A választásban az eladó is segíti.**
- **Örül döntésének, mert a ruha jól áll önnek, és nem került sokba.**
- **Írja meg ezt édesanyjának!**

Kara mia Panjo!

Imagu, kio okazis al mi hieraŭ antaŭtagmeze! Mi ricevis du liberajn horojn de mia ĉefo, ĉar mi havis jam multe da kromhoroj. Mi havas bonan ĉefon, ĉu ne?

Mi enbusiĝis, kaj mi ekveturis al la urbocentro. Je mia granda surprizo, promenante mi povis rigardi riĉan asortimenton de varoj en la montrofenestroj. Vi scias, ke mi havas malaltan salajron, sed mi ekvidis varojn kun rabatoj. Tre ekplaĉis al mi bela, bruna, eleganta kompleto. Ĝi kostis nur 12.800 forintojn. Mi eniris la butikon, kaj mi petis tiun tajlorkostumon. Mi mezuris ĝin. La vendistino diris, ke tiu kostumo bone sidas al mi. (Ŝia nomo estas Andrea. Evidentiĝis, ke ni estis samklasanoj!) Dank' al Dio laŭ mia vidpunkto ĝia mezuro taŭgis al mi, tial mi aĉetis ĝin.

Mi opinias, ke mi povos porti ĝin vintre, ĉar ĝi estas farita el varma materialo. Ĉu laŭ via opinio ĝi valoras sian prezon? Mi esperas, ke via respondo estos „jes”.

Dimanĉe, kiam ni renkontiĝos, mi transdonos al mi mian surprizon, kiun mi aĉetis al vi okaze de via naskiĝtago.

Ĝis tiam mi deziras al vi ĉion bonan!

Debrecen, la 22-an de julio 2014

Kisetas vin

via filino
Bea

*****

Levél (7.)

1. Hétvégére kirándulást terveztek barátaival a hegyekbe. (Hogyan képzelte el a napot?)
2. Szombaton elromlott az idő.
3. Vasárnap délelőtt írt egy levelet ismerősének, aki nem akart önökkel kirándulni. Írja le a részleteket.
4. Változott a program. Színházba mentek. Ön vette meg a jegyeket.
5. Hogyan sikerült a nap?

Kara Helena!

En via lasta letero vi demandis, kiel mi pasigis mian liberan tempon semajnfine. Tiu demando estas aktuala ankaŭ nuntempe. Mi sidas en mia ĉambro. Estas la 11-a horo antaŭtagmeze.

Sabate kaj dimanĉe mi volis ekskursi kun miaj geamikoj. Vi scias, ke la realiĝo de tiu programo dependas de la vetero. Ekpluvis kaj ni ne povis efektiviĝi nian planon. Ni estus dezirintaj veturi al la montaro Bükk. Ni estus grimptaj montpintojn, manĝintaj en restoracio, apud kiu troviĝas fiŝlageto. Miaj geamikoj ŝatas fiŝhoki, promenadi, ĝui la naturon. Endre kutimas fiŝhoki grandajn silurojn kaj ezokojn.

Rigardante tra la fenestro mi vidas, ke la ĉielo estas griza kaj pluvas senĉese. Pasintsemajne ni prokrastis tiun ekskurson, kaj ni volus efektiviĝi ĝin sekvontsemajn-fine. Sabate matene mi interparolis kun miaj geamikoj per telefono, kaj ni konstatis kun malĝojo, ke ni devos ŝanĝi nian programon.

Ni decidis rigardi teatraĵon en la Teatro Pesti. Mi mendis ok biletojn por la 19-a horo. Tiam komenciĝis la dramo „Hamlet” de Shakespeare. Ni renkontiĝis je la sesa kaj duono en la teatro. Poste ni vespermanĝis en la restoracio „Pallas”. Tie oni kuiras kaj fritas bone. (Mi konas persone la ĉefkuiriston de la restoracio. Iam li estis la plej bona amiko de mia patro.)

Ni pasigis neforgeseblajn horojn kune – sen ekskurso.

Mi deziras al vi bonan veteron, por ke vi povu pasigi vian liberan tempon sub la ĉielo.

Debrecen, la 23-an de junio 2014

Ĉion bonan deziras al vi

via amikino
Annamária

*****

Levélírási témák

1. Német barátja december első két hetét önkönnél tölti. Levélben kérje meg, hogy játssza el a Mikulás szerepét a gyermekei számára. (Mindkét fia jól beszél németül, mert felesége svájci, születésüktől kezdve németül és magyarul társalognak.)

- Az egész mindössze néhány percig tart majd.
- Gyermekei nem ismerik fel.
- Csak az ajándékokat kell átadni néhány rövid mondat kíséretében.
- A helyszínen mindenről gondoskodik (fehér szakáll és piros köpeny, ajándékok stb.).
- Köszönje meg a segítséget.

2. Házuk lakói nevében írjon egy panaszos levelet a polgármesteri hivatal szabálysértési osztályának.

- Az önök melletti épületet több hónapja renoválják.
- Szóban és írásban többször kérte az építésvezetőt, hogy a járdán lévő építőanyagot (deszkákat, köveket, sódert) távolítsák el.
- Mivel a járdából legalább 80 métert lezártak, ezen kívül 20 méter hosszan építőanyagot tárolnak, nem lehet ott közlekedni.
- Az ott lakók – elsősorban idős emberek – arra kényszerülnek, hogy az úttesten menjenek a buszmegállóig. Ez pedig veszélyes, mert nagy a forgalom.
- Kérjen helyszíni szemlét és azonnali intézkedést.

3. Ön külföldi és Magyarországon autót szeretne bérelni. Barátjától levélben érdeklődjön.

- Milyen típusú kocsit érdemes bérelni és miért?
- Mennyi a napi bérleti díj, kilométerpénz, biztosítás?
- Mennyibe kerül az üzemanyag?
- Kinek kell javíttatnia a kocsit, ha meghibásodik?
- Kérdezze meg, jár-e kedvezmény, ha hosszabb időre bérlő az autót.

4. Írja meg panaszát egy külföldi utazási irodának.

- Az idegenvezető programváltozást jelentett be.
- Kifogásolja, hogy önt nem érdeklő a városi múzeum, hajókirándulásról volt szó.
- Arra fizetett be.
- Ne elégedjen meg azzal, hogy az utazási iroda visszatéríti a kirándulás árát.
- Kérjen kártérítést, vagy egy újabb lehetőséget a hajókirándulásra.
- A múzeumi belépő és a hajókirándulás költsége, élménye között óriási eltérés van.

5. Külföldi ismerőse megírta önnek, hogy kislánya elvesztette az aranygyűrűjét, amit születésnapjára kapott.

- Azzal bünteti a gyereket, hogy nem engedi el az osztálykirándulásra.
- Megfenyegette, hogy soha többet nem vesz neki ajándékot.
- Önt mindez felháborítja. Vegye védelmébe a gyermeket.
- Érveljen a helyes nevelés mellett.

6. Német barátjának a fiát, Gustavot jól ismeri.

- Javasolja neki, hogy érettségi után jelentkezzen az orvosi egyetemre, mert ön szerint kiváló orvos lehetne.
- Érvei között szerepeljen az, hogy jól tudja a biológiát és a fizikát.
- Szeret gondoskodni a gyengébbekről, a betegekről.
- Gyermekkor óta mindenkin segített, aki erre rászorult, sőt egy természetgyógyász tanfolyamot is elvégzett.

7. A londoni repülőtéren elveszett a csomagja.

- Miután a talált tárgyak ügyintézőjéhez fordult, és elmesélte az esetet, ő megkérte írjon le mindent.
- Írja meg személyi adatait!
- Honnan és hová utazott (a légitársaság neve, járatszám, érkezés ideje stb.)?
- Milyenek volt a csomagja (színe, tartalma, értéke)?
- Mikor vette észre, hogy a bőröndje eltűnt?

- Kivel közölte már a fenti információkat szóban?
- Írja meg a címét, szállodájának nevét és telefonszámát!
- Meddig tartózkodik ott? Utána milyen címen és telefonon lesz elérhető?
- Kérdezze meg: ha nem lesz meg a csomagja, milyen kártérítésre tarthat igényt? Mikor kapja meg?

8. Egy hónappal ezelőtt jelentkezett egy bébiszittert kereső hirdetésre. Nem kapott választ.

- Röviden utaljon előző írásbeli jelentkezésére (írjon magáról adatokat).
- Udvariasan kérdezzen rá, miért nem kapott választ.
- Kérdezze meg, mi alapján döntöttek vagy döntének.
- Kérjen telefonon választ.

9. Egy híres angol szemorvosnak ír levelet.

- Az orvos különleges eljárását a napokban mutatták be a tévében.
- Rövidlátókat operál, akik a műtét után könnyen és gyorsan gyógyulnak meg.
- Az egyik családtagjának hasonló műtetre lenne szüksége. Kérdezze meg a feltételeket (ár, időtartam stb.).
- Milyen leleteket kell beszerezni előzetesen?

10. Angol barátnője esküvőjére készül, és az ön tanácsait kéri.

- Csipkés fehér ruhát szeretne kölcsönözni.
- Ön praktikus szempontból teljes mértékben ellenzi a kölcsönzést, különösen az ilyen típusú esküvői ruhát. Indokolja meg, miért.
- Írja meg, milyen más megoldási lehetőségek vannak (varratni lehet, készen venni, később is hordható, elegáns ruhát lehet kölcsön kérni stb.).

*****

Fordítás eszperantóról magyarra

Szöveg (1.)

Kiel rekrei la bildon pri Esperanto?

Kiam mi fariĝis esperantisto, mi estis junulo kun multe da amikoj kaj multe da bonaj rilatoj en mia familia, profesia kaj hobiaj rondoĵoj. La amikecoj estis supraĵaj, ĉar en la fundo de mia koro mi malkonsentis kun la plimulto de la homoj kun kiuj mi rilatis. En la Esperanto-klubo en Antverpeno mi trovis medion de maljunuloj (la meza aĝo estis 60-jara), sed ili lasis al mi la liberecon por kovri mian idealismon kaj tute laŭplaĉe provi ekpraktiki ĝin. Mi fondis junularan grupon, kies regulojn, mi mem difinis, kaj ekvidis kurson sen iu ajn kontrolo de pli sperta instruisto. Nur multajn jarojn poste mi konsciiĝis, kiom individualisma mi estis. Mi apenaŭ petis helpon aŭ konsilojn. Sed mi eĉ ne ricevis klarajn instrukciojn. La pli aĝaj membroj precipe kontentis, ke mi volis fari ion. Kiam nun mi rerigardas al tiu unua periodo, mi bedaŭras forte, ke en unu el la plej renomaj kluboj en Eŭropo okazis preskaŭ neniuj transdonoj de la tradicio. Mi elspezis preskaŭ mian tutan energion por ankoraŭfoje refari la samajn erarojn de multaj aliaj antaŭuloj.

Kvankam Esperanto estas komunikilo por eviti miskomprenojn kaj do devus konduki al pli da homa feliĉo, mi rimarkis, ke multaj aktivuloj – same kiel mi en la unuaj jaroj de miaj streboj por Esperanto – ekhavas ĉagrenon kaj spertas malfeliĉon ĝuste pro sia agado.

Mi interŝanĝis ideojn pri eblaj kialoj de seniluziiĝo kun multaj personoj. Iom post iom fariĝis klare por mi, ke la ĉefaj fontoj de ĉagreno estas la individualismemo, la nerealaj esperoj, kaj la neadaptiteco al la nuntempo. Malhelpi tion estas longdaŭra procezo. Necesas trarompi multjaran tradicion.

Eviti izolitajn agadojn iĝis mia konstanta zorgo. La aktivuloj devas al kutimiĝi al interkonsiliĝado por ĉiuj siaj iniciatoj, al interŝanĝo de bonaj kaj malbonaj spertoj, kaj al la akcepto de komune ellaboritaj reguloj.

Megoldás

Hogyan alakítsunk ki új képet az eszperantóról?

Fiatalemberként lettem eszperantista, sok barátom volt, sok jó családi, munkahelyi és hobbi-kapcsolatom. A barátságok felületesesek voltak, mert a szívem mélyén más véleményen voltam a velem kapcsolatban álló személyek többségével. Az antwerpeni eszperantó klubban öregek gyülekezetét találtam (az átlagéletkor hatvan év volt), de hagyták, hogy szabadon tárjam fel idealizmusomat, és rajtam állt, hogyan próbálom meg átültetni a gyakorlatba elképzeléseimet. Ifjúsági csoportot alakítottam, amelynek szabályait saját magam határoztam meg, és elkezdtem tanítani, gyakorlottabb tanár felügyelete nélkül. Csak jóval később tudatosult bennem, hogy mennyire önző voltam. Alig kértem segítséget vagy tanácsot. Nem kaptam egyértelmű utasításokat sem. Az idősebb tagok inkább örültek annak, hogy csinálni akarok valamit. Visszatekintve erre az első időszakra, nagyon sajnálom, hogy Európa egyik leghíresebb klubjában szinte semmilyen hagyomány-átörökítés nem létezett. Szinte minden energiám arra ment el, hogy megismételtem sok más elődöm hibáit.

Bár az eszperantó olyan kommunikációs eszköz, amely arra szolgál, hogy elkerüljük a félreértéseket, s ezáltal több emberi boldogsághoz jussunk, azt vettem észre, hogy sok aktivistát – akárcsak engem az eszperantóért történő ügyködésem első éveiben – éppen a tevékenysége folytán ér kudarc, és amiatt lesz bánatos.

Sokakkal folytattam eszmecserét az illúzióvesztés lehetséges okairól. Lassanként világossá vált számomra, hogy a bánat fő forrása az individualizmusra való hajlam, a valósághoz nem igazodó remények, és az, hogy nem alkalmazkodunk a jelen körülményeihez. Mindennek megelőzése hosszantartó folyamat. Sokéves hagyományt kell megtörni.

Allandó törekvésemmé vált, hogy elkerüljem az elszigetelt tevékenységet. Az aktivistáknak hozzá kell szokniuk, hogy minden kezdeményezésüket megbeszéljék egymással, kicseréljék jó és rossz tapasztalataikat, és hogy elfogadják a közösen kidolgozott szabályokat.

*****

Szöveg (2.)

Memoro pri io bela

Por esti komprenata la cirkoarto ne postulas de la publiko iun ajn lingvon - tial ĝi estas inter la plej internaciaj el ĉiuj artoj. En la pasinteco oni ofte konsideris la cirkoarton kiel ion nenaturan, kiel ion misteran, kaj apartaj cirkanoj aŭ eĉ tutaj trupoj estis persekutataj, pro tio, ke ili praktikis ion malklaran por la homoj. Nun la cirkoarto okupas gravan lokon en la kultura vivo de multaj popoloj. Preskaŭ ĉiu homo en sia infanaĝo revis estiĝi artisto en cirko, kvankam nur tiuj, kiuj kontaktas cirkanojn aŭ legas pri ili, ricevas impreson pri ties vivo.

En la naciaj literaturoj, same kiel en Esperanto, oni malofte havas okazon legi pri la cirkoarto; Sub cirkotendo estas eble la unua tiuspeca libro en la Esperanta literaturo. En ĝi la aŭtoro rakontas pri la vivo en iu ĉeĥa cirko antaŭ trideko da jaroj. La libro mem ne pretendas, ke ĝi prezentas la vivon en ĉiuj cirkoj kaj en ĉiuj tempoj - prave, ĉar la vivo en ĉiu cirko estas malsama kiel la homoj mem. Mi mem dum kelkaj jaroj laboris sub cirkotendo, kaj la libro memorigas min pri io bela, pri io mia.

Tamen Stan Bubeniĉ laŭ mi ne tute bone konas la vivon de la migrantaj artistoj. Nur kiam li ne plu povis praktiki sian laboron kiel juristo, li fariĝis cirka muzikisto, kaj kvankam en la cirko ĉiuj - la artistoj, muzikistoj, reĝisoroj - estas unu tuto, la aŭtoro faras ian diferencon inter la muzikistoj kaj la aliaj. Li fakte tute ne tuŝas la temon de la cirko kiel arto, kvazaŭ ĝi estus fremda al li, sed liaj herooj estas homoj el karno kaj sango, kaj iliaj travivaĵoj estas interesaj.

*****

MEGOLDÁS

Emlékezés valami szépre

Ahhoz, hogy a cirkuszművészetet megértse a közönség, semmiféle nyelv nem szükséges - ezért aztán a cirkusz a legnemzetközibb művészeti ágak közé tartozik. Régen gyakran tekintették a cirkuszt valami természetellenes, misztikus dolognak és egyes cirkuszosokat vagy éppen egész társulatokat üldöztek azért, mert az emberek számára nem világos dolgokkal foglalkoznak. Napjainkban sok nép kulturális életében tölt be fontos szerepet a cirkusz. Szinte mindenki álmodozott arról gyerekkorában, hogy cirkuszi artista legyen, jóllehet csak azok kapnak benyomást a cirkuszosok életéről, akik kapcsolatban állnak velük, vagy olvasnak róluk.

A nemzeti irodalmakban, csakúgy, mint eszperantóul, ritkán van alkalom rá, hogy a cirkuszról olvashassunk; a Cirkuszi sátorban című mű talán az első ilyenfajta könyv az eszperantó irodalomban. Szerzője egy harminc évvel ezelőtti cseh cirkusz életéről mesél benne. A könyv nem vállalkozik minden cirkusz mindenkori bemutatására - joggal, hiszen az élet minden cirkuszban más, akárcsak maguk az emberek. Magam is dolgoztam néhány évig cirkuszi sátorban, és a könyv valami szépre emlékeztet, valamire, ami a sajátom.

Pedig Stan Bubenic szerintem nem ismeri egészen jól a vándorartisták életét. Amikor nem végezhetett jogászi munkáját, csak akkor lett belőle cirkuszi zenész, és noha a cirkuszban mindenki - az artisták, zenészek, rendezők - együtt alkotnak egy egységes egészet, a szerző valamiféle különbséget tesz a zenészek és a többiek között. Valójában egyáltalán nem érinti a cirkusz művészetének témáját, mintha távol is állna tőle, de hősei hús-vér emberek, és élményeik érdekesek.

*****

Szöveg (3.)

Sur propra tereno estas propra preĝejo

La 42-jara litovo Pijus Stulginskis el la malgranda urbeto Vaiguva en la regiono de Kelme mirigis familianojn, najbarojn kaj ĉiujn loĝantojn, konstruante apud sia propra domo veran preĝejon. Malgraŭ tio ke li ne konsideras sian konstruaĵon preĝejo, sed nur kapelo, tamen ĝi aspektas kiel ververa preĝejo, tia, kian posedas preskaŭ ĉiu urbeto de Litovio.

La ideo de propra sanktejo naskiĝis antaŭ ses jaroj. Pijus rakontas, ke ekde sia infanaĝo li estas fervora kredanto. "Mi ĉiam admiris la belecon de kapeloj, kaj hazarde eĉ mem ekpensis konstrui unu apud mia domo".

Post unu jaro estis preta la kapelo. Pijus instaligis en ĝi malgrandan altaron kun statuo de Sankta Maria. Fojfoje venadis pastro, kunvenis najbaroj kaj ĉiuj preĝis. Dek personoj povis libere eniri la kapelon. Dum ĝia inaŭguro kunvenis eĉ cent interesitoj.

Kiam la ideo estis realigita, Pijus decidis, ke tio ne estas sufiĉa. Li detruis unu muron de la kapelo, kaj komencis renovigi ĝin. La nova konstruaĵo jam estis multe pli granda kaj impona. Laŭ ĝenerala aspekto ĝi similas preĝejon. Ĝia areo estas 100 kvadrataj metroj. Preskaŭ ĉiujn laborojn Pijus faras mem, kelkfoje helpas najbaroj. Dum preskaŭ tri jaroj li jam faris ĉiujn plej gravajn laborojn, restis nur plibeligaj kaj ornamaĵoj taskoj. Eksciinte pri la planoj de la viro el fora litova urbeto, pluraj personoj ekdeziris subteni la projekton: proponis senkoste konstrui pordegon, skulpti sonorilon, donacis monon.

Demandinte, kiel reagis la edzino kaj aliaj familianoj al tio, kio okazis apud dome, Pijus ne klare respondas: „Ili scias, ke mi estas mi”. En la urbeto la viro estis tuj titolita kiel strangulo. Neniu el la familianoj, nek la najbaroj laŭdis lin pro la ideo. Por ili ne estas kompreneble, kial viro ekkonstruis ne profitodonan restoracion aŭ diskotekon, sed preĝejon, kiu alportos neniun monon kaj eĉ elĉerpos la tutan familian buĝeton. Pijus konfesis, ke li eĉ timas kalkuli, kiom da mono li jam investis al la konstrulaboroj. Li ne volas tion scii por ne malfaciligi la vivon.

La strangulo el Litovio planas, ke lia preĝejo estos finkonstruita post ĉirkaŭ tri jaroj. Li ne planas, ke en la propra preĝejo estos ankaŭ propra pastro. „Eble ĉi tie povos okazi porokazaj mesoj aŭ religiaj festoj”, revas la viro. Li eĉ ne troe dramigus, se la registaro postulus malkonstrui la kontraŭleĝan kreaĵon. „Ankaŭ Kristo suferis. Suferi por mi signifus bonfarti antaŭ Dio. Kredo neniam estis sensufera. Kredantoj ĉiam suferadis de ĉiuj registaroj”, asertas la preĝejkonstruanto, ankoraŭ konfesinte, ke la konstruo de la preĝejo nun por li estas vera plezuro kaj vivsenco.

*****

Szöveg (4.)

Biografio de Zamenhof

Kara Sinjoro!

Vi petas, ke mi donu al vi detalojn pri mi kaj pri mia vivo. Tre volonte mi tion ĉi faros, kiom mi povos, sed bedaŭrinde mi povos fari ne tre multe. Jen estas miaj kaŭzoj: por la estontaj generacioj mia biografio eble estos ne seninteresa, ĉar efektive mia tuta vivo, de la plej frua knabeco ĝis nun, prezentas konstantan kaj seninterrompan serion da diversaj bataloj.

A) Interne en mi konstante batalis reciproke diversaj idealoj kaj diversaj celadoj, kiuj ĉiuj egale estis por mi ordonaj, sed kiujn reciproke interkonsentigi estis treege malfacile, kaj tio ĉi multe min turmentadis.

B) Ekstere mi ofte devis bataladi kontraŭ diversaj malhelpoj, ĉar neniam miaj idealoj apartenadis al la idealoj en modo, kaj tial neniam mankis al mi mokantoj kaj atakantoj. Krom tio mi tre multe da jaroj havis grandajn kaj tre turmentajn klopodojn kun la akiro de mia pano, kaj tiu ĉi batalado pri la pano tre venenis mian vivon. En la lastaj jaroj mi fine atingis tion, ke pano jam al mi ne mankas: sed, ho ve, la longa batalado min tre lacigis, kaj nun, ne havante eĉ plenajn 46 jarojn, mi jam sentas min kiel homo 60 jara.

Mi naskiĝis en urbo Bialystok, la 15-an de decembro 1859. Mia patro (marĝene: kiu ankoraŭ vivas) kaj avo estis instruistoj de lingvoj. La homa lingvo estis por mi ĉiam la plej kara objekto el la mondo. Plej multe mi amis tiun lingvon, en kiu mi estis edukita, t.e. la lingvon rusan; mi lernadis ĝin kun plej granda plezuro; mi revis iam fariĝi granda rusa poeto (marĝene: en la infaneco mi skribis diversajn versaĵojn, kaj en la 10-a jaro de mia vivo mi skribis 5-aktan tragedion). Kun plezuro mi lernadis ankaŭ diversajn aliajn lingvojn, sed ili interesadis min ĉiam pli teorie ol praktike; kaj ĉar mi neniam havis la eblon ekzerciĝadi en ili, kaj ĉar mi ĉiam legadis nur per miaj okuloj, sed ne per mia buŝo, tial mi flue parolis, legadis nur en tri lingvoj (ruse, pole kaj germane); la lingvon francan mi legas facile, sed parolas ĝin tre malmulte kaj malbone; krom tio en diversaj tempoj mi lernis iom ankoraŭ ĉirkaŭ 8 aliajn lingvojn, kiujn mi konas tamen nur tre malmulte kaj nur teorie.

En mia infaneco mi amis tre pasie la lingvon rusan kaj la tutan rusan regnon; sed baldaŭ mi konvinkiĝis, ke mian amon oni pagas per malamo, ke ekskluzivaj mastroj de tiu lingvo kaj lando (malgraŭ ke mi kaj miaj avoj kaj praavoj naskiĝis kaj laboris en tiu ĉi lando), ĉiuj malamas, malestimas, kaj premegeas miajn fratojn, mi vidis, ke ankaŭ ĉiuj aliaj rasoj loĝantaj en mia urbo sin reciproke malamas kaj persekutas... kaj mi multe suferis de tio, kaj mi komencis revadi pri tia feliĉa tempo, kiam malaperos ĉiuj naciaj malamoj, kiam ekzistos lingvo kaj lando apartenantaj plejparte al ĉiuj siaj uzantoj kaj loĝantoj, kiam la homoj ekkomprenos kaj ekamos unu la alian.

*****

Szöveg (5.)

Financoj de entreprenoj en la praktiko de Komerca kaj Kredita banka Akcia Kompanio helpe de konkreta ekzemplo (Resumo)

Dum mia studado mia interesiĝo akcentis ĉefe la kreditpetadon de diversaj bankoj. Mi elektis la temon de mia diploma laboraĵo laŭ tiu principo. Precipe estis al mi interese, ke dum mia praktiko faka mi povis sperti la procezon de kreditdonanto, renkontiĝon de banka administrado kun prunteprenanto, kiu signifas la unuan paŝon de la kreditado.

Mi esploris per metodoj deduktivaj, tio estas mi proksimiĝis al konkretaj estaĵoj post la malkovro de ĝeneralaj aferoj. Nome mi esploris, kiel la elektita de mi banko, Komerca kaj Kredita Banko, uzas regulojn kaj dekretojn dum la kreditado per kurantaj bankkontoj.

Oni scias, ke la plej riska kaj plej malfacila tereno en la banka laboro estas kreditonado, ĉar la riskoj koncernas ne nur interezon, se la kapitalon mem. Antaŭ kreditdono la banko devas atenti pri:

- sumo de kredito, ĝia celo, kuranta tempo, ĉu ili kunordiĝas aŭ ne,
- materiala (mona) situacio de prunteprenanto kaj lia repaga povo,
- ĉu per la proponitaj garantiaĵoj la kreditprenanto plimalgrandigas la riskon de la repago.

Evidentiĝas, ke la decido pri kredit-repagpovo estas ege signifa kaj grava. En nia ekonomia vivo estas ĝenerala malcerteco, kaj tiu karakterizas nian ekonomikon el vidpunktoj de financa kaj pagipova, do la bankoj devas esti tre singardemaj kaj antaŭzorgemaj.

Kiam oni tralegas mian analizon pri la banka kreditdonado, ĝia proceso, oni povas pensi, ke komence de mia laboraĵo mankas la leĝo de Murphy kiel devizo: „Vi ricevas krediton, se vi pruvas, ke vi ne necesas krediton.”

*****

Szövegértés ellenőrzése

Szöveg (1.)

Gvidlibro tra Esperantujo: ĉio unulibre!

Ĉu ni, esperantistoj, bone konas la proprajn kulturon kaj historion? Ĉu multaj el ni povas fanfaroni pri kono de ne nur niaj plej grandaj verkistoj kaj movadanoj, sed ankaŭ de la plej gravaj gazetoj en Esperanto, eĉ se ili estis eldonataj antaŭ jam 100 jaroj? Ĉu ĉiu el la legantoj de ĉi tiuj linioj scias, kiu verkis la poemaron „La tajdo” aŭ al kiu skolo apartenas Georgo Kamaĉo?

La libro *Epitomo de esperantologio* donas respondojn al multegaj similaj demandoj, estante gvidlibro tra la tuta esperanta kulturo, historio, strukturo kaj idearo. La aŭtoro sukcesis kompili fakte malgrandan, sed sufiĉe detalan enciklopedion. Kaj malgraŭ tio, ke la libro celas esti helpilo al prepariĝo por la ekzamenoj de Rusia Atesta Komisiono, ĝi neprege estos interesa kaj utila ne nur al eksterrusianoj, sed ankaŭ al la personoj, kiuj tute ne emas ekzameniĝi aŭ ekzameniĝis jam antaŭ tre longe. Krom tio por ne tre spertaj esperantistoj la libro estos bonega ebleco tre komplete (tamen, kompreneble, nur supraĵe) pririgardi la tutan esperantan kulturon kaj elekti, kiun verkon eklegi, pri kiu aŭtoro ekinteresiĝi. Por la jam spertaj esperantistoj ĝi servos kiel tre utila help-libreto, enhavanta informojn, ŝajne pri ĉio, kio entute povas tuŝi la lingvon Esperanto. Kaj por ĉiuj la libro helpos pli facile kompreni, kion Esperanto signifas ĝuste por ni, ekkonscii pri la atingoj de la lingvo kaj movado, kaj ankaŭ pri iliaj problemoj.

Ni detaligu; la libro temas pri: interlingvistiko, historio de Esperanto, ideologio de Esperanto-komunumo, literaturo kaj kulturo en Esperanto (kie la aŭtoro tuŝas ankaŭ la kreadon de kantoj, teatro kaj filmoj en Esperanto), gazetaro kaj libro-eldonado (kun indiko de la plej grandaj Esperanto-eldonejoj), Esperanto-organizaĵoj kaj Esperanto-centroj, aranĝoj kaj renkontiĝoj. Aparta ĉapitro estas dediĉita al instruado de Esperanto. Krome la libro enhavas personan indekson (kie estas listigitaj ĉiuj personoj, menciitaj en la libro, kun mallongaj informoj pri ili kaj referencoj al la respektivaj paĝoj) kaj du aldonojn. En la unua troviĝas mallongaj informoj pri UK-oj (eszperantó világkongresszus), IJK-oj (ifjúsági eszperantó világkongresszus) kaj kelkaj rusaj Esperanto-aranĝoj; kaj en la dua estas kolektitaj la plej gravaj dokumentoj pri esperantismo.

Necesas do tuj atentigi, ke la libro tute ne estas scienca studo pri Esperanto kiel nur lingva fenomeno. Ĝi estas ĝenerala superrigardo de la plej diversaj priesperantaj temoj, kaj ĉi-rilate ĝi estos interesa kaj utila ne nur al gramatikemuloj kaj lingvistoj, sed al ĉiu, kiu tiel aŭ alimaniere okupiĝas pri Esperanto.

La libro estas plaĉe eldonita, kaj havas tre oportunan formaton. Tre bona estas ankaŭ la maniero, en kiu la aŭtoro prezentas la materialon – ĝi ne estas enciklopedie seka, sed la teksto estas konsekvenca kaj legeblas tute facile kvazaŭ iu historio. Tamen, kiel ajn dolĉa estu mielo, ĉiam troveblas iom da vinagro. Pro tio, ke la libro estis komence orientita por rusianoj, ĝi enhavas sufiĉe multe da detalaj informoj ĝuste pri rusa kaj sovetia Esperanto-movadoj, kiuj, eble, estos ne tiel profunde interesaj por la internacia leganto. Krome la aŭtoro ne ĉiam sukcesis prezenti la faktojn tute senpartie (pri kio li tamen avertas jam en la enkonduko). Tio neniel signifas, ke io en la libro ĝuis apartan atenton malprofite al ĉio alia – entute la libro estas sufiĉe unustila kaj modera pri ĉio.

Tre konfuzis nin la titolo de la libro. Kiel ni jam indikis, la libro tute ne temas nur pri esperantologio en propra senco de tiu vorto. Laŭ ni, la libro nur gajnus nomite iel malpli sciencce, sed pli konforme al sia enhavo. Ankoraŭ unu kuriozaĵo – inter dokumentoj pri esperantismo apud *La Espero* kaj la bulonja deklaro najbaras ... volapukista (volapük – az esperantót megelőző mesterséges nyelv) himno! Volapukan tekston akompanas esperanta traduko. Interese, kial nur Volapuko ĝuis tiun privilegion, sed ne aliaj planlingvoj?

Kaj la lasta bedaŭrindaĵo – estis, laŭ ni, tute facile indikadi la vivojarojn de ĉiu menciita persono ene de la teksto, por ke la legantoj pli facile orientiĝu, pri kiuj tempoj temas. Tiuj vivojaroj estas tamen indikitaj nur fine de la libro en la persona indekso, sed eĉ tie – ne ĉe ĉiuj personoj.

---

1. Milyen témákat fejt ki az elemzett könyv? (20)

2. Milyen negatívumokat említ a könyv ismertetője? (5)

Szövegértés (2.)

Junulara kongreso sen miss-oj

La Loka Kongresa Komitato de la ĉi-jara Internacia Junulara Kongreso en Zakopane decidis revivigi malnovan tradicion kaj okazigi belec-konkurson sub la titolo "Miss Esperantio". Lastfoje tia konkurso okazis en IJK (Internacia Junulara Kongreso) en Debrecen, Hungario, en 1983. Jam printempe respondeculoj de UEA (Universala Esperanto-Asocio) klopodis konvinki la organizantojn rezigni pri la ideo, sed vane. Tamen, ja efikis protestoj de kongresanoj en Zakopane. Ankaŭ la bando Esperanto Desperado protestis kontraŭ la planita konkurso dum sia koncerto en Zakopane.

La Internacian Junularan Kongreson en Zakopane malfermis salutvortoj de la pola prezidento. En la programo estis parolado de eŭropa parlamentano, fama japana mecenato kaj pintaj bandoj. Tamen la plej preparolata programero estis la konkurso pri la plej bela kongresanino - kvankam ĝi ne okazis.

Jen kiel la organizantoj de la IJK prezentis la konkurson:
Ĉu vi estas bela? Ĉu vi estas knabino? Ĉu vi estas Esperantistino? Ĉu vi ĉeestos IJK-on? Tiukaze do ĝuste vi devas aliĝi al la konkurso "Miss Esperantio", kies celo estas elekti La plej

belulin' de IJK. Kion vi povas atendi? Nu - kiel kutime: mallonga sinprezento, promenado en vespera robo, libera disciplino = dancado, kantado, poem-deklamado... Aliĝu jam nun por la konkurso (valoraj premioj jam atendas!)

La organizantoj ŝajne komprenis, ke ne ĉiuj aprezas belec-konkursojn, kaj aldonis apartan klarigon "por feministoj":

Rimarko (porfeminista): Organizantoj ne celas malestimi inan sekson - tute male, ili per la okazaĵo volas kliniĝi antaŭ virinaj beleco, ĉarmo, kapableco, multflankeco (...) - kaj elekti "la plej" knabinon de Esperantio (malgraŭ konscio, ke ĉiu Esperantistino estas la plej...)

Eble surprize por la organizantoj, ne nur reprezentantoj de la plenkreskula movado, sed ankaŭ tre multaj partoprenantoj de la IJK opiniis la ideon de belec-konkurso neaprobinda. Estis laŭtaj protestoj, kaj fine la jam anoncita konkurso estis nuligita.

– Pri tio mi persone ege ĝojas! La ideo organizi tiun konkurson dekomence estis fia, opinias la rusa kongresinto Oleg Izjumenko. Laŭ li, la cetera programo de la IJK estis tre bona, sed la planita konkurso estis tute neakceptebla.

– Tiaj konkursoj, pro tio ke ili fondiĝas sur patriarkiaj stereotipoj, malaltigas la rolon de virino, eliminis ŝian dignon, kaj degenerigas kaj la partoprenantojn kaj la spektantojn. Tial mi estis kaj daŭre estas kontraŭ ajnaj "belec-konkursoj".

– Ja eblas konkuri en aliaj kampoj, kiuj estas ne malpli gravaj ol fizika allogeco, kaj ja ankaŭ viroj povas partopreni diversajn konkursojn kune kun virinoj, tiel ne substrekante nur unu sekson aŭ gravecon de nur unu trajto (nome de fizika aspekto) de tiu sekso, opinias Oleg Izjumenko.

Kim Henriksen de Esperanto Desperado same ĝojas, ke la konkurso estis nuligita.

– Mi parolis kurte kun Vera de la LKK, laŭ ŝi oni rezignis pri la konkurso pro tro da protestoj de okcidentuloj... Cetere mi mem dum nia koncerto de Esperanto Desperado parolis kontraŭ la konkurso. Kiam ni kantis *Aline* ni ja en la fino kantas ke ĉiuj estas belaj (vi povas aŭdi ĝin sur la unua kasedo de Amplifiki –*Tute ne gravas*).

– Tio fakte memorigis min, kial ni havis tiun finon de *Aline*. Ĝi estis verkita dum la IJK en Debrecen en 1983, kiam mi lastfoje spertis ke oni aranĝis tian konkurson. Tiufoje ni fakte eĉ klopodis ridindigi ĝin en tiu maniero, ke ni estis pluraj viroj kiuj lasis inoj aligi nin en siaj nomoj, kaj poste ni venis vestite kiel inoj. Sed la aranĝantoj kaptis nian intencon kaj lasis nin promeni unue, kaj poste daŭrigis la konkurson...

Laŭ alia ĉeestinto, Chuck Smith, preskaŭ ĉio estis bona en Zakopane:

– La koncertoj bonis, la dancejo bonis, la programoj bonis... La sola malbona afero estis la malvarmeco kaj pluveco de la vetero, sed la organizantoj bedaŭrinde ne povis prizorgi tion.

Por Anderson Mills el Teksaso, Usono, la vojaĝo al Vilno kaj poste al Zakopane estis neforgesebla travivaĵo post dujara studado de Esperanto. En sia dulingva blogo li skribas:

– Mi ne posedis la kapablon por imagi kiel mirinda sperto estos; mia mensa framo ne sufiĉe grandis. Mi povis sidi kaj simple paroli kun homoj el la tuta mondo en personaj konversacioj, kiuj konkrete montris kiel mirinde similaj estas homoj dum ankoraŭ ili vivas laŭ sia propra kulturo.

Honora patrono de la IJK estis Aleksander Kwaśniewski, la prezidento de Pollando, kaj lian saluton oni legis en la solena inaŭguro. Estis 575 aliĝintoj al la kongreso, kaj pli ol centoj el ili helpis pri la programo de la kongreso. Inter la prelegantoj estis la esperantista EU-parlamentano Małgorzata Handzlik kaj la konata japana mecenato de Esperanto Etsuo Miyoshi.

Same kiel en Universalaj Kongresoj, merkredo estis ekskursita tago. Ĵaŭde oni aranĝis, laŭ metodo jam multfoje provita en Rusio, "lingvan festivalon" por ekstera publiko.

*****

1. Hol lesz az idei Nemzetközi Ifjúsági Kongresszus? (1)
2. Mikor és hol rendeztek utoljára Miss Esperantio-versenyt? (2)
3. Mikor, miről és milyen eredménnyel próbálta meggyőzni az UEA az idei IJK vezetőit? (3)
4. Mi az Esperanta Desperado, és hol tiltakozott a szépségverseny gondolata ellen? (2)
5. Kinek az üdvözlő szavaival nyílt meg az IJK? (1)
6. Mivel magyarázzák a szervezők a feministák számára írt megjegyzésükben a szépségverseny megrendezését? (5)
7. Kim Henriksen szerint mikor és hol keletkezett az *Aline* c. szám? (2)
8. Hogyan próbálták meg nevetségessé tenni a legutolsó szépségversenyt Kim Henriksenék? (4)
9. Mire panaszkodott Chusk Smith a rendezvény kapcsán? (2)
10. Hol írt Anderson Mills a kongresszuson szerzett tapasztalatairól? (1)
11. Mi történt a hagyományoknak megfelelően szerdán és csütörtökön a kongresszus alkalmával? (2)

*****

Szövegértés (3.)

Margene pri la temo de Ukraino

En la Hungara-Esperanta Meza Vortaro (Hungara Esperanto-Asocio, Budapest 1996) oni povas legi: „Ukrán I. (ember – homo) Ukrainano; (ukrán nemzetiségű - ukraina-devena gento) Ruteno; II. Ukraina; (nyelv – lingvo) Rutena.” (v. p. 763)

Laŭ mia opinio tiu difino estas eksterordinare erara. Estas malpermesate intermiksi du diversajn popolojn (gentojn, lingvojn, literaturojn, kulturojn, historiojn).

En malnova PIV (Plena Ilustrita Vortaro) (1970) oni skribas: „Ruteno. Ano de ĉefgento, loĝanta en Rutenujo. Rutenio, Rutenujo. Regiono, sudokcidente de Karpatoj, aparteninta al Hungarujo, al Ĉeĥoslovakujo, nun parto de Ukraino.”

Ni, hungaroj, scias, ke ekde la packontrakto en Trianon (Versailles/Versajlo), la 4-an de junio 1920 tiu estinta parto de Hungarlando apartenis al Ĉeĥoslovakio kaj ekde 1944 parte al Sovetunio. Nuntempe rutenoj vivas en Slovakio, Ukrainjo, Pollando.

La libro „La rutenoj” de Sándor Bonkáló (Franklin-Társulat, Bp. 1940.) ekde 1945 ĝis la komenco de 1989 estis tiel nomata „fermita verko”, do oni povis legi ĝin nur laŭ speciala permeso. Kial? Ĉar li pruvis, ke rutenoj kaj ukrainanoj estas diversaj popoloj. En la unua ĉapitro de tiu libro Bonkáló argumentas, ke la rutenoj en Subkarpatio ne estas praloĝantoj; ili translokiĝis por labori dum la 13-a–15-a jarcentoj; ili estis invititaj de sur la nordaj kaj nord-orientaj deklivoj de Karpatoj (Haliĉ, Podolina, Bukovina, Galicia). Laŭ sovetiaj fontoj Subkarpatio apartenis al la Kijeva Princlando dum la 10-a kaj la 11-a jarcentoj, do ĝiaj loĝantoj estis slavoj, kaj en la 11-a jarcento la hungaroj okupis tiun teritorion. Bonkáló refutas detale kaj science, ke rutenoj ne povis esti praloĝantoj en Subkarpatio. Cetere ofte oni nomis rutenojn „malgrandaj rusoj”, „rusinoj”, „hungaraj rusoj”.

El nia vidpunkto estas grave tio, ke oni ne povas identigi ukrainanojn kaj rutenojn. Oni povas diskuti pri tio, ĉu la rutena lingvo estas dialekto de la ukraina lingvo, aŭ ĝi estas memstara lingvo, ĉar tiu popolo havas siajn proprajn historion, literaturon, popolkostumojn, kutimojn, kulturon, religion. En 1975 oni doktoriĝis pri tiu temo en la Debrecena Universitato. Prave la temo de la disertaĵo estis la tuta vivo kaj scienca vojo de la plej fama ruteno, lingvisto, literatur-sciencisto, historiisto kaj kulturhistoriisto Sándor Bonkáló (1880-1959).

En Ukrainjo ne ĉiuj loĝantoj estas rutenoj. Rutenoj parolas rutene, ukrainanoj parolas ukraine, rusoj ruse, poloj pole, hungaroj hungare ktp.

-
1. Miben különbözik a rutén és az ukrán nép? (5)
  2. Kik nem ismerik el ezt a különbséget? Mi ennek az oka? (2)
  3. A szovjet (ukrán) történeti források hogyan vélekednek a ruténekről (ruszinokról)? (3)
  4. Bonkáló Sándor nyelvész mit bizonyított? Milyen tényekkel? (7)
  5. 1945 és 1989 között miért nem lehetett szabadon olvasni Bonkáló műveit? (2)
  6. Hogyan nevezték régebben a ruténeket? (3)
  7. Milyen országokban élnek most rutének? (3)

*****

TARTALOMJEGYZÉK (ENHAVO)

Általános tudnivalók	3
Vizsgakövetelmények	4
Írásbeli erősítő (1. rész)	7
Írásbeli erősítő (2. rész)	9
Írásbeli erősítő (3. rész)	12
Írásbeli erősítő (4. rész)	15
Írásbeli erősítő (5. rész)	18
Írásbeli erősítő (6. rész)	21
Írásbeli erősítő (7. rész)	24
A tárgyeset használatáról	27
A magyar -ra, -re, -n, -on, -en, -ön ragok fordítása	31
A magyar -ra, -re, -n, -on, -en, -ön ragok fordítása (feladatlap).....	33
Az eszperantisták 12 pontja	36
ALAPFOK	
Komplett feladatsor	38
Szövegértés	
Szövegértés (1.) Pri orientiĝo kaj okcidentiĝo	42
Szövegértés (2.) Sur propra tereno propra preĝejo.....	44
Levélírás	
Levél (1.)	45
Levél (2.)	46
Levél (3.)	47
Levél (4.)	48
Levél (5.)	49
Levelezési témák (feladatok).....	50
Közvetítői készség vizsgálata	
Közvetítői készség (1.)	59
Közvetítői készség (2.)	60
Közvetítői készség (3.)	61
Közvetítői készség (4.)	62
Közvetítői készség (5.)	63
Közvetítői készség (6.)	64
KÖZÉPFOK	
Komplett feladatsor	66
Tesztek	
Nyelvtani teszt (1.)	73
Nyelvtani teszt (2.)	76
Nyelvtani teszt (3.)	79
Nyelvtani teszt (4.)	82
Nyelvtani teszt (5.)	85
Fordítás eszperantórol magyarra	
Rövid szövegek kulccsal	89
Teljes szövegek	
1. La "prienergetikaj Oscar-premioj"	95
2. Ekspozicio trovis novajn speciojn da flaŭro kaj floro en Nov-Gvineo	95
3. Adriatika maro.....	96
4. La rolo de la germana lingvo en la internacia komunikado	97
5. La svisa modelo.....	97
6. Lingva identeco	98
7. Enmigrado anta kaj inta.....	98
8. Kio estas la Universala Esperanto-Asocio (UEA)?.....	99

Irányított fogalmazás (Levéliírás)	
Bevezetés.....	99
Befejezés.....	100
Levél (1.).....	100
Levél (2.).....	101
Levél (3.).....	102
Levél (4.).....	103
Levél (5.).....	104
Levél (6.).....	104
Levél (7.).....	105
Levél (8.).....	106
Levéliírasi témák.....	106
Szövegértést ellenőrző feladatok	
1. La fino de Vincent van Gogh.....	110
2. Kalocsay kaj Baghy en Ĉinio.....	111
3. Mia profesio estas stenografo.....	113
4. Parolas Pekino.....	115
5. Pri la revuo "Kontakto".....	116
6. Pri John Baüer.....	118
7. La boatisto.....	119
FELSŐFOK	
Komplett feladatsor.....	122
Tesztfeladat (1.).....	132
Tesztfeladat (2.).....	135
Tesztfeladat (3.).....	138
Magyar szöveg tömörítése eszperantóul	
1. London reneszánsza.....	142
2. Új liturgikus nyelvek.....	143
3. Mire jó az eszperantó?.....	144
4. Ki miért tanul eszperantóul?.....	145
5. Lesz-e semleges közös nyelvünk?.....	146
Irányított fogalmazás, levéliírás	
Levél (1.).....	147
Levél (2.).....	148
Levél (3.).....	148
Levél (4.).....	149
Levél (5.).....	150
Levél (6.).....	151
Levél (7.).....	152
Levéliírasi témák.....	152
Fordítás eszperantóul magyarrá	
1. Kiel rekrei la bildon pri Esperanto?.....	154
2. Memoro pri oi bela.....	156
3. Sur propra tereno estas propra preĝejo.....	157
4. Biografio de Zamenhof.....	157
5. Financoj de entreprenoj en la praktiko de Komerca kaj Kredita Kompanio helpe de konkreta ekzemplo (resumo).....	158
Szövegértés ellenőrzése	
1. Gvidlibro tra Esperantujo: ĉio unulibre.....	159
2. Junulara kongreso sen miss-oj.....	160
3. Margene pri la temo de Ukrainio.....	162
Tartalomjegyzék.....	164